

KÖZBESZERZÉSI
HATÓSÁG

2019. 3. szám

KÖZBESZERZÉSI ÉRTESÍTŐ PLUSZ

Közbeszerzések?
Legyen **APP** rakész!

Public procurements?
Stay **APP**-to-date!

NAPI KÖZBESZERZÉS ALKALMAZÁS DAILY PUBLIC PROCUREMENT APPLICATION

MENEDZSER ÉRTEŚITŐ • STATISZTIKÁK • FELHÍVÁSFIGYELŐ • HIRDETMÉNYEK • HATÁROZATOK
MANAGER REPORT • STATISTICS • NOTICE MONITOR • TENDERS • DECISIONS

KÖZBESZERZÉSI ÉRTESÍTŐ PLUSZ

2019. 3. szám

TARTALOM

Szerkesztőbizottsági köszöntő.....	2
A Közbeszerzési Hatóság legfrissebb állásfoglalásai.....	3
Jogorvoslati aktualitások	13
D. 394/13/2018. számú határozat.....	13
D. 404/11/2018. számú határozat.....	16
D. 405/17/2018. számú határozat	19
D. 407/4/2018. számú határozat	22
Közbeszerzési iránytű	27
A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útmutatója az innovációs partnerség alkalmazásának egyes kérdéseiről	27
Biztosítási szolgáltatások beszerzése	30
Az elektronikus közbeszerzési rendszer közbeszerzési hirdetményekkel kapcsolatos egyes kérdései	36
Statisztika	43

IMPRESSZUM

FELELŐS KIADÓ

Rigó Csaba Balázs,
Közbeszerzési Hatóság, elnök

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

Elnöke

Dr. Kovács László,
Közbeszerzési Hatóság, főtítkár

Tiszteletbeli szerkesztőbizottsági tagok:

Dr. Harmathy Attila
*Eötvös Loránd Tudományegyetem
professor emeritus akadémikus*

Dr. Tátrai Tünde
Budapesti Corvinus Egyetem, egyetemi docens

Dr. habil Boros Anita
Nemzeti Közszolgálati Egyetem, egyetemi docens

Prof. Dr. Herbert Küpper
Institute of East European Law, Managing Director

Prof. Gustavo Piga
University of Rome Tor Vergata

Dr. György László
Gazdaságstratégiaiért és szabályozásért felelős államtitkár

SZERKESZTŐSÉG

Felelős szerkesztő: **Dr. Kovács László**

Főszerkesztő: **Dr. Kugler Tibor**

Szerkesztők: **Dr. Várhomoki-Molnár Márta**
Dr. Szeiffert Gabriella

Olvasószerkesztő: **Dr. Kovács Dóra**

Szerkesztőségi titkár: **Lónyainé Kaczur Piroska**

Tördelő: **Kroneraff Péter**

ISSN 2631-1135

Szerkesztőbizottsági köszöntő

Segíteni a tudásmegosztást – folyóiratunk márciusi számának összeállításakor is ez a szempont vezérelte a Szerkesztőbizottságot.

Ebben a hónapban a Közbeszerzési Hatóság legfrissebb állásfoglalásait bemutató rovatban kiemelt témaként jelennek meg – több egyéb problémakör felvetése mellett - a kötbér alkalmazását érintő kérdések, a közös ajánlattevők közbeszerzési szerződésben való megjelenése és a szerződések módosításának egyes esetei, az összefoglaló tájékoztatással kapcsolatos egyes kérdések, valamint a közbeszerzési törvény alkalmazása alóli egyes kivételekkel összefüggő értelmezési problémák.

Bízunk benne, hogy sokak számára jelent szakmai segítséget a jogorvoslati aktualitásokat bemutató rovatunk is, ahol ezúttal négy jogesetet dolgoztunk fel. A Szerző a következő témákat dolgozta fel: a koncessziós beszerzési eljárás közbeszerzési eljárásként való elismerése, a teljesítésre képes ajánlatkérők meghatározása, az eljárást lezáró döntés döntőbizottsági megsemmisítése esetén az ajánlat fenntartására vonatkozó nyilatkozat beszerzésének elmulasztása, valamint referenciaigazolásra vonatkozó szabály megsértése (ajánlatkérő saját közbeszerzési eljárása ellen indított eljárás).

A Közbeszerzési iránytű rovat a Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács innovációs partnerség alkalmazásának egyes kérdéseiről szóló útmutatójának rövid bemutatásán túl két szacikket is tartalmaz. A Biztosítási szolgáltatások beszerzése című írás ezen típusú beszerzések megkülönböztetett figyelmet igénylő stádiumait veszi górcső alá. Az elektronikus közbeszerzési rendszer közbeszerzési hirdetésekkel kapcsolatos egyes kérdései című cikk Szerzője pedig részletesen mutatja be a téma hátterét és a vonatkozó jogszabályi keretet, majd elemez a rendszer használatával járó egyes kiemelt jelentőségű kérdéseket is (például: az EKR üzemzavara, üzemszünet és működési hiba esetére vonatkozó hirdetményfeladási szabályok).

A Statisztika rovat fókuszában ezúttal az elektronikus közbeszerzési rendszerben 2018. év során zárult eredményes közbeszerzési eljárások főbb adatai vannak, az értelmezést és elemzést szemléletes ábrák segítik.

Bízunk benne, hogy márciusi számunk is sokak érdeklődését felkelti, és ezúttal is hasznosnak, előremutónak találják majd írásainkat.

Dr. Kovács László
a szerkesztőbizottság elnöke

A KÖZBESZERZÉSI HATÓSÁG LEGFRISSEBB ÁLLÁSFOGLALÁSAI

A Közbeszerzési Hatóság állásfoglalások formájában ad felvilágosítást a közbeszerzési eljárásokban résztvevő jogalkalmazók számára a közbeszerzési törvény és kapcsolódó végrehajtási rendeleteinek alkalmazásával összefüggő általános jellegű megkeresésekre.

Alábbiakban a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban Kbt.) alkalmazásával összefüggő kérdésekre adott válaszainkat rendeztük sorrendbe, bízva abban, hogy iránymutatásaink nem csak a kérdésfeltevőknek, hanem valamennyi Olvasónknak hasznos információkkal szolgálnak.

Felhívjuk Tisztelt Olvasóink figyelmét, hogy a közbeszerzésekre irányadó jogszabályok alkalmazásával kapcsolatos döntések meghozatala mindenkor a közbeszerzési eljárások résztvevőinek joga és felelőssége. Hangsúlyozzuk továbbá, hogy az állásfoglalásokban megfogalmazott véleményeknek jogi ereje, kötelező tartalma nincsen.

1. kérdés

Az ajánlattételi felhívásban és a dokumentációban tévesen szereplő azon adatok módosítása, mely azt eredményezi, hogy a hibás adatok az összefoglaló tájékoztatásnak megfelelő adatokra kerülnek visszaállításra, sérti-e a Kbt. 113. § (4) bekezdés utolsó mondatában foglaltakat?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

Amennyiben az összefoglaló tájékoztatásban szereplő adatok az ajánlattételi felhívásban és az egyéb közbeszerzési dokumentumokban tévesen szerepelnek, lehetőség van a felhívás, illetve az egyéb közbeszerzési dokumentumok módosítására, amennyiben a módosítás megfelel a Kbt. 55. § (6) bekezdésében foglaltaknak.

A Kbt. 113. § (4) bekezdés utolsó mondata értelmében „nem módosítható az eljárást megindító felhívás vagy a közbeszerzési dokumentumok olyan eleme, amely az (1) bekezdés szerinti összefoglaló tájékoztatásban is szerepelt”. A

hivatkozott rendelkezésben szereplő „elem” magát az adatot jelenti, ami az összefoglaló tájékoztatásban szerepelt, így a felhívásban tévesen szerepeltetett elem (adat) az összefoglaló tájékoztatásban helyesen megadott elemhez (adathoz) „igazítható”, az érintett gazdasági szereplők ugyanis az összefoglaló tájékoztatásban szereplő elem (adat) alapján jelezték érdeklődésüket.

Álláspontunk szerint az összefoglaló tájékoztatásban már nyilvánosan közzétett adat a később megküldött felhívás vagy a közbeszerzési dokumentumok módosítása keretében sem változtatható meg, ám jelen helyzetben éppen az összefoglaló tájékoztatásban szerepeltetett adatok a helyes adatok, míg a felhívásban és az egyéb közbeszerzési dokumentumokban szereplő adatok a helytelen adatok, így az érdeklődésüket jelző gazdasági szereplők az összefoglaló tájékoztatásban szerepeltetett adatok alapján ítélték meg, hogy kívánnak-e ajánlatot tenni. Ennélfogva a Kbt. 113. § (4) bekezdésének utolsó mondatában szereplő előírás nem sérül.

Azt, hogy maga a módosítás a Kbt. 55. § (6) bekezdésében foglaltaknak megfelel-e, az ajánlatkérőnek a rendelkezésre álló információk alapján kell megítélnie és eldöntenie.

2. kérdés

Lefolytatott közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződés kapcsán van-e előírás arra vonatkozóan, hogy a kötbér mérsékelhető-e és ha igen, milyen mértékben?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A kötbér mértékét a felek nem csökkenthetik a Kbt. 142. § (3) bekezdésében foglaltak alapján.

A Kbt. 142. § (3) bekezdése alapján „*semmis a szerződés módosítása, ha az arra irányul, hogy a nyertes ajánlattevőként szerződő felet mentesítsék az olyan szerződésszegés (illetve szerződésszegésbe esés) és annak jogkövetkezményei - ide nem*

értve a felmondás vagy elállás jogának gyakorlását - alkalmazása alól, amelyért felelős (illetve felelős lenne), vagy amely arra irányul, hogy az ajánlatkérő átvállaljon a nyertes ajánlattevőt terhelő többletmunkaköltségeket vagy indokolatlanul egyéb, a szerződés alapján a nyertes ajánlattevőt terhelő kockázatokat."

Valamennyi közbeszerzési dokumentum tekintetében az ajánlatok bontásával beáll az ajánlatkérő kötöttsége, így a szerződéstervezet tekintetében is, amennyiben nem tárgyalásos eljárás eredményeképpen megkötött szerződésre vonatkozik az állásfoglalás-kérésben hivatkozott kötbér-mérséklési lehetőség. Tárgyalásos eljárás esetén a tárgyalások során még alakíthatók a szerződési feltételek - a Kbt.-ben rögzített korlátok figyelembevételével. Meghívásos eljárásban szintén nem az ajánlatok bontásával áll be az ajánlatkérő kötöttsége, ugyanis a meghívásos eljárásban „az ajánlatkérő a részvételi felhívásban meghatározott feltételekhez a részvételi határidő lejártától, valamint az ajánlattételi felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott feltételekhez (...) az ajánlattételi határidő lejártától van kötve” [Kbt. 84. § (2) bekezdés].

A Kbt. 134. §-a rendelkezik a szerződést biztosító mellékkötelezettségekről. A Kbt. 134. § (1) bekezdése értelmében, „ha az ajánlatkérő a szerződésben biztosítékokot köt ki, a biztosítéokra vonatkozó feltételeket a közbeszerzési dokumentumokban közölni kell. A (2)-(8) bekezdés rendelkezései nem alkalmazandóak a Ptk. Hatodik Könyv XXVI. Fejezetében szabályozott szerződést megerősítő biztosítékokra, amely a kötbérekre vonatkozó rendelkezéseket is tartalmazza.”

A Kbt. 131. § (1) bekezdése alapján „eredményes közbeszerzési eljárás alapján a szerződést a nyertes ajánlattevővel - közös ajánlattétel esetén a nyertes ajánlattevőkkel - kell írásban megkötni a közbeszerzési eljárásban közölt végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően.”

Amennyiben az ajánlatkérő a kötbér vállalt mértékét értékelési szempontként kívánja alkalmazni, érdemes a Kbt. 77. § (1) bekezdésében foglalt lehetőséggel élve meghatározni azon legmagasabb mértéket, amelyet meghaladó vállalásra az értékelés során már nem ad további pontokat. Ezzel elkerülhető, hogy a gazdasági szereplők a szerződés elnyerése érdekében túlzott és nem reális kötbér-vállalásokat tegyenek.

A Ptk. nem rögzít kötbérmaximumot, azonban a Ptk. 6:188. § szerint a túlzott mértékű kötbér összegét a kötelezett kérelmére a bíróság mérsékelheti.

3. kérdés

Egy korábbi pályázat keretében elkészült foglalkoztatási helyzetelemzés és a pályázat megvalósíthatósági tanulmány új pályázat keretében történő felülvizsgálatát/aktualizálását egybe kell-e számítani a korábbi beszerzéssel, amennyiben azt másik konzorciumi partner, másik projekt keretében, majd 3 évvel később kívánja beszerezni? A korábbi pályázat keretében elkészült foglalkoztatási stratégia, valamint az abból levezethető akcióterv, projekttervek új pályázat keretében történő felülvizsgálatát/aktualizálását egybe kell-e számítani a korábbi beszerzéssel, amennyiben azt ajánlatkérő másik projekt keretében, majd 2 és fél évvel később kívánja beszerezni?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A kérdés megválaszolásában a korábbi pályázat és az új pályázat célja közötti egyezőség, illetve különbség lehet mérvadó. A nyilvánosan elérhető adatok alapján a kérdésben hivatkozott mindkét pályázat a „foglalkoztatás-növelést célzó partnerségek, paktumok létrehozatala és a paktumok képzési és foglalkoztatási programjai megvalósítása érdekében létrehozandó foglalkoztatási együttműködésekre” irányul. Amennyiben tehát a korábbi pályázat keretében elkészült foglalkoztatási helyzetelemzésre és a pályázat megvalósíthatósági tanulmányra épül, azt alapul véve készül az új pályázat keretében történő felülvizsgálat/aktualizálás, és a két pályázat célja megegyezik, megítélésünk szerint az új pályázat keretében történő felülvizsgálat/aktualizálás értéke nem bontható részekre a korábbi beszerzéstől. A korábbi pályázat keretében elkészült foglalkoztatási stratégia, valamint az abból levezethető akcióterv, projekttervek új pályázat keretében történő felülvizsgálata/aktualizálása kapcsán szintén a közös cél fennállása a meghatározó.

Álláspontunk szerint jelen esetben nem az a megítélés fő szempontja a részekre bontás tilalma kapcsán, hogy másik konzorciumi partner által került beszerzésre a korábbi foglalkoztatási helyzetelemzés és a pályázat megvalósíthatósági tanulmány, az ajánlatkérő személye ugyanis csupán kisegítő szempont a közös cél

fennállásának vizsgálata mellett. Amennyiben ugyanis az egyes szolgáltatások ugyanazon közvetlen célra irányulnak, a részekre bontás tilalma az ajánlatkérők személyétől függetlenül fennáll.

Ha az ajánlatkérő az egységesnek minősülő beszerzését több támogatáspolitikai értelemben vett projektből finanszírozza, azok értékét önmagában a finanszírozás forrásának különbözőségére tekintettel jogszerűen nem bonthatja részekre.

4. kérdés

Kiszabható-e kötbér, és ha igen, mekkora mértékű, amennyiben az ajánlatkérő az elbírált közbeszerzési eljárás lefolytatása után a szerződéskötés aláírása napján úgy dönt, hogy a nyertes ajánlattevővel megsem köt szerződést?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

Megítélésünk szerint kötbér a kérdésben vázolt esetben nem szabható ki, ám más igényérvényesítési lehetőségek felmerülhetnek.

A Kbt. 131. § (1) bekezdése alapján *„eredményes közbeszerzési eljárás alapján a szerződést a nyertes ajánlattevővel - közös ajánlattétel esetén a nyertes ajánlattevőkkel - kell írásban megkötni a közbeszerzési eljárásban közölt végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően.”* Ugyanezen jogszabályhely (6) bekezdése kimondja, hogy *„az ajánlatkérő a szerződést az ajánlati kötöttségnek a Kbt. 131. § (5) bekezdése szerinti időtartama alatt köteles megkötni. Ha a Kbt. másként nem rendelkezik, nem köthető meg a szerződés az írásbeli összegezés - ha az összegezés javítására kerül sor és az eljárás eredményességére, az ajánlat érvényességére vagy az értékelés eredményére vonatkozó adat módosul, a módosított összegezés - megküldése napját követő tíz napos időtartam lejártáig, a Kbt. 115. § szerinti eljárás esetén az írásbeli összegezés megküldése napját követő öt napos időtartam lejártáig.”*

A Kbt. 131. § (9) bekezdése szerint *„az ajánlatkérő a nyertes ajánlattevővel szemben csak abban az esetben mentesül a szerződés megkötésének kötelezettsége alól, valamint a nyertes ajánlattevő az (5) bekezdésben meghatározott időtartam alatt akkor mentesül szerződéskötési kötelezettsége alól (szabadul ajánlati kötöttségétől), ha az ajánlatok elbírálásáról szóló írásbeli összegezés megküldését követően beállott, ellenőrzési körön kívül eső és általa előre nem látható körülmény miatt a szerződés megkötésére vagy teljesítésére*

nem lenne képes, vagy ilyen körülmény miatt a szerződéstől való elállásnak vagy felmondásnak lenne helye.”

A Fővárosi Ítéltábla 3.Kf.27.701/2008/7. számú ítélete értelmében a szerződéskötési kötelezettség alóli mentesülés feltételét képező körülményeket az ajánlatkérőnek kell tudnia bizonyítani, amennyiben arra hivatkozik. Természetesen amennyiben a törvényi feltételek fennállására az ajánlattevő kíván hivatkozni, akkor neki kell bizonyítania e körülményeket. A D.378/12/2011. számú döntés szerint gazdasági, ésszerűségi megfontolások nem alkalmasak a szerződéskötés megtagadása jogszerűségének alátámasztására, az ajánlatkérőnek a mentesülés törvényi feltételei mindegyikének fennállását kell tudnia igazolni.

Ha tehát a szerződéskötés alóli mentesülés feltételei nem állnak fenn, a szerződéskötési kötelezettség megsértése esetén mind a Kbt. szerinti közigazgatási (165. §), mind polgári jogi következményekkel számolhat a jogsértő fél. Utóbbiak körébe tartozik, hogy a szerződésen kívül okozott kárért való felelősség szabályai szerint (Ptk. 6:519. §) a sérelmet szenvedett fél kártérítést követelhet. További polgári jogi jogkövetkezmény lehet, hogy a Ptk. 6:71. § (1) bekezdése alapján a szerződés bíróság általi létrehozásának követelésére is mód nyílik. A Kbt. 177. § (1) bekezdése alapján a szerződéskötési kötelezettség elmulasztásával kapcsolatos polgári jogi igények érvényesítésének előfeltétele, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság, illetve – a Közbeszerzési Döntőbizottság határozatának felülvizsgálata során – a bíróság a jogsértést jogerősen megállapítsa.

5. kérdés

Ha a közbeszerzési eljárás eredményeként megkötött szerződést „csupán” a közös ajánlattevők képviselőjére kijelölt ajánlattevő írta alá, és a „szerződő felek” rovatban is csak ezen ajánlattevő szerepelt, azonban a szerződés mellékleteként csatolt meghatalmazásból, a szerződés utaló rendelkezéseiből és az eljárás egyéb dokumentumaiból a közös ajánlattevői minőség egyértelműen levezethető, helyes-e az az értelmezés, hogy a szerződés ettől függetlenül a Kbt. 35. § (6) bekezdése szerint minden közös ajánlattevőt köti és annak teljesítéséért minden ajánlattevő egyetemlegesen felel?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

Álláspontunk szerint valamennyi nyertes ajánlattevőnek meg kell jelenni a szerződésben, azt alá kell írnia a közös ajánlattevők mindegyikének.

A Kbt. 131. § (1) bekezdése értelmében *„eredményes közbeszerzési eljárás alapján a szerződést a nyertes ajánlattevővel – közös ajánlattétel esetén a nyertes ajánlattevőkkel – kell írásban megkötni a közbeszerzési eljárásban közzétett végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően.”*

A közbeszerzési szerződések sajátos magánjogi szerződések, melyek különleges jellegét a lefolytatott közbeszerzési eljárás határozza meg. Megkötésétől kezdve ugyan a magánjogi szabályok érvényesülnek, mégis ezen rendelkezések csupán mögöttes jellegűek és azokat a Kbt.-ben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. Ennek értelmében tehát a Ptk. által lefektetett szabályok a benne foglalt tartalommal csak abban az esetben érvényesülnek, amennyiben azt a Kbt. külön nem szabályozza. Amennyiben a nyertes ajánlattevő közös ajánlattevő volt a közbeszerzési eljárás során, a szerződést valamennyi ajánlattevővel szükséges megkötni, még konzorcium esetében is, hiszen a konzorcium – mint polgári jogi társaság – nem önálló jogalany, nem rendelkezik önálló jogképességgel. Ezzel összefüggésben több bírósági ítélet (Legfelsőbb Bíróság Kfv. 39.075/2010/17., Fővárosi Ítéltábla Kf. 27.267/2009/11.) is született.

Az építési beruházások, valamint az építési beruházásokhoz kapcsolódó tervezői és mérnöki szolgáltatások közbeszerzésének részletes szabályairól szóló 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdés c) pontja értelmében *„az ajánlattevőként szerződő felek mindegyike a teljesítés elismerését követően állítja ki számláját, a számlában részletezve az alvállalkozói teljesítés, valamint az ajánlattevői teljesítés mértékét.”* Eszerint a nyertes közös ajánlattevők külön számláznak, ami arra utal, hogy mindegyiküknek szerződnie kell.

A Kbt. 35. § (6) bekezdése szerinti egyetemleges felelősség, miszerint a közös ajánlattevők a szerződés teljesítéséért az ajánlatkérő felé egyetemlegesen felelnek, szintén arra utal, hogy valamennyi nyertes ajánlattevő szerződő félnek minősül.

6. kérdés

Amennyiben a közbeszerzési eljárás a Kbt. 113. § (1) bekezdés szerinti összefoglaló tájékoztatással kerül meghirdetésre, akkor az összefoglaló tájékoztatásnak tartalmaznia kell-e azt, hogy az ajánlatkérő lehetővé teszi a közbeszerzés egyes mennyiségeire történő ajánlattételt külön-külön? Amennyiben az ajánlatkérő a Kbt. 61. § (5)-(6) bekezdése alapján lehetővé tette a közbeszerzés egy részére történő ajánlattételt, akkor a Kbt. 113. § (1) bekezdése szerinti összefoglaló tájékoztatásban hol kell szerepelnie ezen körülménynek?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

Az összefoglaló tájékoztatás nem tekinthető közbeszerzési eljárást megindító felhívásnak, ám megítélésünk szerint a közbeszerzési és tervpályázati hirdetmények feladásának, ellenőrzésének és közzétételének szabályairól, a hirdetmények mintáiról és egyes tartalmi elemeiről, valamint az éves statisztikai összefoglalóról szóló 44/2015. (XI. 2.) MvM rendelet (a továbbiakban: 44/2015. MvM rendelet) 19. melléklete szerinti összefoglaló tájékoztatás VI.1.2.) További információk pontjában fel kell tüntetni a részajánlattételi lehetőséget, amely értelmezést a Közbeszerzési Döntőbizottság is megerősített a D.133/12/2018. szám alatt hozott határozatában.

Ugyan a 44/2015. MvM rendelet 19. melléklete szerinti összefoglaló tájékoztatás mintája nem tartalmaz külön rovatot a részekre történő ajánlattételre vonatkozóan, ugyanakkor az ajánlatkérő álláspontunk szerint köteles e tekintetben pontos adatok megadására már az összefoglaló tájékoztatásban abban az esetben, ha az annak alapján indítandó eljárásban beszerzési igényét részekre bontva, több szerződés útján kívánja kielégíteni.

Mivel az összefoglaló tájékoztatásban a szerződés tárgyát és a beszerzés mennyiségét is meg kell határozni, a Kbt. 61. § (5) bekezdése értelmében azok tárgya és mennyisége is részenként adandó meg, ha az ajánlatkérő több szerződést kíván kötni. Álláspontunk szerint tehát a részajánlattétel lehetőségét már magában az összefoglaló tájékoztatásban is szükséges megjelölni.

Ezen kívül a gazdasági szereplők annak fényében tudják megítélni, hogy kívánják-e érdeklődésüket jelezni, hogy tisztában vannak a részajánlattétel lehetőségével.

7. kérdés

Amennyiben egy közbeszerzési eljárást egy 16 helyi önkormányzat nevében eljáró ajánlatkérő folytatott le, lehetőség van-e a szerződésmódosításra, ha a szerződéskötés során észlelte, hogy a közbeszerzési eljárás dokumentumai nem tartalmazták valamennyi helyi önkormányzat megnevezését azon ajánlatkérők között, melyre a kiírásban rögzített mennyiségi és műszaki leírásban foglalt feltételek vonatkoztak?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

Az állásfoglalás-kérésben hivatkozottak értelmében az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás lezárásakor, a szerződéskötés során észlelte, hogy a közbeszerzési eljárás előkészítése során a közbeszerzési dokumentumokban nem került megnevezésre valamennyi ajánlatkérő, melyek nevében eljárva a közbeszerzési eljárást lefolytatta. Eszerint feltételezhető tehát, hogy a szerződés nem került megkötésre, ám az eredményhirdetés megtörtént. Ebben az esetben a Kbt. 75. § (2) bekezdés d) pontja szerint – az ajánlatkérő saját maga ellen indított jogorvoslati eljárást követően – eredménytelenné nyilvánítható az eljárás. Amennyiben azonban az ajánlatkérő már megkötötte a szerződést, megítélésünk szerint az állásfoglalás-kérésben ismertetett esetben nem merül fel a szerződésmódosítás lehetősége, mivel nem a szerződés tartalma, a szerződéses feltételek változnának, hanem a megrendelőként/vevőként szerződést kötő felek köre bővülne. A szerződésmódosítás ugyanakkor a Kbt. 141. § (2) bekezdésében foglaltak alapján jogszerű lehet abban a tekintetben, hogy az ajánlatkérőként szerződést nem kötő önkormányzat beszerzési igényét képező mennyiséggel a műszaki tartalom és az ellenérték – a Kbt. 141. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti mértéket meg nem haladóan – csökkentésre kerül.

A Kbt. 139. § (3) bekezdése az ajánlatkérő személyében bekövetkező változást oly módon rendezi, hogy előírja: az ajánlatkérőként szerződő fél személyében bekövetkező jogutódlás nem irányulhat e törvény alkalmazásának megkerülésére. Erre tekintettel – speciális szabályok hiányában – ilyen esetben is az általános szabályok és elvek szerint kell eljárni, ami a következőket jelenti.

A Közbeszerzések Tanácsának a közbeszerzési eljárások eredményeként megkötött szerződések Kbt. szerinti

módosításával, valamint teljesítésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló útmutatója (KÉ. 2017. évi 81. szám; 2017. május 19.) (a továbbiakban: Útmutató) szerint a Kbt. a közbeszerzési eljárást egységesen kezeli, és – figyelemmel a közbeszerzési eljárások átláthatóságához fűződő társadalmi érdekekre, valamint a jogbiztonság követelményére – abból indul ki, hogy az eljárást megindító ajánlatkérő jelenik meg az eljárás eredményeként létrejövő szerződés alanyaként, valamint teljesíti a szerződés szerinti ellenszolgáltatást.

A nyertes ajánlattevő személyében bekövetkező változáshoz hasonlóan az ajánlatkérő személye is csak az adott ajánlatkérőre vonatkozó szabályok szerinti jogutódlással, a Kbt. alapelveinek megfelelően változhat.

Jelen esetben jogutódlásról nem beszélhetünk, ugyanis az eredeti ajánlatkérőként szerződő fél maradna szerződő fél.

A Kbt. 75. § (2) bekezdés d) pontja értelmében „*az ajánlatkérő eredménytelenné nyilváníthatja az eljárást, ha a Közbeszerzési Döntőbizottság megsemmisíti az ajánlatkérő valamely döntését, és az ajánlatkérő új közbeszerzési eljárás lefolytatását határozza el vagy eláll az eljárás lefolytatásának szándékától, az ajánlatkérő azonban nem nyilváníthatja eredménytelenné az eljárást akkor, ha a jogszerűtlen eljárást lezáró döntés megsemmisítését követően jogszerű döntés meghozatalával az eljárás jogszerűsége helyreállítható.*” Ebben az esetben is új közbeszerzési eljárás lefolytatása szükséges a jogszerű helyzet helyreállítása érdekében.

A Kbt. 131. § (1) bekezdése szerint „*eredményes közbeszerzési eljárás alapján a szerződést a nyertes ajánlattevővel – közös ajánlattétel esetén a nyertes ajánlattevőkkel – kell írásban megkötni a közbeszerzési eljárásban közzétett végleges feltételek, szerződéstervezet és ajánlat tartalmának megfelelően.*”

Az Útmutató kiemeli, hogy a Kbt. lényegében a szerződő felek jogaira és kötelezettségeire, azaz a szerződés tartalmára nézve rögzíti a közbeszerzési eljárást lezáró szerződés módosításának lehetőségét. A felek személyének változása nem szerződésmódosítási kérdés, arra a Kbt. egyéb rendelkezései alkalmazandók.

A leírt esetben a közbeszerzési eljárásban részt nem vevő, illetve meg nem jelölt ajánlatkérő szerződésbe való belépése megítélésünk szerint aggályos, ezért

javasolt – a Kbt. 75. § (2) bekezdés d) pontja szerinti eredménytelenség megállapítását követően – új közbeszerzési eljárás kiírása.

A Kbt. 141. § (2) bekezdés szerint „a szerződés – a (4) vagy (6) bekezdésben foglalt feltételek vizsgálata nélkül – új közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül módosítható, ha a módosítás eredményeként az ellenérték növekedése – vagy több módosítás esetén azok nettó összértéke – nem éri el az uniós értékhatárt elérő értékű eredeti szerződés esetén az uniós értékhatárt, szolgáltatás, árubeszerzés és építési vagy szolgáltatási koncesszió esetén az eredeti szerződés értékének 10%-át, építési beruházás esetén az eredeti szerződéses érték 15%-át, valamint a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét és illeszkedik az eredeti szerződés jellegéhez.”

A Kbt. 141. § (3) bekezdés rögzíti, hogy „a (2) bekezdést arra a szerződésmódosításra lehet alkalmazni, amely a szerződés értékének változásával jár, a szerződéses jogviszony több elemét érintő módosítás esetén a módosítás azon elemeire, amelyek az érték változásával összefüggenek. Nem alkalmazható a (2) bekezdés a szerződésmódosításra akkor, ha a szerződéskötést megelőző közbeszerzési eljárást az ajánlatkérő olyan szabályok szerint indította meg, amelyek nem lettek volna jogszerűen alkalmazhatóak, ha az ajánlatkérő az eljárás becsült értékét a szerződésmódosítást követő értékét figyelembe véve határozta volna meg.”

Jelen esetben – abból kiindulva, hogy valamely önkormányzat nem jelent meg ajánlatkérőként a tárgyi közbeszerzési eljárásban és így szerződést sem köthetett a nyertes ajánlattevővel – a műszaki tartalom csökkentésére kerül sor, amely az ár változásával jár, a Kbt. 141. § (3) bekezdése alapján lehetőség van a szerződés módosítására, feltéve, hogy a Kbt. 141. § (2) bekezdés – adott esetben irányadó – a) és b) pontjában foglalt %-os korlát nem sérül (a csökkentés irányában) és a módosítás nem változtatja meg a szerződés általános jellegét, valamint illeszkedik az eredeti szerződés jellegéhez. A Kbt. 141. § (3) bekezdés alkalmazhatóságához az ár és a műszaki tartalom megváltozásának arányosnak kell lennie (azaz a műszaki tartalom változásának is igazodnia kell a 10/15 %-os árcsökkenéshez). Az említett – ajánlatkérőként meg nem jelenő – önkormányzat beszerzési igényének megvalósítása érdekében közbeszerzési eljárást szükséges lefolytatni az irányadó eljárásrend szerint. Ezen eljárásrendet ajánlatkérő – tekintettel arra, hogy a megkötött

szerződés szerinti és az említett önkormányzat oldalán jelentkező beszerzési igény értéke a Kbt. 19. § (1)-(3) bekezdés mentén nem bontható részekre – a Kbt. 19. § (4) bekezdés alkalmazásával is meghatározhatja (amennyiben annak valamennyi feltétele fennáll).

8. kérdés

Kérdésként merült fel, hogy tekintettel a Kbt. [2019. április 1. napját megelőzően hatályos] 43. §-ában foglalt rendelkezésekre, az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló 424/2017. (XII.19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 424/2017. Korm. rendelet) 7. § (3)-(4) bekezdésében foglaltakra, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 1. sz. mellékletére, mely dokumentumok közzététele kötelező az Elektronikus Közbeszerzési Rendszerben (a továbbiakban: EKR), a Közbeszerzési Adatbázisban (a továbbiakban: KBA), a Közbeszerzési Hatóság által az elektronikus eljárási és kommunikációs lehetőségek támogatása keretében működtetett nyilvános elektronikus szerződéstárban (a továbbiakban: CoRe), illetve az ajánlatkérő honlapján?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

A Kbt. 43. § a), b) és e) pontja, valamint a Kbt. 103. § (6) bekezdése és 115. § (7) bekezdése szerinti dokumentumokat és a Kbt. 113. § (1) bekezdése szerinti összefoglaló tájékoztatást a 2018. április 15. napján vagy azt követően megkezdett közbeszerzési eljárások esetében az EKR-ben, míg a c), d) és f) pontokban rögzített dokumentumokat az EKR-ben és a CoRe-ban szükséges közzétenni a 424/2017. Korm. rendelet 7. § (3)-(4) bekezdése alapján.

A 424/2017. Korm. rendelet 7. § (6) bekezdése értelmében „a Közbeszerzési Hatóság által működtetett KBA a 2018. április 15-ét megelőzően, az EKR-en kívül indult közbeszerzési eljárások nyilvános adatainak elérhetőségét biztosítja a Kbt.-ben foglalt időtartam alatt.”

A gyakorlatban a KBA továbbra is működik, az abba való dokumentum-felöltés technikailag lehetséges. A KBA-ban rögzített eljáráshoz feltöltött szerződést a Közbeszerzési Hatóság informatikai rendszere automatikusan a CoRe-ba továbbítja. A 2018. április 15-ét megelőzően megkezdett eljárások esetében a Kbt. 43.

§ a) és f) pontjaiban foglalt dokumentumok EKR-be történő feltöltésére nincs lehetőség.

A Kbt. 43. § (1) bekezdésének d) pontja szól a közbeszerzési eljárás során megkötött szerződések közzétételéről.

A fenti közzétételi kötelezettséget az ajánlatkérőknek a 2018. április 15. napján vagy azt követően megkezdett közbeszerzési eljárások eredményeként kötött szerződések esetén azoknak a CoRe-nyilvántartásba és az EKR-be történő feltöltésével kell teljesíteniük. Az EKR-ben indított közbeszerzési eljárás szerződését – a CoRe és az EKR rendszerek közötti interfész integrációjának hiányában – és annak adatait a CoRe rendszerben egyelőre „eljáráshoz nem kapcsolódó” szerződésként tudja az ajánlatkérő rögzíteni, egyúttal javasolt a megjegyzés mezőben az EKR-azonosító feltüntetése.

Az Infotv. 1. sz. mellékletében foglalt dokumentumokat az ajánlatkérőnek saját honlapján szükséges közzétenni.

Az Infotv. 37. § (1) bekezdése értelmében „a 33. § (2)-(4) bekezdésében meghatározott szervek (a továbbiakban együtt: közzétételre kötelezett szerv) - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel - tevékenységükhöz kapcsolódóan az 1. melléklet szerinti általános közzétételi listában meghatározott adatokat az 1. mellékletben foglaltak szerint közzéteszik.”

9. kérdés

A Kbt. 71. § (9) bekezdése alapján felhívható-e az ajánlattevő hiánypótlásra abban az esetben, ha a felolvasólapon 223 hónap, a nyilatkozaton 198 hónap, míg a benyújtott önéletrajzon 115 hónap szakmai tapasztalat szerepel? Amennyiben igen, a legalacsonyabb megajánlást kell-e figyelembevenni a bírálat során vagy esetleg értelmezhető-e számszaki hibának?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

Megítélésünk szerint az ajánlattevő a már bemutatott szakemberre vonatkozó hiánypótlás, illetve felvilágosítás-kérés keretében felhívható hiánypótlásra, illetve az ellentmondás tisztázására. Amennyiben az ajánlattevőnek ennek eredményeként nem sikerül tisztázni és alátámasztani azt az adatot, ami a felolvasólapon szerepel, a Kbt. 71. § (9) bekezdésében foglalt előírások az irányadók, és az önéletrajzzal igazolt 115 hónap vehető figyelembe az ajánlat értékelésekor.

A Kbt. 71. § (11) bekezdése arra nem ad lehetőséget az ajánlatkérőnek, hogy az alapadatokat megváltoztassa. Az ajánlatkérők kizárólag az ajánlattevők által megadott alapadatokról kiindulva javíthatják a számítási hibát, de magukat az alapadatokat nem módosíthatják, még akkor sem, ha a számítási hiba kijavítása irreális eredményre vezet.

Számítási hiba javítására a következetes joggyakorlat szerint csak akkor kerülhet sor, ha az ajánlattevő valamely matematikai műveletet (összeadás, kivonás, szorzás stb.) hibásan alkalmaz. Álláspontunk szerint a levelében ismertetett helyzetben nem beszélhetünk hibásan alkalmazott matematikai műveletről, így számítási hiba javításának nincs helye.

A Kbt. fent hivatkozott 71. § (9) bekezdése értelmében „a Kbt. 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti értékeléshez az ajánlatkérő által bemutatni kért szakemberek személye hiánypótlás keretében csak a (4) bekezdésben foglalt, vagy az alkalmassági követelménynek való megfelelés miatt szükséges esetben és csak úgy változhat, hogy a hiánypótlásban az értékeléskor figyelembe veendő minden releváns körülmény tekintetében a korábbival legalább egyenértékű szakember kerül bemutatásra. Ha a hiánypótlás során a korábbinál nagyobb tapasztalattal, magasabb képzettséggel rendelkező személy kerül bemutatásra, az ajánlatkérő az értékeléshez akkor is csak az általa pótolta szakember adatait veheti figyelembe, a hiánypótlás ilyenkor is csak az érvényessé tévelt szolgálja, és nem eredményezi az értékeléskor figyelembe veendő tényezők változását. Ha a 76. § (3) bekezdés b) pontja szerinti értékeléshez bemutatott szakemberekre vonatkozó, a felolvasólapon feltüntetett adat és az ajánlatban a szakemberre vonatkozóan csatolt dokumentum tartalma között ellentmondás van, és nem sikerül felvilágosítás vagy a már bemutatott szakemberre vonatkozó dokumentum hiánypótlása keretében a felolvasólapon feltüntetett adatot alátámasztani, az ajánlatkérő az értékeléskor - feltéve, hogy az a felolvasólapon szereplő adatnál az értékeléskor kevésbé kedvező - azt az adatot veszi figyelembe, amelyet a szakemberre vonatkozóan csatolt dokumentumok alátámasztanak. Az ajánlatkérő az értékelt adat ezen megállapított értékéről az eljárásban részt vevő minden ajánlattevőt, az érték megállapítását követően haladéktalanul, egyidejűleg értesít. Ha a felolvasólapon feltüntetett adat és a szakemberre vonatkozóan csatolt dokumentum tartalma között olyan ellentmondás áll fenn, hogy a felolvasólapon szereplő adat az értékeléskor kevésbé kedvező, az értékeléskor a felolvasólapon szereplő adatot kell figyelembe venni.”

A Közbeszerzési Döntőbizottság a D.527/20/2013. számú határozatában arra a megállapításra jutott, hogy az adott ügyben a felolvasólap hiánya egyszerű, nem jelentős, egyedi részletkérdésre vonatkozó tartalmi ajánlati hibának minősült, amelynek korrigálását a Kbt. – egyéb feltételek fennállása esetén – lehetővé teszi, így az adott esetben e hiány önkéntes hiánypótlással történő korrigálása nem járt az ajánlati kötöttség megsértésével. Az ügy egyedi jellege alapján a Közbeszerzési Döntőbizottság megállapította, hogy „az ajánlati ár az ajánlat egyik lényegi elemét adja a megvalósítandó műszaki ajánlaton kívül. Ez fejeződik ki a jogalkotó azon szabályozásában, ahol kötelező tartalmi elemként rögzíti az ellenszolgáltatás összegét, mint az értékelés egyik mércéjét. Az érintett közbeszerzési eljárásban az egyösszegű ajánlati áron kívül az ajánlatkérő kérte a költségvetés kitöltését. Ebből következően a felolvasólap és a tételes költségvetés egymással összefügg, külön-külön nem kezelhető, így egyik dokumentum sem nevezhető fajsúlyosabbnak a másiknál. Fontos annak kiemelése is, hogy jelen esetben az érintett ajánlattevő által önkéntes hiánypótlásként becsatolt felolvasólap azonos összeget tartalmazott, mint az árazott költségvetésben és a szerződés-tervezetben feltüntetett ajánlati ár. Az ajánlati árat tulajdonképpen a tételes költségvetés benyújtásával kellett meghatározni, amelynek az érintett ajánlattevő hiánytalanul eleget tett, ténylegesen és teljeskörűen a beszerzés tárgyára megtéve ajánlatát. A felolvasólap hiánypótlása – és az abban feltüntetett ajánlati ár – így nem eredményezte sem az ajánlati ár vagy annak értékelés alá eső részösszegének, sem az ajánlattevők közötti verseny eredményének és az értékeléskor [69. § (3) bekezdése] kialakuló sorrend változását. Fentiekből következik, hogy amennyiben a Kbt. 68. § (4) bekezdése szerinti információk (főbb számszerűsíthető adatok, amelyek az értékelési szempontok alapján értékelésre kerülnek) az ajánlatból megállapíthatóak, úgy a felolvasólap hiánypótlás keretében is benyújtható, míg ellenkező esetben (bármely értékelési szempontra tett megajánlás hiányzik) a hiány nem pótolható”.

10. kérdés

Van-e lehetőség a közös ajánlattevőkkel kötött szerződés olyan módosítására, amely megállapítja a kényszertörés alatt álló cég (az egyik közös ajánlattevő) szerződő fél státuszának megszűnését, vagy az ajánlatkérőnek a szerződést meg kell

szüntetnie és új közbeszerzési eljárást kell lefolytatnia, amennyiben a kényszertörés alatt álló cég az alapul szolgáló közbeszerzési eljárásban egyébként alkalmasságot nem igazolt, továbbá a teljesítést a másik – tehát cégjogi változással nem érintett – közös ajánlattevőként szerződő fél is el tudná látni önmagában is?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

Megítélésünk szerint nem szükséges a szerződést módosítani, ugyanis a szerződés tartalma nem változik, ugyanakkor az egyik közös ajánlattevőként szerződött fél jogutód nélküli megszűnésére tekintettel a szerződésben maradó nyertes ajánlattevőként szerződött felet – a törvény által előírt egyetemleges felelőssége alapján – a szerződés teljesítésének kötelezettsége terheli.

A Kbt. 35. § (7) bekezdése értelmében „a közös ajánlatot vagy részvételi jelentkezést benyújtó gazdasági szereplők személyében az ajánlattételi vagy több szakaszról álló eljárásban a részvételi határidő lejártá után változás nem következhet be.”

A Kbt. 35. § (6) bekezdése rögzíti, hogy a közös ajánlattevők egyetemlegesen felelnek a szerződés teljesítéséért.

A Kbt. 35. § (7) bekezdése alapján az ajánlattételi vagy részvételi határidő lejártá után nem következhet be változás a közös ajánlatot vagy részvételre jelentkezést benyújtó gazdasági szereplők személyében.

A Döntőbizottság D.59/45/2014. számú határozatában rámutatott, hogy abból a tényből, hogy a konzorcium nem önállóan és saját nevében vesz részt a közbeszerzési eljárásban, következik az, hogy az ajánlat vagy részvételi jelentkezés benyújtása után nem következhet be változás a közösen induló gazdasági szereplők csoportjában. Az ajánlati kötöttség bekövetkezése után nem változhat meg az ajánlattevők személye.

A fent leírt rendelkezéseknek tehát az ajánlati kötöttség tekintetében, a közbeszerzési eljárás részvételi/ajánlati szakaszában van jelentőségük.

Az állásfoglalás-kérésben vázolt esetben jogutódlás nem következik be az érintett közös ajánlattevő vonatkozásában, így megítélésünk szerint a Kbt. 139. §-ában foglaltak nem irányadóak.

A közös ajánlattevők közül csupán az egyik ajánlattevő érintett a végelszámolással, kényszertöréssel,

megszűnéssel, ám az egyetemleges felelősség köti azt az ajánlattevőt, amely a szerződésben szerződő félként nevesítve marad. A szerződő fél tehát tulajdonképpen nem változik, illetve csupán az egyik konzorciumi tag vonatkozásában következik be változás, ám az egyetemleges felelősség értelmében a teljesítés bármelyik kötelezettől, szerződő közös ajánlattevőtől követelhető.

11. kérdés

A Kbt. 111. § r) pontja vonatkozásában hogyan értelmezhető a településtervezési szolgáltatás? A Kbt. 111. § r) pontja alapján uniós értékhatárt el nem érő, önálló településtervezési szolgáltatásra (új településszerkezeti terv és új helyi építési szabályzat elkészítése) vonatkozó megrendelés esetében a Kbt.-t alkalmazni kell-e?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

Megítélésünk szerint a Kbt. 111. § r) pontja szerinti kivételi kör alkalmazható uniós értékhatárt el nem érő, önálló településtervezési szolgáltatásra (új településszerkezeti terv és új helyi építési szabályzat elkészítése) vonatkozó megrendelés esetében.

A Kbt. 111. § r) pontja értelmében a Kbt.-t nem kell alkalmazni az uniós értékhatárt el nem érő, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló törvény szerinti épületre vonatkozó építészeti-műszaki tervezési szolgáltatás, belsőépítészeti tervezési szolgáltatás, településtervezési vagy tájrendezési tervezési szolgáltatás megrendelésére – az ezekhez kapcsolódó szakági tervezési tevékenységekre kizárólag akkor, ha annak megrendelésére építészeti, belsőépítészeti, településtervezési vagy tájrendezési tervezéssel együttesen, ugyanazon tervezett építési beruházás tekintetében kerül sor.

A Kbt. a fent hivatkozott pont vonatkozásában 2017. január 1. napján módosult, ugyanis a Kbt. 111. § r) pontjában korábban CPV-kódok által meghatározott fogalmak nem voltak megfeleltethetők minden esetben a hazai jogi szabályozásban elterjedt szakkifejezésnek, ezért a módosítás eredményeként általánosabb jelleggel kerül meghatározásra a kivételi kör. A módosítás új kivételekkel egészítette ki a Kbt. 111. §-át. A Kbt. módosításától függetlenül segítséget nyújthatnak a CPV magyarázó rendelkezései, amely szerint a 714-es

csoport foglalja össze a várostervezési és tájrendezési szolgáltatásokat. Az említett csoportba a várostervezési szolgáltatások, ideértve az összehangolt városfejlesztéshez szükséges fejlesztési szolgáltatások, valamint a tájrendezési szolgáltatások, ideértve a parkok, kereskedelmi és lakóterületek stb. tájrendezési tervezési szolgáltatásai tartoznak.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) határozza meg a településtervezési szolgáltatás, településszerkezeti terv, illetve helyi építési szabályzat fogalmát. Az Étv. 1. § (1) bekezdés b) pontja értelmében az Étv. hatálya kiterjed az épített környezet alakítása és védelme körébe tartozóan a településfejlesztés tervezésére és a településrendezés tervezésére (a továbbiakban: településtervezés). Az Étv. 16. §-a részletesen szabályozza a településtervezéssel kapcsolatos rendelkezéseket, amely szerint településtervezési tevékenységnek minősül a településrendezési eszköz elkészítése. Az Étv. 9/B.§ (2) bekezdés a)-b) pontjai konkrétan hivatkoznak a településszerkezeti tervre és a helyi építési szabályzatra mint a településrendezés eszközeire.

Az Étv. 16/A. § (1) bekezdése szerint a településrendezési eszközt és annak módosítását a települési önkormányzat maga készíti el, vagy településtervezési szerződés alapján készítteti el.

12. kérdés

A Kbt. 111. § g) pontja alapján uniós értékhatárokat el nem érő, önálló településtervezési szolgáltatásra (új településszerkezeti terv és új helyi építési szabályzat elkészítése) vonatkozó megrendelés esetében a Kbt.-t alkalmazni kell-e?

A Közbeszerzési Hatóság válasza

Álláspontunk szerint a Kbt. 111. § g) pontja szerinti kivételi kör alkalmazhatósága nem merül fel településtervezési szolgáltatásra (új településszerkezeti terv és új helyi építési szabályzat elkészítése) vonatkozó megrendelés esetében.

A Kbt. 111. § g) pontja értelmében a Kbt.-t nem kell alkalmazni az uniós értékhatárt el nem érő olyan szolgáltatás megrendelése esetében, amely az ajánlatkérő alaptévékenysége ellátásához szükséges irodalmi (szakirodalmi, tudományos) mű létrehozására,

tanácsadói vagy személyi tolmácsolási tevékenység végzésére irányul.

A kivételi kör kizárólag szolgáltatásmegrendelésre vonatkozik, azon belül is csak irodalmi (szakirodalmi, tudományos) mű létrehozására, tanácsadói vagy személyi tolmácsolási tevékenység végzésére. A közbeszerzési eljárás jogszerű mellőzésének további feltétele, hogy az ilyen tárgyú szolgáltatás megrendelésére az ajánlatkérő alaptevékenysége ellátásához van szükség. Az ajánlatkérő tevékenységei közül azok minősülnek ún. alaptevékenységnek, amelyek például jogszabályban vagy az ajánlatkérő alapítója által határozatban, alapító okiratban stb. szakmai alapfeladatként kerültek meghatározásra. Költségvetési szerv ajánlatkérő az alapfeladatot közhatalmi vagy közszolgáltató tevékenységként látja el.

Mivel településtervezési alaptevékenysége keretében – tehát szintén alaptevékenységként – településrendezési eszközt készít vagy készíttet el az önkormányzat, arra a Kbt. 111. § g) pontja nem értelmezhető (tanácsadás például a településszerkezeti terv elkészítéséhez nyújtott tanácsadás lehet, nem magának a tervnek az elkészítése).

Összeállította:

Dr. Bodánszky Nikolett

jogi tanácsadó

Közbeszerzési Hatóság

Közszolgálati és Támogató Főosztály

JOGORVOSLATI AKTUALITÁSOK

D. 394/13/2018. számú végzés

A végzésben érintett tárgyak: A jogorvoslati határidő megtartottságának kérdése a koncessziós beszerzési eljárás esetében. A koncessziós beszerzési eljárás közbeszerzésnek minősül, ennél fogva koncessziós beszerzési szerződés megkötése esetében nem alkalmazhatók a közbeszerzési eljárás mellőzésére vonatkozó jogkövetkezmények.

Tényállás

Az ajánlatkérő (helyi önkormányzat) képviselő-testülete bölcsődei, óvodai, általános iskolai, középiskolai korosztály és a szociálisan rászorulóknak részére közétkeztetési szolgáltatás ellátása tárgyában 2018. augusztus 10-én nyílt ülésen hozott határozatában döntött arról, hogy koncessziós beszerzési eljárás keretében kívánja a közétkeztetési szolgáltatást kiválasztani, valamint elfogadta az előterjesztés mellékleteként csatolt egyedi felelősségi rendet és ajánlattételi felhívást.

Az előterjesztés rögzítette, hogy « a beszerzés becsült értéke évi nettó 180.000.000.-Ft. Ha a kiválasztott szolgáltatóval 5 évre kerül megkötésre a szolgáltatási szerződés, úgy az eljárás nem tartozik a Kbt. hatálya alá, tekintettel arra, hogy a beszerzés becsült értéke nem éri el a Kbt. 3. melléklete szerinti szolgáltatási koncesszióra irányadó közbeszerzési értékhatárt. »

Az ajánlatkérő a koncessziós beszerzési eljárását 2018. augusztus 13. napján kezdte meg.

A képviselő-testület által elfogadott ajánlattételi felhívás 3. pontjában az ajánlatkérő a szerződést koncessziós szerződésként határozta meg. A 4. pont szerint a beszerzés tárgya szolgáltatási koncesszió. A 6. pont szerint a hasznosítási jog átengedésének időtartama 5 év. A szerződéses feltételek között a koncesszióba adó ajánlatkérő rögzítette, hogy a főzőkonyhákat használatba adja, amelynek ellenértékét a koncessziós jogosult által fizetendő évi 10.000.000.-Ft-os koncessziós díj tartalmazza. Az ajánlatkérő a szülőktől beszedett térítési díj 100%-át köteles ellenszolgáltatásként megfizetni a koncessziós jogosult részére. A koncessziós jogosult az

ajánlatkérő által igényelt normatív támogatásból a ténylegesen megrendelt adagszámok arányában részesül.

Az ajánlattételi felhívást és a szerződéstervezetet az ajánlatkérő 2018. augusztus 13-án küldte meg 4 gazdasági szereplőnek, mások mellett a jelen ismertetés szerint M Kft.-nek. A 2018. augusztus 16. napi ajánlattételi határidőben az ajánlatkérő 4 ajánlatot bontott fel. Az egyéb érdekelt a jelen ismertetés szerint S Kft.-vel közösen nyújtott be ajánlatot (a továbbiakban együtt: egyéb érdekeltek).

A képviselő-testület a 2018. augusztus 28. napján megtartott zárt ülésen hozott határozatában megalapította, hogy az összességében legelőnyösebb érvényes ajánlatot az egyéb érdekeltek tették.

Az ajánlatkérő 2018. november 19-én kötötte meg az egyéb érdekeltekkel a szerződést. A jegyző ugyanezen a napon e-mail útján tájékoztatta a kérelmezőt a szerződéskötés tényéről és időpontjáról, valamint arról, hogy az egyéb érdekeltek 2018. december 22. napjától nyújtják a közétkeztetési szolgáltatást.

A kérelmező jogorvoslati kérelme

A kérelmező 2018. november 23-án nyújtotta be a jogorvoslati kérelmét.

Kérelmezői jogosultságát alátámasztó tényként azt jelölte meg, hogy a beszerzés tárgyát képező szolgáltatást több, mint 20 éve látja el. A szolgáltató személye eddig minden esetben közbeszerzési eljárás lefolytatásával került meghatározásra. A tárgyban szerződést közbeszerzési eljárás mellőzésével, koncessziós beszerzéssel kötötte meg az ajánlatkérő, mely súlyosan sérti jogos érdekeit. A kérelmező jogsértő eseményként a szerződés megkötését, tudomásszerzés időpontjaként pedig a jegyző tájékoztató elektronikus levele megküldésének napját, 2018. november 19-ét jelölte meg.

A Döntőbizottság 2018. november 26-án hiánypótlási felhívásában a kérelem pontosítására hívta fel a kérelmezőt az alábbiak szerint:

- Jelölje meg pontosan a jogsértő eseményt, a sérelmezett ajánlatkérői döntést.
- Jelölje meg a jogsértő esemény/mulasztás megtörténtének időpontját. A Döntőbizottság figyelmeztette a kérelmezőt a Kbt. 148. § (4) bekezdés 2. fordulatra. A kérelmező indokolja meg, miért tartja alkalmazhatónak a Kbt. 148. § (8) bekezdés c) pontját, figyelemmel arra, hogy az ajánlatkérő a Kbt. szabályainak alkalmazása mellett lefolytatott koncessziós eljárás alapján kötötte meg a szerződést.
- Jelölje meg a megsértett jogszabályhelyet.
- Tegyen egyértelmű nyilatkozatot arról, hogy részt vett-e az ajánlatkérő által lefolytatott koncessziós eljárásban.
- Jelölje meg egyértelműen a Döntőbizottság döntésére irányuló indítványt, és közölje annak indokait.

A 2018. november 30-án benyújtott hiánypótlásában a kérelmező közölte, hogy a bölcsődei, óvodai, általános iskolai, középiskolai korosztály és a szociálisan rászorulóknak részére közétkeztetési szolgáltatás ellátása tárgyú koncessziós beszerzési eljárás lefolytatásával, és ennek eredményeképpen 2018. november 19. napján koncessziós szerződés megkötésével az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 8. § (6) és (7) bekezdését, a Kbt. 2. § rendelkezéseit, különös tekintettel a 2. § (3) bekezdésére, valamint a Kbt. 21. § (2) bekezdését.

A jogsértő esemény időpontja a koncessziós szerződés megkötésének időpontja, egyrészt a Kbt. 148. § (8) bekezdés c) pontja okán, másrészt a szerződés aláírásával következett be a jogsértés.

A kérelmező indítványozta, hogy a Döntőbizottság állapítsa meg, hogy az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás jogtalan mellőzésével kötötte meg az egyéb érdekeltekkel 2018. november 19. napján a koncessziós szerződést.

A kérelmező nyilatkozott arról, hogy az ajánlatkérő által lefolytatott koncessziós beszerzési eljárásban nem vett részt.

Az ajánlatkérő észrevétele

Az ajánlatkérő az észrevételében kérte a kérelem elutasítását alaptalanság miatt. Részletesen kifejtett jogi indokai szerint mindent elkövetett annak érdekében,

hogy a jogszabályi rendelkezéseket betartva válassza ki a közétkeztetési szolgáltatót, a kérelmező által megjelölt jogsértést nem valósította meg.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

A Döntőbizottság a jogorvoslati eljárást elkészttség miatt megszüntette.

A végzés indokolása a következőket tartalmazta:

A jogorvoslati kérelem elbírálásának elkészttség okán eljárási jogi akadály áll fenn.

Az ajánlatkérő a koncessziós beszerzési eljárását 2018. augusztus 13-án kezdte meg, ezért a Kbt. ezen időpontjában hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni.

A jogorvoslati kérelemben a kérelmező annak megállapítását kérte, hogy az ajánlatkérő jogsértően mellőzte a közbeszerzési eljárás lefolytatását a közétkeztetési szolgáltatás ellátása tárgyú szerződésének megkötését megelőzően. A kérelmező jogsértő eseménynek a szerződéskötést, továbbá sérelmezett ajánlatkérői döntésnek a szerződéskötést megelőzően lefolytatott koncessziós beszerzési eljárást lezáró, 2018. augusztus 28-án meghozott képviselő-testületi döntést jelölte meg. A kérelmező a koncessziós beszerzési eljárásról, annak eredményes lezárásáról és a szerződésről 2018. november 19-én, a szerződéskötés napján szerzett „hivatalos tudomást”.

A Kbt. 148. § (3) bekezdése határozza meg a jogorvoslati kérelem benyújtásának határidejét, előírva, hogy a kérelem - a (4)-(5) bekezdés szerinti eltéréssel - a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tizenöt napon belül, a közbeszerzési eljárást lezáró jogsértő döntés esetében pedig a jogsértésnek a kérelmező tudomására jutásától számított tíz napon belül nyújtható be. A jogsértés megtörténtétől számított kilencven napon túl kérelmet előterjeszteni nem lehet. A kilencven napos objektív jogvesztő határidő független a kérelmező tudomásszerzésétől. Közbeszerzési eljárás mellőzésével történő beszerzés esetére a Kbt. 148. § (9) bekezdése további objektív jogvesztő határidőt is megállapít, eszerint ha a (3)-(4) bekezdés szerinti határidő leteltét követően jut a kérelmező tudomására a jogsértés, a szerződés megkötésének időpontjától, vagy ha ez nem állapítható meg, a szerződés teljesítésének bármelyik fél által történő megkezdésétől számított egy éven belül nyújtható be jogorvoslati kérelem.

A kérelmező vélt jogsértésként közbeszerzési eljárás mellőzését jelölte meg, és a Kbt. 148. § (8) bekezdés c) pontja szerinti törvényi vélelem alapján hivatkozott a jogsértés megtörténtének időpontjára, a közétkeztetési szolgáltatás ellátása tárgyú koncessziós szerződés megkötésének napjára. E törvényi vélelem szerinti időpontra alapította a kérelmező az objektív jogvesztő határidő megtartottságát.

A Kbt. 148. § (8) bekezdés c) pontja alapján kizárólag abban az esetben határozható meg a jogsértő esemény, amennyiben e jogszabályhelyben taxatív előírt feltételek teljesülnek. A Döntőbizottság ezért megvizsgálta a hiánypótoltt jogorvoslati kérelemben előadottakat, a megjelölt jogsértést, a Döntőbizottság döntésére tett indítványt, továbbá a rendelkezésre álló iratokat. A kérelmező által sem vitatott tény, hogy az ajánlatkérő a beszerzés tárgyát szolgáltatási koncessziónak minősítette. Az ajánlatkérő formális koncessziós beszerzési eljárást folytatott le a beszerzési igényének megvalósítása érdekében. Az ajánlatkérői önkormányzat képviselő-testülete nyílt ülésen hozott döntést arról 2018. augusztus 10-én, hogy koncessziós beszerzési eljárást fog lefolytatni. A döntés és annak indokát tartalmazó előterjesztés nyilvános, megtalálható az ajánlatkérő elektronikus weboldalán. A kérelmező állításával ellentétben az ajánlatkérő tehát nem a Kbt. szabályrendszerén kívüli, „egyszerű beszerzést” valósított meg. Az ajánlatkérő alkalmazta a Kbt.-t, a beszerzés tárgyát a Kbt. 8. § (6) bekezdése szerint határozta meg, a beszerzés becsült értékét a Kbt. 20. §-ának alkalmazásával állapította meg, és a Kbt. Negyedik Rész 118. § (1) bekezdése alapján határozta meg eljárásának jogi kereteit.

Figyelemmel a koncessziós beszerzési eljárás lefolytatásának tényére, a Döntőbizottság áttekintette a hatályos közbeszerzési szabályozást a koncessziós beszerzés közbeszerzési jogi helyzetének megállapítása céljából.

Az Európai Parlament és a Tanács koncessziós szerződésekről szóló 2014/23/EU (2014. február 26.) Irányelve uniós szintű egységes szabályozást határozott meg a koncessziós szerződések odaítélésére vonatkozóan. A 68. preambulumbekkezdés rögzíti azon jogalkotói célt, mely szerint az ajánlatkérő szervek és a közszolgáltató ajánlatkérők számára nagy rugalmasságot kell biztosítani a koncessziós jogosult kiválasztási eljárásának meghatározását és megszervezését illetően,

azonban be kell tartaniuk ezen irányelv rendelkezéseit, valamint az átláthatóság és az egyenlő bánásmód elvét. A 3. cikk (1) bekezdés 2. fordulata előírja, hogy a koncesszió odaítélésére irányuló eljárást – beleértve az értébecslést is – nem lehet szándékosan úgy megtervezni, hogy kikerüljön ennek az irányelvnek a hatálya alól vagy indokolatlanul előnyös vagy hátrányos helyzetbe hozzon egyes gazdasági szereplőket vagy bizonyos építési beruházásokat, árubeszerzéseket vagy szolgáltatásokat. A koncesszió odaítélésének általános elvei között a 30. cikk (2) bekezdése előírja, hogy a koncesszió odaítélésére irányuló eljárás kialakításakor tiszteletben kell tartani a 3. cikkben meghatározott elveket. Így mindenekelőtt a koncesszió odaítélésére irányuló eljárás során az ajánlatkérő szerv nem adhat megkülönböztető módon olyan tájékoztatást, amely egyes részvételre jelentkezőket vagy ajánlattevőket másokkal szemben előnyhöz juttatna.

A 2015. november 1-jén hatályba lépett Kbt. átültette a koncessziós irányelvet, és az építési és szolgáltatási koncessziók megkötésére vonatkozó koncessziós beszerzési eljárást önálló eljárásrendként a Kbt.-be beépítette. A Kbt. 21. § (3) bekezdése kimondja, hogy a koncessziós beszerzési eljárások esetében a Negyedik Rész alkalmazva kell eljárási. A Kbt. Első Része tartalmazza valamennyi közbeszerzés tekintetében alkalmazandó alapvető szabályokat. A 8. § (1) bekezdés értelmében közbeszerzésnek minősül a közbeszerzési szerződés, valamint az építési vagy szolgáltatási koncesszió e törvény szerinti megkötése. A 8. § (6) bekezdése szerint a szolgáltatási koncesszió e törvény szerinti ajánlatkérő által, írásban megkötött visszterhes szerződés, amelynek keretében az ajánlatkérő a (4) bekezdés szerinti szolgáltatás nyújtását rendeli meg, az ajánlatkérő ellenszolgáltatása a szolgáltatás hasznosítási jogának meghatározott időre történő átengedése vagy e jog átengedése pénzbeli ellenszolgáltatással együtt, amely együtt jár a szolgáltatás hasznosításához kapcsolódó működési kockázatnak a koncessziós jogosult általi viselésével. A Kbt. 130. § (1) bekezdése e törvény hatálya alá tartozó szerződésként határozza meg a közbeszerzési szerződésekkel azonos módon a szolgáltatási koncessziót is.

A fent ismertetett jogszabályi rendelkezések tükrében a koncessziós beszerzési eljárásban megvalósított beszerzés éppúgy közbeszerzésnek minősül, mint a közbeszerzési eljárással megvalósult beszerzés. Ennélfogva

koncessziós beszerzési szerződés megkötése esetében nem beszélhetünk mellőzésről, és nem alkalmazhatóak a Kbt. 165. § (2) bekezdés g) pontja szerinti jogkövetkezmények. Ilyen esetben döntés arról hozható, hogy az ajánlatkérő jogszerűen választotta-e beszerzési igényének megvalósítására ezt az eljárásrendet, teljesültek-e a koncessziós beszerzési eljárás lefolytatásának törvényi feltételei, vagy adott esetben a Kbt. Második vagy Harmadik Része szabályait alkalmazva közbeszerzési eljárást lett volna köteles az ajánlatkérő lefolytatni.

A Kbt. Hatodik Része tartalmazza a közbeszerzéssel kapcsolatos jogorvoslatok szabályait. A Kbt. 144. § (3) bekezdése kimondja, hogy ahol e rész közbeszerzést vagy közbeszerzési eljárást említ, azon a koncessziós beszerzési eljárást, és a tervpályázati eljárást is érteni kell. Nem foghat helyt tehát a kérelmező azon érvelése, mely szerint a Kbt. 148. § (3) bekezdése azért nem alkalmazható, mert az feltételezi a közbeszerzési eljárás lefolytatását. Egyfelől a Kbt. 148. § (3) bekezdése nem tartalmaz olyan kitétel, mely szerint az ott meghatározott objektív és szubjektív jogvesztő határidők kizárólag akkor érvényesíthetőek, ha a sérelmezett cselekmény, döntés vagy mulasztás kifejezetten közbeszerzési eljáráshoz köthető. Másfelől a Kbt. 144. § (3) bekezdésében előírtakra tekintettel valamennyi közbeszerzési jogorvoslatra vonatkozó eljárási szabály érvényesítendő a koncessziós beszerzésekkel összefüggő jogorvoslati ügyekben is. E szabályra tekintettel a Kbt. 148. § (8) bekezdés c) pontja szerinti törvényi vélelem nem alkalmazható, mivel az kizárólag olyan beszerzésekre vonatkozhat, amelyek nem közbeszerzések. A koncessziós beszerzési eljárás azonban közbeszerzés. Ugyanezen jogi indokból nem alkalmazható a Kbt. 148. § (9) bekezdése sem.

Összefoglalva a fentieket a Döntőbizottság megállapította, hogy a tárgybani esetben jogsértő eseménynek nem minősíthető más, mint a koncessziós beszerzési eljárás megkezdésének időpontja, amely a Kbt. 3. § 23. pontja alapján az ajánlattételi felhívás megküldésének napja, azaz 2018. augusztus 13-a. Ezen időponttól számított kilencven napos objektív jogvesztő határidő 2018. november 11-én eltelt, emiatt a 2018. november 23-

án előterjesztett jogorvoslati kérelem elkésett. Az objektív határidő elmulasztására tekintettel már nem vizsgálható a kérelmezői tudomásszerzés, a szubjektív határidő megtartottsága.

A Döntőbizottság a jogvesztő határidőt követően benyújtott jogorvoslati kérelemre elindult jogorvoslati eljárást a fenti indokok alapján a Kbt. 148. § (10) bekezdésére és az Ákr. 46. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel az Ákr. 47. § (1) bekezdés a) pontja alapján megszüntette.

D. 404/11/2018. számú határozat. ¹

A határozattal érintett tárgyak: A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja alapján alkalmazandó Kbt. 115. § (2) bekezdését, valamint a Kbt. 28. § (1) bekezdését, mert az ajánlatkérő által az ajánlattételre felhívott gazdasági társaságok a cégnyilvántartás szerinti tevékenységi körük alapján a szerződés teljesítésére való alkalmasság feltételeit teljesíteni nem képesek.

Tényállás

Az ajánlatkérő (helyi önkormányzat) 2016. július 11-én a Kbt. 115. § (1) bekezdése szerinti közbeszerzési eljárást indított irodabútorok, gyermekbútorok, lakástextilek és textilárúk beszerzésére. Az ajánlattételi felhívást e napon megküldte 4 gazdasági szereplőnek, a jelen ismertetés szerint E Kft., EK Kft., T Bt., és L Kft. részére. A dokumentációhoz csatolt műszaki leírásban meghatározta a beszerzés pontos mennyiségét, és termék-leírást is rögzített.

A felhívás szerint a közbeszerzés európai uniós alaphól finanszírozott.

Az ajánlattételi határidőre ajánlatot nyújtott be a T Bt. (nettó ajánlati ár: 13.895.000.-Ft). Az összegezés megküldésére 2016. július 15-én, a nyertes ajánlattevővel való szerződéskötésre 2016. július 19-én került sor.

¹ A Kbt. 115. §-ának hatályos rendelkezései 2017. január 1-étől több tekintetben módosultak az ismertetett ügyben alkalmazott jogszabályi rendelkezésekhez képest, a döntés érdemi mondanivalója ugyanakkor a hatályos szabályok alapján is irányadó.

A hivatalbóli kezdeményezés

A 2018. november 30-án benyújtott irat útján a kezdeményező kérte annak megállapítását, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 115. § (2) bekezdését és a Kbt. 28. § (1) bekezdését. A négy ajánlattételre felhívott gazdasági társaság cégtörténete szerinti tevékenységi körök alapján mindössze két gazdasági szereplő, az EK Kft. és a nyertes T Bt. rendelkezett a szükséges szakágazati besorolással, vagyis, a négy cég közül csupán ez a kettő volt alkalmas arra, hogy ajánlattételi felhívást kapjon. Az ajánlatkérő nem kizárólag teljesítésre alkalmas gazdasági szereplőket hívott fel ajánlattételre.

Az ajánlatkérő észrevétele

Az ajánlatkérő kérte a jogsértés hiányának a megállapítását.

Nem vitatta a kezdeményező azon megállapítását, hogy a hivatalbóli kezdeményezéssel érintett közbeszerzési eljárásban két olyan gazdasági szereplőt hívott fel ajánlattételre, amelyek cégjegyzékbe bejegyzett tevékenységi körei között nem szerepelt a közbeszerzés tárgya szerinti tevékenységi kör. Álláspontja szerint azonban önmagában a szükséges tevékenységi kör cégjegyzékben történő feltüntetésének hiánya nem alapozza meg a Kbt. 115. § (2) bekezdésének a sérelmét.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

A Döntőbizottság a határozatában megállapítja, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja alapján alkalmazandó Kbt. 115. § (2) bekezdését, valamint a Kbt. 28. § (1) bekezdését. A Döntőbizottság az ajánlatkérővel szemben 500.000,- forint bírságot szabott ki.

A Döntőbizottság határozatának indokolása szerint:

A Döntőbizottság a kezdeményezést érintő vizsgálatát a Kbt. és a vonatkozó egyéb jogszabályok 2016. július 11-én hatályos rendelkezései alapján végezte el.

A Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja szerint az ajánlatkérő az e rész hatálya alá tartozó közbeszerzés megvalósításakor választása szerint e törvény Második Részében meghatározott szabályok szerint jár el a 113-116. §-ban foglalt eltérésekkel.

A Kbt. 115. § (1) és (2) bekezdései szerint:

(1) Ha az árubeszerzés vagy szolgáltatás becsült értéke nem éri el a tizennyolcmillió forintot vagy az építési beruházás becsült értéke nem éri el a százmillió forintot, az ajánlatkérő - választása szerint - a közbeszerzési eljárást lefolytathatja a nyílt vagy a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás nemzeti eljárásrendben irányadó szabályainak a jelen §-ban foglalt eltérésekkel történő alkalmazásával is, kivéve ha a beszerzés európai uniós alapokból finanszírozott és Magyarország országhatárán átnyúló projekttel kapcsolatos. Az ajánlatkérő az eljárásban nem köteles alkalmassági követelményt előírni. A nyílt eljárás szabályainak alkalmazása esetén a (2)-(4) bekezdésben foglaltak, a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás szabályainak alkalmazása esetén az (5) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni.

(2) Az ajánlatkérő köteles biztosítani a versenyt, és az eljárást megindító felhívás közzététele helyett legalább négy - a szerződés teljesítésére való alkalmasság feltételeit az ajánlatkérő megítélése szerint teljesíteni képes - gazdasági szereplőnek egyidejűleg, közvetlenül írásban ajánlattételi felhívást küldeni. A 113. § nem alkalmazandó. Az ajánlattételre felhívandó gazdasági szereplők kiválasztásakor az egyenlő bánásmód elvének megfelelően és lehetőség szerint a mikro-, kis- vagy középvállalkozások részvételét biztosítva kell eljárni.(...)

A Kbt. 28. § (1) bekezdése szerint az ajánlatkérő köteles a közbeszerzési eljárást - a beszerzés tárgyára és becsült értékére tekintettel - megfelelő alapossggal előkészíteni. Az ajánlatkérő által rendelkezésre bocsátott közbeszerzési dokumentumoknak biztosítaniuk kell, hogy az eljárásban a gazdasági szereplők képesek legyenek műszakilag megfelelő, fizikailag megvalósítható és gazdasági szempontból reális ajánlatot adni. Az ajánlatkérőnek már a közbeszerzési eljárás előkészítése során törekednie kell a magas minőségű teljesítés feltételeinek biztosítására, a környezet - beszerzés tárgyára tekintettel biztosítható - védelmére és a fenntarthatósági szempontok figyelembevételére, valamint a beszerzés tárgyát érintő szerződésmódosítások megelőzésére. Az ajánlatkérő alkalmazhatja az értékelemzés módszerét is.

A jelen jogorvoslati eljárás tárgyát képező közbeszerzés esetén a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja alapján alkalmazandó Kbt. 115. § (2) bekezdése többek között

kimondja, hogy amennyiben az ajánlatkérő a Kbt. 115. § (1) bekezdése szerinti eljárást folytat, az ajánlattételi felhívást legalább négy olyan gazdasági szereplőnek kell megküldenie, amelyek megítélése szerint a szerződés teljesítésére való alkalmasság feltételeinek megfelelnek. A jogszabályi előírás a Kbt. 28. § (1) bekezdésével együttesen értelmezve azon jogalkotói szándékot tükrözi, amely az érintett, verseny és nyilvánosság korlátozásával lefolytatott közbeszerzési eljárás esetére azt feltételezi, hogy az ajánlatkérő a szerződés teljesítésére valóban képes, műszakilag megfelelő és fizikailag megvalósítható, gazdasági szempontból reális ajánlatot nyújtani képes négy gazdasági szereplő részére küld ajánlattételi felhívást.

A kezdeményező szerint azért valósult meg jogsértés, mert a L Kft. és az E Kft. esetében a cégnyilvántartásban nem szerepel a közbeszerzés tárgyát érintő tevékenységi kör. Az ajánlatkérő álláspontja szerint ugyanakkor nincs pontos jogszabályi definíciója annak, mely szervezet tekinthető szerződés teljesítésére alkalmasnak.

A Döntőbizottság vizsgálta a közbeszerzési eljárás megindításakor hatályos cégadatokat, amelynek alapján egyetértett a kezdeményezővel abban, hogy kereskedelmi jellegű tevékenység sem az L Kft., sem az E Kft. ajánlattételre felhívott gazdasági szereplő cégjegyzékében nem szerepelt.

Figyelemmel kell lenni továbbá arra is, hogy a közbeszerzés tárgya irodabútorok, gyermekbútorok, lakástextilek és textilárúk vételére vonatkozó árubeszerzés volt, az ajánlatkérő a dokumentációban pontosan rögzítette igényét. A Kbt. 115. § (2) bekezdése és a Kbt. 28. § (1) bekezdése rendelkezéseinek összeolvasásával megfelelő ajánlat nyújtására tehát olyan gazdasági szereplők képesek, amelyek az érintett áru adás-vételére ajánlatot voltak képesek tenni, tehát ezekkel kapcsolatos kereskedelmi tevékenységet végeznek.

A kereskedelemről szóló 2015. évi CLXIV. törvény 3. § (1) bekezdése szerint a (3) bekezdés szerint vagy az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa alapján engedélyköteles kereskedelmi tevékenység kivételével az, aki Magyarország területén kereskedelmi tevékenységet kíván folytatni, köteles az erre irányuló szándékát a kereskedelmi hatóságnak bejelenteni.

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) 24. § (1) bekezdés e) pontja kimondja, hogy a cégjegyzék valamennyi cég esetében tartalmazza a cég főtevékenységét, valamint további tevékenységi köreit, azok mindenkor hatályos TEÁOR nomenklatúra szerinti megjelölésével.

A Ctv. 24. § (4a) és (4b) bekezdései szerint:

(4a) A bejegyzési kérelem benyújtásakor a cég köteles megjelölni főtevékenységét és további tevékenységi köreit azok mindenkor hatályos TEÁOR nomenklatúra szerinti megjelölésével. A cégbíróság a cég bejegyzésekor elektronikus úton értesíti az állami adóhatóságot a cég főtevékenységéről és további tevékenységi köeiről.

(4b) A cégbíróság az adóhatóság elektronikus értesítése alapján, hivatalból jegyzi be a cég főtevékenységének és további tevékenységi köreinek változásait, a mindenkor hatályos TEÁOR nomenklatúra szerinti megjelöléssel. Az adat bejegyzése és közzététele automatikusan történik meg.

A fenti jogszabályok értelmében a kereskedelmi tevékenység hatósági bejelentés alapján végezhető, és amennyiben adott szervezet ilyen tevékenységet végez, a vonatkozó tevékenységi körnek szerepelnie kell a cégjegyzékben. Az ajánlatkérő a közbeszerzési eljárás megindításakor – a cégjegyzék adatai alapján – két olyan gazdasági szereplőt hívott fel ajánlattételre, amelyek – tevékenységi köreiket tekintve – egyáltalán nem végeztek kereskedelmi tevékenységet, ezért ennek alapján nem voltak képesek értékelhető ajánlatot benyújtani. Ezzel együtt az ajánlatkérő sem a kezdeményező részére adott adatszolgáltatásában, sem a jogorvoslati eljárás során nem igazolta, hogy milyen adatok, körülmények alapján találta a két kezdeményezéssel érintett gazdasági szereplőt olyannak, amelytől megfelelő ajánlatadásra számíthatott.

Fentiekre tekintettel a Döntőbizottság a kezdeményezés tekintetében megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja alapján alkalmazandó Kbt. 115. § (2) bekezdését, valamint a Kbt. 28. § (1) bekezdését.

D. 405/17/2018. számú határozat.

A határozattal érintett tárgyak: A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 165. § (12) bekezdését, mert nem szerezte be az érvényes ajánlatot tevő nyilatkozatát arról, hogy az ajánlatát fenntartja-e. Az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 80. § (3) bekezdését, mivel nem adott választ a kérelmező előzetes vitarendezési kérelmére.

Tényállás

Az ajánlatkérő (önkormányzat) a Kbt. Második Része szerinti nyílt eljárást indított közvilágítási szolgáltatás megrendelésére, melynek ajánlati felhívását 2017. december 29-én adta fel.

A felhívás szerint a szerződés időtartama: 144 hónap. A szerződés nem hosszabbítható meg.

Az ajánlati felhívás szerint a beszerzés nem kapcsolatos európai uniós projekttel vagy programmal.

Az ajánlati felhívás VI.3) További információk pontjának 9. alpontjában a következő feltétel szerepelt:

„Az ajánlattevőnek be kell csatolnia az EON által kiadott, FAM technológiára vonatkozó alkalmassági nyilatkozatot, amely FAM közvilágítás aktív elem üzemeltetés, karbantartás, új lámpák felszerelése, régi lámpatestek bontása tevékenységek elvégzésére jogosít. Amennyiben ajánlattevő nem rendelkezik nevezett dokumentummal vagy nem csatolja ajánlatában, ajánlatkérő érvénytelennek nyilvánítja az ajánlatot.”

Az ajánlattételi határidőig ajánlatot tettek a kérelmezőkön, mint közös ajánlattevőkön kívül a jelen ismerettség szerint U Kft. és S Kft. közös ajánlattevők.

Az ajánlatkérő 2018. május 7-én elkészítette és valamennyi ajánlattevő részére megküldte az összegezését.

Az összegezés szerint az eljárás nyertesei az U Kft. és S Kft. közös ajánlattevők lettek.

Az ajánlatkérő a kérelmezők ajánlatát érvénytelené nyilvánította a FAM technológiára vonatkozó alkalmassági nyilatkozattal kapcsolatban a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontja alapján.

A kérelmezők 2018. május 30-án jogorvoslati kérelmet nyújtottak be.

A Döntőbizottság a D.200/23/2018. számú határozatában megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 71. § (8) bekezdés b) pontját, mert az U Kft. és S Kft. közös ajánlattevők tekintetében kiadott hiánypótlás a termékleírás ajánlati kööttséggel érintett tartalmát módosíthatja, amely a Kbt.-ban szabályozott hiánypótlási korlátba ütközik.

Az ajánlatkérő 2018. augusztus 15-én elkészítette és valamennyi ajánlattevő részére megküldte az új eljárást lezáró döntést tartalmazó írásbeli összegezését.

Az összegezés szerint az eljárás eredménytelen, mindkét benyújtott ajánlat érvénytelen lett.

A kérelmezők 2018. szeptember 3-án újabb jogorvoslati kérelmet nyújtottak be, melyben kérték, hogy a Döntőbizottság állapítsa meg, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 2. § (1) (2) és (3) bekezdését, a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontját, a Kbt. 69. § (1) (2) (3) bekezdését, a Kbt. 71. §-át és a Kbt. 77. § (4) bekezdését.

A Döntőbizottság a D.303/24/2018. számú határozatában megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 2. § (2) bekezdését, a Kbt. 69. § (1), (2) bekezdését, a Kbt. 71. § (1) bekezdését és a Kbt. 73. § (1) bekezdés e) pontját, ezért a Döntőbizottság megsemmisítette az ajánlatkérő 2018. augusztus 15-i eljárást lezáró döntését, valamint az ajánlatkérő jelen közbeszerzési eljárásban ezt követően hozott döntéseit. A Döntőbizottság az ajánlatkérőt bírság megfizetésére kötelezte.

A Döntőbizottság a D.303/24/2018. számú határozatában megállapította, hogy az ajánlatkérőnek a kérelmezők esetében az ajánlat bírálata során figyelembe kellett volna vennie a hiánypótlásban csatolt 2018. február 15-i FAM engedélyt.

A Döntőbizottság D.303/24/2018. számú határozata ellen a felek keresetet nem nyújtottak be, a határozat végleges.

2018. október 31-én az ajánlatkérő felhívta az ajánlattevőket az ajánlatuk fenntartására a Kbt. 165. § (12) bekezdése alapján. Felhívta az ajánlattevők figyelmét, hogy amennyiben a Kbt. 165. § (12) bekezdése értelmében az ajánlattevő a megadott határidőben nem nyilatkozik, úgy kell tekinteni, hogy ajánlatát nem tartja fenn. A nyilatkozat tételére 2018. november 6. 16:00 óráig határidőt adott.

2018. október 31-én az ajánlatkérő hiánypótlási felhívással is fordult a kérelmezőkhöz, melyben közölte, hogy a hiánypótlási dokumentációban csatolt FAM engedély nem terjed ki üzemeltetésre.

Az ajánlatkérő a fenti két, 2018. október 31-én kelt dokumentumot egy küldeményben küldte meg mindkét ajánlattevőnek 2018. október 31-én faxon, a kérelmezőknek az általuk az ajánlatukban megadott kapcsolattartó telefax számára.

Az U Kft. 2018. november 5-én faxon nyilatkozott az ajánlatuk fenntartásáról.

A kérelmezők a hiánypótlási felhívás ellen 2018. november 5-én előzetes vitarendezést kezdeményeztek.

Az előzetes vitarendezési kérelemben a kérelmezők vitatták annak jogszerűségét, hogy az ajánlatkérő olyan FAM technológiára vonatkozó alkalmassági nyilatkozatot kért, amely az ajánlattétel időpontjában FAM közvilágítás aktív elem üzemeltetés tevékenység elvégzésére jogosított.

Az ajánlatkérő 2018. november 8-án adta meg válaszát, melyben közölte, hogy egyetért a vitarendezési kérelemben foglaltakkal, tekintettel azonban arra, hogy a hiánypótlás határideje lejárt, módosítani nem tudja, azokat az ajánlat értékelésekor figyelembe veszi.

A kérelmezők a hiánypótlást 2018. november 6-án elkészítették és benyújtották, 22 oldal terjedelemben.

Az ajánlatkérő 2018. november 15-én újabb eljárást lezáró összegezést készített és küldött meg az ajánlattevők részére.

Az összegezés szerint az eljárás eredménytelen lett a Kbt. 75. § (1) bekezdés b) pontja alapján, mivel csak érvénytelen ajánlatot nyújtottak be.

Az összegezésben további információként a következő szerepelt:

A D.303/2018 iktatószámú jogorvoslati eljárásban hozott Közbeszerzési Döntőbizottság határozat értelmében ajánlatkérőnek új eljárást lezáró döntést kellett hoznia.

Ajánlatkérő 2018. október 31-én nyilatkozatot kért ajánlattevőktől ajánlatuk fenntartására. A közös ajánlattevők a megadott határidőig nem nyilatkoztak, így a Kbt. 165. § (12) bekezdés értelmében úgy kell tekinteni, hogy ajánlatukat nem tartják fenn.

A kérelmezők előzetes vitarendezést kezdeményeztek az eljárást lezáró összegezéssel kapcsolatban az 1. kérelmi elemmel azonos tartalommal.

A jogorvoslati kérelem

Az 1. kérelmi elem szerint az ajánlatkérő jogsértő módon járt el, amikor az ajánlat fenntartására vonatkozó felhívását a kérelmezőknek nem küldte meg, ilyen felhívást a kérelmezők felé nem tett, ugyanakkor a Kbt. 165. § (12) bekezdése szerinti jogkövetkezményt a kérelmezők felé – az ajánlat fenn nem tartására vonatkozóan – alkalmazta.

A 2. kérelmi elem szerint a kérelmezők vitarendezési kérelmére vonatkozó ajánlatkérői válasz mellőzése sérti a Kbt. 80. § (3) bekezdését.

Az ajánlatkérő észrevétele

Az ajánlatkérő alaptalanság miatt kérte a jogorvoslati kérelem elutasítását.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelemnek helyt adott, és megállapította, hogy az ajánlatkérő az 1. kérelmi elem körében megsértette a Kbt. 165. § (12) bekezdését, a 2. kérelmi elem körében az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 80. § (3) bekezdését.

A Döntőbizottság megsemmisítette az ajánlatkérő 2018. november 15-i eljárást lezáró döntését, valamint az ajánlatkérő jelen közbeszerzési eljárásban ezt követően hozott döntéseit.

A Döntőbizottság az ajánlatkérővel szemben 9.000.000,- forint bírságot szabott ki.

A határozat indokolása szerint:

Az ajánlatkérő a tárgyi közbeszerzési eljárását 2017. december 29. napján indította meg, így a jelen jogorvoslati eljárásra a Kbt. e napon hatályos rendelkezései az irányadóak.

A Döntőbizottság a következő indokokra tekintettel megállapította, hogy a kérelmező jogorvoslati kérelme alapos.

A kérelmezők jogorvoslati kérelmében az 1. kérelmi elem körében megjelölt jogszabályi rendelkezés:

A Kbt. 165. § (12) bekezdése értelmében, ha a Közbeszerzési Döntőbizottság megsemmisíti az ajánlatkérőnek az eljárást lezáró döntését, az ajánlatkérő köteles a határozat végrehajthatóságának időpontjától számított harminc napon belül új eljárást lezáró döntést hozni. Ha az eljárás előre láthatólag nem eredménytelen, döntése meghozatala előtt – határidő tűzésével – be kell szereznie valamennyi érvényes ajánlatot tevő nyilatkozatát arról, hogy ajánlatát fenntartja. Ha az ajánlattevő a megadott határidőben nem nyilatkozott, úgy kell tekinteni, hogy ajánlatát nem tartja fenn. Ha az ajánlatkérő az eljárásban való részvételt ajánlati biztosíték adásához kötötte, az ajánlatát fenntartó ajánlattevőnek igazolnia kell az ajánlati biztosíték fenntartását vagy újbóli rendelkezésre bocsátását az ajánlati kötöttségnek az ajánlatkérő által meghatározott új idejére.

A Döntőbizottság a rendelkezésére álló nyilatkozatokat, bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelte, és a következőket állapította meg.

A kérelmezők és az ajánlatkérő egyaránt nyilatkozatokat tettek és okirati bizonyítékokat mutattak be a Kbt. 165. § (12) bekezdése szerinti, az ajánlat fenntartásáról szóló felhívás telefax üzenetként történő küldéséről, annak időpontjára, időtartamára és tartalmára vonatkozóan.

A kérelmezők fax szolgáltatója által rendelkezésre bocsátott híváslista és faxszerver LOG adatok alapján az ajánlatkérő a kérelmező számára 2018. október 31-én kétoldalas fax üzenetet küldött, a hívás időtartama 41 másodperc volt. Ugyanezen iratokból az is megállapítható, hogy az ajánlatkérő által a kérelmezőknek 2018. november 15-én küldött kétoldalas fax üzenet továbbítása 83 másodpercig tartott. A kérelmezők fax szolgáltatója a kérelmezőknek adott nyilatkozatában azt is rögzítette, hogy „A 2018. október 31-ei 2 oldalas fax 2. oldala egy üres oldal volt, amit a hívásidők is igazolnak.” A kérelmezők fax szolgáltatójának nyilatkozata szerint a faxszerver automatikusan fogadja és beavatkozás nélkül TIF fájl formátumban tárolja az adott számra érkező faxokat.

A kérelmezők jogorvoslati kérelme szerint a kérelmezőkhöz 2018. október 31-én a hiánypótlási felhívás 2 oldalas dokumentumként került megküldésre, a második oldal tartalma azonban üres volt. A kérelmezők állítása szerint az ajánlat fenntartásáról szóló felhívás nem érkezett a kérelmezőkhöz. Ennek

igazolására csatolták a fax szolgáltató által rendelkezésre bocsátott eredeti TIF fájlt is.

Az ajánlatkérő fax szolgáltatója által rendelkezésre bocsátott híváslista alapján az ajánlatkérő a kérelmező számára 2018. október 31-én fax üzenetet küldött, a hívás időtartama 40 másodperc volt. Az ajánlatkérő által a közbeszerzési iratok között csatolt „Fax nyugtázása” dokumentum szerint ennek a fax hívásnak az időtartama 53 másodperc volt.

Az ajánlatkérő nyilatkozata szerint kétoldalas faxot küldött a kérelmezőknek 2018. október 31-én, az 1. oldal a Kbt. 165. § (12) bekezdése szerinti felhívás az ajánlat fenntartásáról, a 2. oldal a hiánypótlási felhívás volt, az általa használt készülék az 1. oldalt szkenneli a sikeres küldésről szóló visszaigazolásra. Az ajánlatkérő a hívás időtartamok közötti eltérés körében a faxkészülék gyártó tájékoztatására hivatkozott, a két fax készülék közötti kommunikáció, illetve a kapcsolat létrejöttétől függően.

A felek nyilatkozatainak és a felek által rendelkezésre bocsátott bizonyítékoknak az értékelése alapján a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlat fenntartására vonatkozó 2018. október 31-i ajánlatkérői felhívás fax küldeményének kézbesítésére, illetve a kézbesítés meg nem történetére benyújtott bizonyítékok ellentmondanak, azok alapján nem állapítható meg egyértelműen, hogy a vitatott fax üzenet kézbesítése ténylegesen megtörtént-e a kérelmezők részére vagy sem, és arra milyen tartalommal került sor, azaz a kérelmezők a hiánypótlási felhívás mellett az ajánlat fenntartására való felhívást is megkapták-e vagy sem 2018. október 31-én.

A Döntőbizottság értékelte, hogy az ajánlatkérő állítása szerint 2018. október 31-én 1 fax küldeményben küldte meg a kérelmezőknek a két felhívást, a hiánypótlásra és az ajánlat fenntartására vonatkozóan, mely felhívások a kérelmezők számára külön-külön kötelezettséget tartalmaztak, mely felhívások közül a kérelmezők a részükre bizonyítottan kézbesített hiánypótlási felhívásnak eleget tettek.

A Döntőbizottság álláspontja szerint a hiánypótlás határidőben történt teljesítéséből, melyet az ajánlatkérő a Döntőbizottság D.303/24/2018. számú határozatában előírtak alapján rendelt el, a kérelmezőknek az ajánlat fenntartására vonatkozó szándékára lehetett

következtetni. Ezen kívül a kérelmezők az előzetes vitarendezési kérelmükben is közölték az ajánlatkérővel, hogy a Kbt. 165. § (12) bekezdése szerinti az ajánlatuk fenntartására vonatkozó felhívást nem kaptak az ajánlatkérőtől.

Az ajánlatkérő a fenti tények ellenére a kérelmezőkkel a bizonytalanságot nem tisztázta, a kérelmezők ajánlatát nem fenntartottnak tekintette, a közbeszerzési eljárást eredménytelennek kihirdette.

A fentiek alapján a Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 165. § (12) bekezdését, mert nem szerezte be az érvényes ajánlatot tevő kérelmezők nyilatkozatát arról, hogy az ajánlatukat fenntartják-e.

A kérelmezők jogorvoslati kérelmében a 2. kérelmi elem körében megjelölt jogszabályi rendelkezés:

A Kbt. 80. § (3) bekezdése értelmében az előzetes vitarendezési kérelmet faxon vagy elektronikus úton kell megküldeni az ajánlatkérő részére, aki a kérelemmel kapcsolatos álláspontjáról a vitarendezést kérelmezőt a kérelem megérkezésétől számított három munkanapon belül a benyújtási móddal megegyező módon tájékoztatja, továbbá az előzetes vitarendezési kérelem benyújtásáról, valamint az arra adott válaszáról az eljárás valamennyi – általa ismert – ajánlattevőjét vagy részvételre jelentkezőjét is tájékoztatja.

A kérelmezők 2018. november 20-án előzetes vitarendezési kérelmet nyújtottak be, az 1. kérelmi elembe foglalt tartalommal.

Az ajánlatkérő – általa sem vitatottan – a kérelmezők 2018. november 20-án benyújtott előzetes vitarendezési kérelmével kapcsolatos álláspontját a kérelem megérkezésétől számított három munkanapon belül nem közölte, a kérelmezők előzetes vitarendezési kérelmére az ajánlatkérő tájékoztatást egyáltalán nem adott.

A fentiek alapján az ajánlatkérő megsértette a Kbt. 80. § (3) bekezdését.

D. 407/4/2018. számú határozat.

A határozattal érintett tárgyak: A Döntőbizottság megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015 (X.

30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 22. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdését, mert az ajánlattevőnek az alkalmassági követelménynek való megfelelését a Kbt. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti ajánlatkérőnek minősülő szerződést kötő másik fél által kiállított referenciainformációkkal kellett volna igazolnia.

Tényállás

Az ajánlatkérő (közjogi szervezet) a 2018. augusztus 1. napján feladott ajánlati felhívásával a Kbt. Második Része szerinti nyílt közbeszerzési eljárást indított áru-beszerzés tárgyában.

Az ajánlatkérő a felhívásban 5 részre történő ajánlat-tételt tett lehetővé.

Az ajánlatkérő a felhívásban közölte, hogy mind az 5 rész európai uniós alapokból finanszírozott projektekkel kapcsolatos.

A felhívás III.1.3. Műszaki, illetve szakmai alkalmasság pontjában az ajánlatkérő rögzítette, hogy a közbeszerzési dokumentációban megadott kiválasztási szempontok szerint jár el.

Az ajánlatkérő a felhívás mellé dokumentációt is készített, melyben az alábbiakat is meghatározta.

A 4. Ajánlatok benyújtása pont, 15. Az ajánlat tartalma pontban az alábbi előírást tette:

„Az Ajánlattevőnek a felhívásban, illetőleg a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelően kell az ajánlatát elkészítenie és benyújtania. Ajánlatkérő az ajánlattétel megkönnyítése érdekében jelen dokumentáció mellékleteiben dokumentummintákat bocsát az Ajánlattevők rendelkezésére. Ajánlattevő ajánlatában a dokumentáció mintáitól eltérő, egyéb nyilatkozatokkal, igazolásokkal, stb. is teljesítheti az előírásokat, amennyiben a benyújtott dokumentumok a felhívásban és a közbeszerzési dokumentumokban foglalt követelményeknek megfelelnek azzal, hogy ahol az EKR az ajánlatkérő által létrehozandó dokumentumra elektronikus űrlapot biztosított, az ajánlatkérő ezen dokumentumokat az elektronikus űrlap alkalmazásával hozta létre, az ajánlattevő ezen űrlapot köteles kitölteni.”

9. A dokumentáció 16. Az ajánlati felhívásban nem rögzített egyéb információk, előírások, csatolandó

(egyéb) dokumentumok részében az ajánlatkérő az alábbiakat is előírta:

„16.2.4. Alkalmassági követelményeknek való megfelelés: Ajánlatkérő az alkalmassági feltételeket az eljárást megindító felhívás III.1.3. Műszaki, illetve szakmai alkalmasság pontjában jelölte meg.

(...)

16.2.9. Az EEKD kitöltése: (...) Ajánlattevőnek az ajánlati felhívásban előírt alkalmassági feltételek vonatkozásában az EEKD IV. részében kell nyilatkoznia. Ajánlatkérő elfogadja a gazdasági szereplők egyszerű nyilatkozatát, az alkalmassági követelmények előzetes igazolása kapcsán, azaz az EEKD IV. Rész „alfa” szakasz (az összes kiválasztási szempont általános jelzése) kitöltését.”

A dokumentáció Iratjegyzék részében az ajánlatkérő az ajánlatban csatolandó iratként tüntette fel az EEKD-t, továbbá a Kbt. 69. § (4) bekezdése alapján benyújtandó dokumentumként az „M/1. nyilatkozat referenciákról” iratminta szerinti dokumentumot.

Az ajánlatkérő a dokumentáció 3. sz. mellékleteként helyezte el az „M/1. nyilatkozat a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 21. § (1) bekezdés a) pontja alapján az ajánlati felhívás feladásától visszafelé számított megelőző 3 év legjelentősebb szállításairól, különösen a közbeszerzés tárgyára vonatkozó referenciáiról” elnevezésű iratmintát.

Az ajánlatkérő 2018. szeptember 3-án megtartotta az ajánlatok bontását, melyről készült jegyzőkönyv szerint az ajánlattételi határidőre 19 db ajánlat érkezett be, köztük a jelen ismertetés szerint H Kft. (a továbbiakban: egyéb érdekelt) ajánlata az 1-5. részre vonatkozóan.

Az egyéb érdekelt az ajánlatához csatolta az EEKD-t, melynek IV. rész „alfa” szakaszában a 2-5. rész tekintetében „igen” válaszokat adott, továbbá benyújtotta a referencianyilatkozatokat, melyeket H.L.J., az egyéb érdekelt ügyvezetője írt alá.

Az ajánlatkérő 2018. szeptember 26-án a Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti igazolások benyújtására hívta fel a 2-5. részek vonatkozásában az egyéb érdekeltet. A felhívás II. alkalmasság igazolása címe alatt az ajánlatkérő az alábbiakat kérte:

„Kérjük, hogy a fenti részajánlati körökben az ajánlati felhívás III.1.3) pontjában előírt műszaki, illetve

szakmai alkalmassági kritériumot az ott előírt módon igazolni szíveskedjenek!

Az M/1. alkalmassági kritérium igazolására a kiadott iratminták 3. számú melléklete használható.”

Az egyéb érdekelt a fenti felhívásra 2018. szeptember 28-án a 2-5. rész vonatkozásában az ajánlatában benyújtottakkal egyező tartalmú referencianyilatkozatokat csatolt be, melyeket H.L.J., az egyéb érdekelt ügyvezetője írt alá.

Az ajánlatkérő 2018. október 17-én küldte meg az ajánlattevőknek az ajánlatok elbírálásáról szóló összegezt, mely szerint az eredményes 2-5. rész nyertes ajánlattevője az egyéb érdekelt lett.

Az ajánlatkérő 2018. október 25-én töltötte fel az EMIR rendszerbe az eljárás során keletkezett dokumentumokat ellenőrzésre.

Az irányító hatóság a közbeszerzési eljárás utóellenőrzése során az alábbi hiánypótlásra hívta fel az ajánlatkérőt:

„1. Kérjük, szíveskedjenek nyilatkozni, hogy mi alapján tekintették elfogadhatónak ... a nyertes ajánlattevő vonatkozásában felcsatolt referencia nyilatkozatokat ..., tekintettel arra, hogy a hivatkozott szervezetek a Kbt. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti ajánlatkérőnek minősülnek, így a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 22. § (1) a) pontja alapján esetükben referenciaigazolás csatolása szükséges.”

A jogorvoslati kérelem

Az ajánlatkérő saját maga nyújtott be a saját közbeszerzési eljárása ellen jogorvoslati kérelmet a 2-5. részek tekintetében. Kérte a jogsértés megállapítását, és az ezen részekre vonatkozó eljárást lezáró döntés megsemmisítését.

Eőadta, hogy álláspontja szerint megsértette a Korm. rendelet 22. § (1) bekezdés a) pontját azáltal, hogy a 2-5. részek tekintetében az M/1. alkalmassági követelmény igazolására elfogadta az egyéb érdekelt által kiállított nyilatkozatokat annak ellenére, hogy a szerződést kötő másik fél valamennyi referencia estében a Kbt. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti szervezet, melynek okán csak az általuk kiadott referenciaigazolás lett volna elfogadható.

A Döntőbizottság döntése és annak indokai

A Döntőbizottság a jogorvoslati kérelemnek helyt adott, és megállapította, hogy az ajánlatkérő megsértette a Korm. rendelet 22. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdését, ezért az ajánlatkérő 2-5. részre vonatkozó eljárást lezáró, és azt követően hozott valamennyi döntését megsemmisítette.

A határozat indokolása szerint:

Az ajánlatkérő a tárgyi közbeszerzési eljárását 2018. augusztus 1. napján indította, így e jogorvoslati eljárásra is a Kbt. és végrehajtási rendeletei e napon hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Döntőbizottságnak a jogorvoslati kérelem keretei között abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az egyéb érdekelt megfelelt-e az M/1. műszaki, szakmai alkalmassági követelménynek, illetve az annak való megfelelését megfelelően igazolta-e, azaz e tekintetben az ajánlatkérő jogszerűen ítélte-e meg alkalmasságát, és nyilvánította érvényessé a 2-5. részre vonatkozóan benyújtott ajánlatát.

A Döntőbizottság a döntése során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre, illetve abból levont következtetésekre volt figyelemmel.

A Kbt. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerint:

„(1) E törvény alapján közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezettek:

c) az állam, minden költségvetési szerv, a közalapítvány, a helyi önkormányzat, a helyi és országos nemzetiségi önkormányzat, a helyi és nemzetiségi önkormányzatok társulása, a területfejlesztési önkormányzati társulás, a térségi fejlesztési tanács,”

A Kbt. 65. § (1)-(4) bekezdései az alábbiak szerint rendelkeznek:

„(1) Az ajánlatkérő alkalmassági követelményeket határozhat meg az ajánlattételhez megkövetelt

a) gazdasági és pénzügyi helyzetre;

b) műszaki és szakmai alkalmasságra;

c) ha a szerződés teljesítéséhez szükséges, a gazdasági szereplő letelepedése szerinti ország nyilvántartásában való szereplésre, vagy a letelepedés szerinti országban előírt engedéllyel, jogosítvánnyal vagy szervezeti, kamarai tagsággal való rendelkezésre

vonatkozó feltételek előírásával.

(2) Az ajánlatkérő csak az eljárást megindító felhívásban megindokolt kivételes esetben tekinthet el attól, hogy a műszaki és szakmai alkalmasságra vonatkozó alkalmassági feltételt előírjon, és csak akkor, ha a beszerzés egyedi jellemzői alapján a teljesítés megfelelosége szempontjából ilyen alkalmassági feltétel előírása nem szükséges. Nem szükséges külön indokolás, ha a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárás jogalapja szerint csak meghatározott gazdasági szereplő hívható fel ajánlattételre. Az alkalmassági követelményeket és az azoknak való megfelelés igazolására benyújtandó dokumentumokat az eljárást megindító felhívásban pontosan meg kell jelölni. Ennek során meg kell határozni, hogy az (1) bekezdésben foglaltak szerint mely körülmények megléte, illetve hiánya vagy azok milyen mértékű fogyatékosága zárja ki, hogy az ajánlatkérő az ajánlattevőt vagy részvételre jelentkezőt alkalmasnak minősítse a szerződés teljesítésére.

(3) Az ajánlatkérőnek az alkalmassági követelmények meghatározását az esélyegyenlőségre, az egyenlő elbánnásra és a verseny tisztaságára vonatkozó alapelvek figyelembevételével a közbeszerzés tárgyára kell korlátoznia, és azokat – a közbeszerzés becsült értékére is tekintettel – legfeljebb a szerződés teljesítéséhez ténylegesen szükséges feltételek mértékéig lehet előírni.

(4) Külön jogszabály határozza meg az alkalmasság igazolásának lehetséges módjait és az alkalmassági követelmények meghatározására vonatkozó részletes követelményeket.”

A Korm. rendelet 21. § (1) bekezdés a) pontja szerint:

„(1) Az ajánlattevőnek és a részvételre jelentkezőnek a szerződés teljesítéséhez szükséges műszaki, illetve szakmai alkalmasságának igazolása árubeszerzés esetében – figyelemmel annak jellegére, mennyiségére, rendeltetésére – előírható

a) az eljárást megindító felhívás feladásától – nem hirdetménnyel induló eljárásokban megküldésétől – visszafelé számított három év legjelentősebb szállításainak ismertetésével; az ajánlatkérő köteles a három év teljesítését figyelembe venni, azonban ha a megfelelő szintű verseny biztosítása érdekében szükségesnek ítéli, az ajánlatkérő az eljárást megindító felhívás feladásától (megküldésétől) visszafelé számított hat évben

teljesített szállításokat is figyelembe veheti, feltéve, hogy ezt az eljárást megindító felhívásban jelezte;”

A Korm. rendelet 22. § (1) bekezdés a) pontja szerint:

„A 21. § (1) bekezdés a) pontjának és (3) bekezdés a) pontjának esetét a Kbt. Második Része szerint lefolytatott közbeszerzési eljárásban a következő módon kell igazolni:

a) ha a szerződést kötő másik fél a Kbt. 5. § (1) bekezdés a)-c) és e) pontja szerinti szervezet, illetve nem magyarországi szervezetek esetében olyan szervezet, amely a 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján ajánlatkérőnek minősül, az általa kiadott vagy aláírt igazolással;”

A Kbt. 66. § (1) bekezdése szerint az ajánlatot és a részvételi jelentkezést a gazdasági szereplőnek a közbeszerzési dokumentumokban meghatározott tartalmi és formai követelményeknek megfelelően kell elkészítenie és benyújtania.

A Kbt. 69. § (1)-(5) bekezdései szerint:

„(1) Az ajánlatok és részvételi jelentkezések elbírálása során az ajánlatkérőnek meg kell vizsgálnia, hogy az ajánlatok, illetve részvételi jelentkezések megfelelnek-e a közbeszerzési dokumentumokban, valamint a jogszabályokban meghatározott feltételeknek.

(2) Az ajánlatkérő köteles megállapítani, hogy mely ajánlat vagy részvételi jelentkezés érvénytelen, és hogy van-e olyan gazdasági szereplő, akit az eljárásból ki kell zárni. Az ajánlatkérő a bírálat során az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok előzetes ellenőrzésére köteles az egységes európai közbeszerzési dokumentumba foglalt nyilatkozatot elfogadni, valamint minden egyéb tekintetben a részvételi jelentkezés és az ajánlat megfelelőségét ellenőrizni, szükség szerint a 71-72. § szerinti bírálati cselekményeket elvégezni. Az ajánlatkérő az egységes európai közbeszerzési dokumentum szerinti nyilatkozattal egyidejűleg - több szakaszból álló eljárásban a részvételi szakaszban - ellenőrzi a nyilatkozatban feltüntetett, a (11) bekezdés szerint elérhető adatbázisok adatait is.

(3) A (2) bekezdésben foglaltak alapján megfelelőnek talált ajánlatokat az ajánlatkérő az értékelési szempontok szerint értékeli.

(4) Az eljárás eredményéről szóló döntés meghozatalát megelőzően az ajánlatkérő köteles az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőt öt munkanapos határidő tűzésével felhívni a kizáró okok, az alkalmassági követelmények, valamint - adott esetben - a 82. § (5) bekezdése szerinti objektív kritériumok tekintetében az eljárást megindító felhívásban előírt igazolások benyújtására. A kapacitásait rendelkezésre bocsátó szervezetnek csak az alkalmassági követelmények tekintetében kell az igazolásokat benyújtani.

(5) Ha a (4) bekezdés szerinti ajánlattevő nem vagy az esetleges hiánypótlást, illetve felvilágosítás kérést követően sem megfelelően nyújtja be az igazolásokat (ideértve azt is, ha az igazolás nem támaszja alá az egységes európai közbeszerzési dokumentumban foglalt nyilatkozat tartalmát, vagy azzal ellentétes), az ajánlatkérő ezen ajánlattevő ajánlatának figyelmen kívül hagyásával az értékelési szempontokra figyelemmel legkedvezőbbnek tekinthető ajánlattevőt hívja fel a (4) bekezdés szerint az igazolásokat benyújtására. Az ajánlatkérő az eljárást lezáró döntésben csak olyan ajánlattevőt nevezhet meg nyertes ajánlattevőként, aki az alkalmassági követelmények, a kizáró okok és a 82. § (5) bekezdése szerinti kritériumok tekintetében az e törvényben és a külön jogszabályban foglaltak szerint előírt igazolási kötelezettségének eleget tett.”

A Kbt. szabályozási rendszerében a jogalkotó az alapvető fontosságú rendelkezések körében határozta meg, hogy az ajánlatkérőnek a közbeszerzési dokumentumokban kell meghatároznia az ajánlatadás feltételeit.

Az ajánlatkérő joga és kötelezettsége, hogy az alkalmassági - köztük a műszaki, szakmai - követelményeket és ezek igazolási módját a Kbt.-ben, illetve a Korm. rendeletben rögzített szabályoknak megfelelően írja elő.

Az ajánlatkérőnek meg kell győződnie az ajánlattevők alkalmasságáról, ennek érdekében az ajánlatkérő feladata, egyben törvény által előírt kötelezettsége, hogy valamennyi általa előírt igazolási módhoz alkalmasságot kizáró feltételt rendeljen.

Az alkalmasság igazolása két lépcsőben történik. Előzetesen az ajánlatkérő által kötelezően az ajánlattevők részére bocsátandó, és az ajánlattevők által kötelezően alkalmazandó EEKD kitöltésével, illetve annak

ajánlatkérő részéről történő ellenőrzésével történik az alkalmasság igazolása. Ezt követi az erre a Kbt. 69. § (4) bekezdése alapján felkért ajánlattevő részéről az alkalmasságra vonatkozó igazolások benyújtása.

Az ajánlattevőknek az érvényes ajánlattételük érdekében úgy kell benyújtaniuk ajánlataikat, hogy valamilyeni ajánlatkérői előírást teljesítsenek.

Az ajánlatkérőt pedig az ajánlatok bírálata során az a kötelezettség terheli, hogy az általa előre meghatározott feltételek, illetve az irányadó jogszabályi rendelkezések alapján vizsgálja meg a benyújtott ajánlatokat azok érvényessége szempontjából.

Az ajánlatkérő Kbt. 69. § (4) bekezdése szerinti felhívása alapján az M/1. alkalmassági követelmény igazolására az egyéb érdekelt az általa kiállított referencianyilatkozatot nyújtott be a 2-5. részek tekintetében.

A Döntőbizottság e körben megállapította, hogy a szerződést kötő másik fél a 2., 3. és 5. részre benyújtott referencia esetében maga az ajánlatkérő, míg a 4. rész vonatkozásában közalapítvány, azaz mindkettő a Kbt. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti ajánlatkérőnek minősül.

A Döntőbizottság a fentiek alapján megállapította, hogy az egyéb érdekeltnek az M/1. alkalmassági követelménynek való megfelelését a szerződést kötő másik fél által kiállított referenciaigazolással kellett volna igazolnia, így az ajánlatkérő megsértette a Korm. rendelet 22. § (1) bekezdés a) pontjára tekintettel a Kbt. 69. § (1)-(2) bekezdését, mikor az egyéb érdekeltet alkalmassá, ajánlatát pedig érvényessé nyilvánította annak ellenére, hogy az egyéb érdekelt az alkalmassága igazolására általa kiállított referencianyilatkozatokat nyújtott be.

A Döntőbizottság mindezekre figyelemmel megállapította a 2-5. részek tekintetében a jogsértés megtörténtét, megsemmisítette az ajánlatkérő 2-5. részre vonatkozó eljárást lezáró, és azt követően hozott valamennyi döntését. A konkrét esetben az ajánlatkérő jogorvoslati kérelmére a saját közbeszerzési eljárása ellen indult jogorvoslati eljárásban a Döntőbizottság bírságot nem szabott ki az ajánlatkérővel szemben.

Összeállította:

Dr. Horváth Éva

közbeszerzési biztos

Közbeszerzési Döntőbizottság

KÖZBESZERZÉSI IRÁNYTÚ

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács útmutatója az innovációs partnerség alkalmazásának egyes kérdéseiről

A Közbeszerzési Hatóság keretében működő Tanács a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban Kbt.) 183. § c) pontja alapján útmutatót bocsátott ki az innovációs partnerség alkalmazásának egyes kérdéseiről. Az útmutató a Közbeszerzési Értesítő 2018. évi 226. számában, 2018. november 23-án jelent meg.

Az útmutató kibocsátásának célja az innovatív beszerzések megvalósításának támogatása, előmozdítása. Az innovativitás közbeszerzési jogi kontextusban – tekintettel arra, hogy a Kbt. alapján az ajánlatkérő a közbeszerzési dokumentumokban az igényét olyan innovatív termékekre, szolgáltatásra vagy építési beruházásra határozza meg, amely a piacon nem áll rendelkezésre – a piaci újdonságot jelenti. Az innovatív beszerzések nem szűkíthetők le kutatás-fejlesztési szolgáltatásokra, míg az innováció ugyanis alapvetően a gazdasági tevékenység hatékonyságát, jövedelmezőségének javítását célzó tudományos, műszaki, szervezési, gazdálkodási, kereskedelmi műveletek összessége, addig a kutatás-fejlesztés csupán az alapkutatót, az alkalmazott kutatást és a kísérleti fejlesztést foglalja magában.

Az innovatív beszerzések megvalósításának több módja is van az innovációs partnerség eljárásfajtájának alkalmazásán túl, melyek röviden bemutatásra kerülnek az útmutatóban.

Innovatív beszerzés megvalósítására sor kerülhet közbeszerzési eljárás lefolytatása nélkül bizonyos tárgyú kutatás-fejlesztési szolgáltatások megrendelése esetén. Ezzel kapcsolatban ugyanis a Kbt. egy kivételi kört rögzít, melynek feltételei fennállása esetén a beszerzés annak értékére tekintet nélkül mentesül a közbeszerzési kötelezettség alól. E feltételek – azon túl, hogy csak bizonyos CPV kódú K+F beszerzések tartoznak a kivételi körbe –, hogy:

- annak eredményét nem kizárólag az ajánlatkérő hasznosítja tevékenysége során és /vagy
- az ellenszolgáltatást nem az ajánlatkérő szerv teljesíti teljes mértékben.

Az innovatív beszerzések megvalósításának további módja egy sajátos beszerzési – nem közbeszerzési – eljárás, a kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés (PcP) alkalmazása, mellyel az útmutató egy külön fejezete, „Az innovációs partnerség és egyéb eljárások kapcsolata” című fejezet foglalkozik. A PcP tehát nem közbeszerzési eljárás, számos, az innovációs partnerséggel hasonló tulajdonsága mellett – több szakaszból áll, melyek a kutatás-fejlesztés fázisaihoz igazodnak, előre megállapított teljesítményszintek és költségek alapján, az egyes szakaszokban a résztvevők száma előre meghatározott szempontok szerint csökkenthető, mindkét eljárásban a szerződést a legjobb ár-minőség arány alapján kell odaítélni – a legfőbb különbség az innovációs partnerséghez képest, hogy a PcP a kutatás-fejlesztésre „korlátozódik”, a PcP során beszerzés – a prototípus elkészítésén túl – nem történik, arra egy, a PcP-t követő – adott esetben – közbeszerzési eljárás lefolytatásával kerül sor.

Amennyiben ajánlatkérőnek közbeszerzési eljárást kell lefolytatnia az innovatív beszerzése megvalósítására oly módon, hogy a kutatás-fejlesztés folyamata is beszerzési igényét képezi (és nem „pusztán” prototípus kifejlesztése a célja), az innovációs partnerség alkalmazása a legmegfelelőbb.

Az útmutató az innovációs partnerséget illetően első körben bemutatja az innovációs partnerség alkalmazásának eseteit, avagy az innovációs partnerség tárgyát. Az innovációs partnerség alkalmazásának nincsenek jogszabályi feltételei (azon túl, hogy innovatív áru, szolgáltatás, építési beruházás képezheti a tárgyat). Különösen nagy hangsúlyt kell azonban ajánlatkérőnek fektetnie a piac megfelelő felmérésére az innovatív jelleg tekintetében. Erre az egyik legalkalmasabb módszer a piaci konzultáció tartása.

Ezt követően az útmutató a bírálat sajátos szabályait ismerteti: az ajánlatok értékelése csak a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempontrendszeren alapulhat. Az

ár értékelési szempontként történő alkalmazása során figyelemmel kell lenni arra, hogy a fejlesztés eredményeként létrejövő árukra, szolgáltatásokra vagy építési beruházásokra előre meghatározott maximális árat is szerepeltetni kell az értékelési szempontok között. Egyebekben innovációs partnerség esetén is alkalmazható a Kbt. 76. § (4) bekezdés, mely szerint a legjobb ár-érték arányt megjelenítő szempontrendszer alkalmazható úgy is, hogy az abban szereplő ár vagy költség elemet az ajánlatkérő egy rögzített értéken megadja, és az ajánlattevők az egyéb értékelési szempontok tekintetében versenyeznek egymással.

Az innovációs partnerség kiemelt aspektusa a kutatási és fejlesztési projekt bemutatása: e tekintetben részletes segítségül szolgál a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának honlapján elérhető módszertani útmutató, mely az útmutatóban hivatkozott linken elérhető.

„Az innovációs partnerség és egyéb eljárások kapcsolata” című fejezetben a PcP bemutatásán túl az innovációs partnerséggel szintén „rokon” versenypárbeszédéről is szó esik. Alapvető különbség az innovációs partnerség és a versenypárbeszéd között (azon túl, hogy a versenypárbeszédet csak bizonyos esetekben lehet alkalmazni), hogy versenypárbeszéd eredményeként beszerezni kívánt termék, szolgáltatás, építési beruházás – és így a megoldási javaslat, a benyújtandó ajánlat – nem követel meg kutatás-fejlesztési folyamatot.

Az útmutató az innovációs partnerség, a PcP és a versenypárbeszéd legfőbb tulajdonságainak összefoglalására egy táblázattal szolgál, míg a PcP folyamatát és a versenypárbeszéd, innovációs partnerség összehasonlítását folyamatábrákkal szemlélteti.

Külön fejezet foglalkozik a partnerségi szerződés speciális tartalmi elemeivel, kiemelve a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok rendezésének kérdését (önálló fejezetben részletezve) és a beszerzés folyamatát. A – több ajánlattevővel megkötött – partnerségi szerződésben előre szükséges rendezni a beszerzés folyamatát aszerint, hogy: 1. ajánlatkérő nem csökkenti a partnerségi szerződésben részes ajánlattevők számát vagy 2. ajánlatkérő csökkenti a partnerségi szerződésben részes felek számát a) egy ajánlattevőre b) egynél több ajánlattevőre. A Kbt. meghatározza továbbá, hogy mely rendelkezései nem alkalmazandóak a partnerségi szerződés tartalma kapcsán: a különleges szerződési

feltételekre [Kbt. 132. §], a szerződés időtartamára [Kbt. 133. §], a szerződés biztosítékaira [Kbt. 134. §], a szerződés teljesítésében részt vevőkre [Kbt. 138. §], a projektársaságra [Kbt. 140. §], a szerződés teljesítése során a közpénzekkel való felelős gazdálkodás elvének érvényesítésére [Kbt. 142. §] vonatkozó rendelkezések.

Az útmutató utolsó fejezetében a szellemi tulajdonjogok rendezéséről esik szó az innovációs partnerségi szerződés kapcsán. E kérdés különösen fontos ezen eljárásfajta alkalmazása során, az eljárás eredménye ugyanis többnyire egy új találmány, vagy több műszaki megoldást magában foglaló technológia. A szellemi tulajdonra vonatkozó rendelkezéseket a közbeszerzési dokumentumokban elegendő általános, keretjelleggel rögzíteni, majd a tárgyalás során pontosítani, véglegesíteni, hogy a partnerségi szerződésbe már a konkrét rendelkezések kerülhessenek. Alapvető kérdés annak – útmutatóban vázolt – előnyeit és hátrányait is figyelembe vevő rendezése, hogy a szellemi alkotáshoz fűződő jogok jogosultja a nyertes ajánlattevőként szerződő fél marad vagy azok jogosultja az ajánlatkérő lesz. Előbbi esetben a beszállítótól való függés (vendor lock-in) fenyeget, amely megnehezíti az adott technológiához való hozzáférést és így a verseny korlátozását eredményezi. Utóbbi esetben a beszállító továbbfejlesztésre ösztönzése okozhat nehézséget, mindamellett, hogy a szellemi tulajdonjogok birtoklásáért fizetendő költségek is megterhelőek lehetnek ajánlatkérő számára. Ennek rendezésére licenc-szerződést köthetnek a felek, amely licenciák két alaptípusba sorolhatóak: kizárólagos (ebben az esetben a jogosult másnak nem adhat licenciat) és nyílt (allicenciat engedő). De a licenciák között azok ellenértéke alapján is lehet különbséget tenni:

- a) a licenciatvevő jogosultságába tartozó szellemi tulajdon hasznosítására kapott engedély (keresztlicencia),
- b) egyetlen összegben (lump sum) megfizetett licencdíj,
- c) „royalty” jellegű licencdíj (meghatározva a licencdíj alapját – pl. nettó bevétel, nettó nyereség –, erre vetített mértékét és fizetésének gyakoriságát), valamint
- d) ezek kombinációi.

A szellemi tulajdonjogok rendezésére további szempontokat rögzít az útmutató, összefoglalva azt is,

hogyan milyen lépésekben javasolt a közbeszerzőknek e kérdéssel foglalkozniuk:

1. lépés: Igények és kockázatértékelés
2. lépés: Döntés a szellemi tulajdonjogról
3. lépés: A szerződéses feltételek kidolgozása

Az útmutató e fejezet végén európai uniós tagállami példákkal is szolgál a szerződéses feltételeket illetően.

Rakovitsné Dr. Szini Katalin
főosztályvezető-helyettes
Közbeszerzési Hatóság
Közzolgálati és Támogató Főosztály

Biztosítási szolgáltatások beszerzése

Abban az esetben, ha egy szervezet vagy – támogatásból megvalósuló beszerzés esetén – személy részéről az az igény merül fel, hogy biztosítási szolgáltatásokat szeretne beszerezni, az első, amit vizsgálnia kell az, hogy közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezett-e.

Amennyiben a szervezet klasszikus ajánlatkérőnek minősül, meg kell határoznia a beszerzési igényét és az ahhoz kapcsolódó becsült értéket. Mivel támogatásból megvalósuló beszerzés esetén a beszerzési igény és az ahhoz kapcsolódó becsült érték magát az ajánlatkérői minőség fennállását is befolyásolhatja, az ajánlatkérői minőségről való döntés, valamint a beszerzési igény és a becsült érték meghatározása szorosan összekapcsolódik.

Amennyiben a közbeszerzési kötelezettség fennáll, megtörtént a beszerzés tárgyának és az ahhoz kapcsolódó becsült értéknek a meghatározása, az ajánlatkérőnek az eljárásrend megtartása mellett meg kell határoznia az eljárás fajtáját, összeállítania a felhívást és a dokumentumokat, majd le kell folytatnia az eljárást, meg kell kötnie a szerződést, majd közzétennie az eljárás eredményéről szóló tájékoztatót.

I. Az ajánlatkérői minőség vizsgálata

A klasszikus ajánlatkérőknél az adott beszerzési igénnyel kapcsolatos közbeszerzési kötelezettség megállapítása szempontjából a becsült értékre és az irányadó közbeszerzési értékhatárookra kell figyelemmel lenni.

A támogatott szervezetek vagy személyek esetében a közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó megállapítást ennél hosszabb vizsgálatnak kell megelőznie.

A biztosítási szolgáltatások beszerzése tekintetében a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 5. § (3) bekezdése lehet releváns a közbeszerzési kötelezettség vonatkozásában akkor, ha maga a biztosítási szolgáltatás beszerzése támogatásból valósul meg. Nem alapoz meg tehát ajánlatkérői minőséget, ha a támogatott szervezet vagy személy a kizárólag az építési beruházásra kapott támogatásból megvalósuló épületére vonatkozóan vagyongarantációt köt (ezt egyébként az építési beruházásra irányuló közbeszerzés során javasolt az ajánlattevő számára kötelezettségként a felelősségbiztosítás mellett előírni).

A Kbt. 5. § (3) bekezdése azonban nem csak építési beruházás vonatkozásában alapozhat meg ajánlatkérői minőséget. Abban az esetben, ha a szervezet vagy személy a biztosítási szolgáltatás beszerzésére kapott támogatást, amelynek összege az adott beszerzésre irányadó uniós közbeszerzési értékhatárt eléri, ebben a vonatkozásban közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezett.

A Kbt. 2018. november 29-én hatályba lépett módosítása jelentősen érintette a támogatott szervezetek és személyek közbeszerzési kötelezettségét, egyrészt a közbeszerzési kötelezettséget megalapozó támogatás összegére vonatkozó mérték emelése, másrészt a kivételi kör bővítése útján.

II. Az eljárás előkészítése

Amennyiben az ajánlatkérői minőség vizsgálata során a szervezet vagy személy arra a megállapításra jut, hogy közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezett, vagy azt önként vállalja, az eljárás előkészítése során javasolt először azt megvizsgálnia, hogy a beszerzési igénye kivételi körbe tartozhat-e. Ez a nem közszolgáltató ajánlatkérők esetében a Kbt. 9. §, valamint a beszerzés tárgya szerint irányadó uniós értékhatárt el nem érő becsült érték esetén a Kbt. 111. § tanulmányozását feltételezi. A Kbt. 111. §-a szerinti kivételi kör alkalmazása függ a beszerzés tárgyához kapcsolódó becsült értéktől is, ezért a becsült érték meghatározásának és a kivételi kör vizsgálatának sorrendje felcserélődik abban az esetben, amennyiben a Kbt. 111. § valamely rendelkezésének alkalmazása reális lehet.

Biztosítási szolgáltatások megrendelése nagy valószínűséggel nem fog kivételi körbe tartozni (minden esetben az adott igényhez és ajánlatkérőhöz kapcsolódó összes körülmény vizsgálandó).

II.1. A becsült érték meghatározása

Ahogy az előzőekben megállapításra került, klasszikus ajánlatkérők esetén magát az ajánlatkérői minőséget nem befolyásolja a beszerzési igényhez kapcsolódó becsült érték (nyilván az adott beszerzési igény vonatkozásában a közbeszerzési kötelezettséget igen), a támogatásból megvalósuló beszerzés esetén azonban az ajánlatkérői minőség meghatározásának szerves eleme.

Biztosítási szolgáltatások megrendelése esetén a becsült érték meghatározása vonatkozásában kifejezetten rögzíti a Kbt., hogy a biztosítási szerződés esetében a fizetendő biztosítási díjat és egyéb ellenszolgáltatásokat kell az ajánlatkérőnek figyelembe vennie, nem a biztosított értéket.

A becsült érték meghatározásának módszerei körében a Kbt. felsorolása nem taxatív [Kbt. 28. § (2) bekezdése], de abban az esetben, ha az eljárás ellenőrzés alá esik, javasolt a „bejártott” módszerek, azaz a Kbt. 28. § (2) bekezdésében felsoroltak közül választani. A Kbt. az összeférhetlenségről szóló rendelkezések körében, a 25. § (7) bekezdésében rögzíti, hogy az ajánlatkérő által a közbeszerzés becsült értékének felmérése érdekében a közbeszerzés megkezdése időpontjának megjelölése nélkül, kizárólag a felmérés érdekében szükséges adatokat közölve kért tájékoztatás, vagy az ajánlatkérő által folytatott előzetes piaci konzultációban történő részvétel [Kbt. 28. § (4) bekezdés], vagy az ajánlatkérő támogatásra irányuló igénye (pályázat) benyújtásához szükséges árajánlat nyújtása nem eredményez összeférhetlenséget, feltéve, hogy az ajánlatkérő nem közölt az érintett szervezettel vagy személlyel a közbeszerzési eljárás során az összes ajánlattevő vagy részvételre jelentkező részére rendelkezésre bocsátott adatok körét meghaladó információt.

A részekre bontás tilalmának vizsgálata – ahogy valamennyi beszerzési tárgy esetében – ebben az esetben is rendkívüli jelentőséggel bír.

A Közbeszerzések Tanácsa KÉ 2017. évi 95. számú, a becsült érték számítása, a részekre bontás tilalma és a beszerzési igények mesterséges egyesítése tárgyában 2017. június 9. napján megjelent útmutatója (a továbbiakban: Útmutató) segítséget nyújthat a jogalkalmazóknak abban, hogy az adott beszerzési igényükre vonatkozóan meg tudják ítélni, hogy fennáll-e a részekre bontás tilalma. További segítségül szolgálhat az Útmutató kiegészítéséül szolgáló Példatár.

Biztosítási szolgáltatások beszerzése során az ajánlatkérő részéről felmerülhet, hogy vagyonbiztosítást és felelősségbiztosítást, életbiztosítást, balesetbiztosítást, és egészségbiztosítást szeretne kötni.

A Kbt. 19. § (3) bekezdése alapján szolgáltatások megrendelése esetében a vizsgálat elsődleges szempontja az, hogy az egyes beszerzések ugyanazon

közvetlen cél megvalósítására irányulnak-e. A Kbt. 19. § (3) bekezdésének utolsó mondata alapján szolgáltatás megrendelése esetében az ugyanazon közvetlen célra irányultság vizsgálatakor az egyes szolgáltatások műszaki és gazdasági funkcionális egységét kell alapul venni.

Az Útmutató szerint a Közbeszerzési Hatóság által ismert európai bizottsági audit tapasztalatok alapján a beszerzés tárgyának (szolgáltatások esetében azok tartalmának), rendeltetésének azonossága és felhasználásuk egymással közvetlen összefüggése a döntő szempontok annak vizsgálata során, hogy a becsült értéküket részekre lehet-e bontani. Abban az esetben, ha a szolgáltatások eltérő feladatokat foglalnak magukban, és nem képeznek műszaki és gazdasági-funkcionális egységet, a két tevékenység eltérő közvetlen cél megvalósítására irányul. Az ugyanazon közvetlen cél hiánya miatt két ilyen tevékenység szolgáltatás megrendeléseként történő beszerzésére nem vonatkozik a részekre bontás tilalma, tekintettel arra, hogy a műszaki-gazdasági funkcionális egység hiánya miatt erre vonatkozóan egyértelmű megállapítás tehető.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:439. § (2) bekezdése első fordulata szerint a biztosító szolgáltatása a biztosított kárának a szerződésben meghatározott módon és mértékben történő megtérítésében, a biztosított részére nyújtott más szolgáltatás teljesítésében (a továbbiakban: kárbiztosítás) vagy a szerződésben meghatározott összeg megfizetésében (a továbbiakban: összegbiztosítás) áll. A Ptk. a LXIII. fejezetében, a kárbiztosítási szerződés körében szabályozza a felelősségbiztosítás szabályait, valamint ebbe a körbe tartoznak a vagyonbiztosítások is.

A Ptk. 6:470. § (1) bekezdése szerint felelősségbiztosítási szerződés alapján a biztosított követelheti, hogy a biztosító a szerződésben megállapított módon és mértékben mentesítse őt olyan kár megtérítése, illetve sérelemdíj megfizetése alól, amelyre jogszabály értelmében köteles.

Az Útmutató szerint szolgáltatások megrendelése esetében lényeges szempont a szolgáltatás tartalmának a vizsgálata a tekintetben, hogy annak mi a közvetlen célja.

Közvetlen célját tekintve a vagyonbiztosítás a biztosított vagyonában bekövetkezett kárának megtérítésére, a felelősségbiztosítás a biztosított részére nyújtott más szolgáltatás teljesítésére irányul (mentesítés a kár megtérítése, illetve sérelemdíj megfizetése alól), azaz a szolgáltatások tartalma elkülönül, azok nem irányulnak ugyanarra a közvetlen célra, amely a becsült értékük részekre bontásának irányába mutathat.

A Ptk. 6:477. § első fordulata szerint életbiztosítási szerződés alapján a biztosító a természetes személy biztosított halála, meghatározott életkor vagy időpont elérése vagy más esemény bekövetkezése esetére a szerződésben meghatározott biztosítási összeg kifizetésére, járadék élethosszig tartó vagy meghatározott időszakra történő folyósítására vállal kötelezettséget.

A Ptk. 6:485. §-a szerint balesetbiztosítási szerződés alapján a biztosító különösen a biztosított baleset miatt bekövetkező halála, egészségkárosodása vagy rokkantsága esetére a szerződésben meghatározott biztosítási összeg vagy járadék fizetésére, vagy a szerződésben meghatározott egyéb szolgáltatásra vállal kötelezettséget.

Az életbiztosítások és a balesetbiztosítások esetében is a biztosított számára történő teljesítésre vállal kötelezettséget a biztosító bizonyos esemény bekövetkezése esetére.

A vagyonbiztosítás és a felelősségbiztosítás becsült értékének részekre bontásával kapcsolatban kifejtettek itt is irányadóak, azaz a közvetlen cél tekintetében vizsgálendő, hogy milyen helytállási kötelezettsége van a biztosítónak (mi a szolgáltatás tartalma), és szempont lehet az is, hogy a helytállási kötelezettséghez milyen szerződéses feltételek kapcsolódnak.

A Ptk. 6:487. §-a szerint egészségbiztosítási szerződés alapján a biztosító a biztosított megbetegedése esetén a szerződésben meghatározott szolgáltatások teljesítésére vállal kötelezettséget. A biztosító szolgáltatása kiterjedhet a szerződésben meghatározott egészségügyi szolgáltatások egészséges személy általi igénybe vételekor felmerülő költségek megtérítésére is.

Az egészségbiztosítási szolgáltatások becsült értékének részekre bontása tekintetében szintén a biztosító szolgáltatásának tartalma vizsgálendő.

A biztosítási szolgáltatások vonatkozásában abban az esetben, ha a szerződéses feltételekben olyan eltérések mutatkoznak, amelyek alapján megállapítható, hogy az egyes biztosítási típusok tekintetében a biztosító szolgáltatásának tartalma különbözik, az a becsült érték részekre bontásának irányába mutat. Önmagában a biztosítási események különbözősége nem alapozza meg a részekre bontást.

Az azonos közvetlen cél hiánya a részekre bontás irányába mutathat a vagyonbiztosítás és a felelősségbiztosítás tekintetében, azaz feltételezhető, hogy becsült értékük egymástól, és az élet- és balesetbiztosítás, valamint az egészségbiztosítás becsült értékétől részekre bontható.

Az Útmutató szerint támogatásból megvalósuló közbeszerzések esetén fontos szempont, hogy ugyan nem az uniós forrású pályázat/projekt vagy hazai támogatási pályázat/projekt a döntő szempont a „részekre bontás tilalma” szabály vizsgálatakor, hanem a műszaki-gazdasági funkcionális egység fennállása, a Közbeszerzési Hatóság által ismert európai bizottsági audit tapasztalatok alapján fokozott figyelemmel javasolt eljárni, amennyiben a beszerzések egy uniós támogatáspolitikai értelemben vett projekt keretében kerülnek megvalósításra, ugyanis ez a tény az egyes beszerzéseket összekapcsolhatja a becsült érték meghatározása szempontjából.

A becsült érték meghatározását követően az alkalmazandó eljárásrendet kell az ajánlatkérőnek megvizsgálnia. Ebben a Közbeszerzési Hatóság Elnökének a 2019. január 1-jétől irányadó közbeszerzési értékhatárokról szóló tájékoztatója adhat iránymutatást.

II.2. Döntés az eljárás fajtájáról

Amennyiben az ajánlatkérő meghatározta az alkalmazandó eljárásrendet, a Kbt.-ben megengedett keretek között azt kell meghatároznia, hogy pontosan milyen eljárást szeretne lefolytatni.

Nemzeti eljárásrendben a Kbt. 112. § (1) bekezdés a) pontja alapján az ajánlatkérő dönthet az önállóan kialakított eljárási szabályok alkalmazása mellett, vagy a Kbt. 112. § (1) bekezdés b) pontja alapján lehetősége van – többek között – tárgyalásos eljárást indítania a Kbt. 113. §-a alapján. A Kbt. 115. §-a szerinti eljárást az ajánlatkérő nyilvánvalóan nem alkalmazhatja, valamint

- a jogalapok vélhető hiánya miatt - nem javasolt a Kbt. 98. §-a alapján hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárást indítania.

A tárgyalásos eljárás alkalmazása különösen akkor javasolt, ha az ajánlatkérő tárgyalni szeretne olyan feltételekről is az ár mellett, amelyet a biztosítás szakmai ismeretei hiányában nem tudott pontosan meghatározni. Ebben az esetben természetesen figyelemmel kell lenni a Kbt. alapelveinek megtartására is.

Uniós eljárásrendben az ajánlatkérő szintén megvizsgálhatja a tárgyalásos eljárás alkalmazásának lehetőségét, azonban arra annyira szűk körben van lehetőség biztosítási szolgáltatások beszerzése esetén [esetleg a Kbt. 85. § (2) bekezdés c) pontja alapján], hogy az ajánlatkérő vélhetően arra a megállapításra jut, hogy első eljárás-ként [vö. Kbt. 85. § (2) bekezdés e) pontjával] arra nem lesz lehetősége. A tárgyalásos eljárás alkalmazása során, különösen, ha az ajánlatkérő - ahogy az esetek többségében - a szerződéses feltételekről szeretne tárgyalni, javasolt figyelemmel lennie arra a tényre, hogy a biztosítók általában általános szerződési feltételekkel dolgoznak.

Biztosítási szolgáltatások beszerzése esetén uniós eljárásrendben a legnagyobb biztonsággal a nyílt eljárás választható.

Ezen a ponton az ajánlatkérőnek abba az irányba javasolt továbblépnie, hogy megvizsgálja, kötelező-e felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót bevonnia az eljárásba. A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó segítséget nyújthat a lefolytatandó eljárás megválasztásában is.

II.3. Felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó bevonása

Amennyiben a bevonás kötelező, vagy az ajánlatkérő úgy dönt, hogy felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót von be az eljárásba, a tanácsadónak már az eljárás előkészítésében is részt kell vennie, legalább a felhívás és a közbeszerzési dokumentumok összeállításában.

Maga a Kbt. 27. § (3) bekezdés első fordulója közbeszerzési szakértelemmel rendelkező személy bevonását írja elő az eljárás előkészítésébe, ez a rendelkezés azonban nem a felelős akkreditált közbeszerzési

szaktanácsadóról, hanem a bírálóbizottsági tagról szól. A Kbt. 27. § (3) bekezdés második fordulója a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó bevonásáról az eljárás során rendelkezik. A felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenységről szóló 257/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 257/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet] 21. § (1) bekezdése szerint a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó a közbeszerzési eljárások szakszerű lefolytatását segíti elő.

A 257/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet 21. § (2) bekezdése azonban rögzíti a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadónak a közbeszerzési eljárás előkészítésébe történő bevonásának kötelezettségét is. A közbeszerzési eljárás előkészítésébe történő bevonás során jóváhagyási vagy aláírási kötelezettséget a 257/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet nem rögzít. A 257/2018. (XII. 18.) Korm. rendelet 21. § (9) bekezdés a) pontja a közbeszerzési eljárást megindító felhívás és - a műszaki leírás, műszaki tervdokumentáció és az árazatlan költségvetés kivételével - a közbeszerzési dokumentumok jóváhagyásáról vagy aláírásáról rendelkezik (attól függően, hogy az eljárás lefolytatása elektronikusan vagy papíralapon történik), amely tevékenység már az eljárás lefolytatásához kapcsolható. A Kbt. 3. § 23. pontja alapján a közbeszerzési eljárást megindító hirdetmény feladásának időpontja, a hirdetmény nélkül induló eljárás esetében pedig az eljárást megindító felhívás vagy a tárgyalási meghívó megküldésének időpontja a közbeszerzés megkezdése, azaz az már az eljárás lefolytatásának minősül.

Tekintettel arra, hogy a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó vélhetően azt a felhívást és közbeszerzési dokumentumokat hagyja jóvá vagy írja alá és pecsételi le, amelyet maga készített, és ez a tevékenység a közbeszerzési eljárás előkészítése körébe tartozik, ennek a tevékenységnek a vonatkozásában alátámasztható az eljárás előkészítésébe történő bevonás szükségessége, azonban kötelezettsége nem.

Arra vonatkozóan, hogy a támogatás hazai vagy uniós forrásból valósul meg, a közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége szempontjából nincs különbség, tekintettel arra, hogy az az ajánlatkérői minőség szempontjából semmilyen relevanciával nem bír. Az egyetlen különbség abban állhat, hogy az eljárásban kötelező-e felelős akkreditált közbeszerzési

szaktanácsadót bevonni [Kbt. 27. § (3) bekezdésének második fordulója].

A Kbt. 27. § (3) bekezdésének második fordulója alapján abban az esetben, ha a támogatás forrása részben vagy egészben uniós, annak mértéke nem releváns a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó bevonása szempontjából, hazai forrású támogatás esetében szolgáltatás megrendelésének beszerzése során felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó bevonása csak az irányadó uniós értékhatárt elérő beszerzés esetén kötelező.

Ahogy a biztosítási szolgáltatások megrendelése, valamennyi szolgáltatás megrendelése beszerzési tárgy vonatkozásában a Kbt. 5. § (3) bekezdésének legújabb módosítása alapján a támogatási forrás tekintetében nincs különbség a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó bevonása szempontjából, tekintettel arra, hogy felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót csak közbeszerzési eljárásban kötelező bevonni, szolgáltatás megrendelése vonatkozásában közbeszerzési kötelezettség pedig csak a beszerzés tárgya szerinti uniós értékhatárt elérő mértékű támogatás esetében áll fenn, azaz ezekben az esetekben a részekre bontás tilalma mellett megállapított egységes beszerzési igényre eső becsült érték biztosan eléri az irányadó uniós értékhatárt.

E helyütt érdemes egy kitérőt tenni a többi beszerzési tárgy vonatkozásában is.

Árubeszerzés esetén a szolgáltatás megrendelésére vonatkozóan kifejtettek irányadóak, építési beruházás megrendelése esetén azonban mutatkozik némi különbség a finanszírozás forrása és a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó kötelező bevonása szempontjából.

A Kbt. 5. § (2) bekezdése szerinti építési beruházás [és az ahhoz kapcsolódó Kbt. 5. § (2) bekezdés c) pontjában meghatározott szolgáltatás] a közbeszerzési kötelezettséget az irányadó nemzeti értékhatárt elérő vagy meghaladó, de az uniós értékhatárt el nem érő becsült értékű beszerzése esetén a 18 750 000 forintot (legalább a becsült érték 75 %-át) meghaladó mértékű támogatás alapoz meg. Építési beruházások során a közbeszerzési kötelezettség szempontjából a támogatás forrása nem releváns, a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó kötelező bevonása szempontjából azonban

jelentőséggel bír, tekintettel arra, hogy hazai forrású támogatás esetén felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót csak az 500 000 000 forintot elérő mértékű becsült értékű beszerzés esetén kötelező bevonni, a Kbt. 5. § (2) bekezdése alapján (18 750 000 forintot meghaladó mértékű támogatás esetén) közbeszerzési kötelezettség pedig már 25 000 000 forintot elérő becsült értékű beszerzés esetén is fennáll. Amennyiben a támogatás uniós forrásból valósul meg, annak mértékére tekintet nélkül kötelező a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó bevonása. Az irányadó uniós értékhatárt elérő vagy meghaladó becsült értékű beruházás esetén (a többségi részben történő, 861 770 840 forintot meghaladó mértékű támogatás mellett) a Kbt. 27. § (3) bekezdésében meghatározott mértékre tekintettel (500 000 000 forint) szintén nem releváns a támogatási forrás a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó bevonása szempontjából.

Amennyiben a közbeszerzési kötelezettség kizárólag a Kbt. 5. § (3) bekezdése alapján áll fenn, amely kimondja, hogy építési beruházások esetén a 300 000 000 forintot elérő támogatás alapoz meg közbeszerzési kötelezettséget, amelyet mindig az adott beszerzésre irányuló támogatás tekintetében kell vizsgálni (azaz a részekre bontás tilalmára tekintettel gyakorlatilag az adott beruházás becsült értéke el fogja érni a 300 000 000 forintot), hazai forrásból támogatott építési beruházások beszerzése esetén a 300 000 000 forinttól 499 999 999 forintig terjedő becsült érték mellett felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó bevonása nem kötelező. Amennyiben a támogatás uniós forrásból valósul meg, annak mértékére tekintet nélkül kötelező a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó bevonása. Uniós forrásból támogatott beszerzés esetén a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó bevonása a Kbt. 5. § (3) bekezdése alapján ajánlatkérő szervezetek közbeszerzési eljárásai esetében kötelező.

II.4. A felhívás és a közbeszerzési dokumentumok összeállítása

Mint minden közbeszerzési eljárás felhívásának és közbeszerzési dokumentumainak összeállítása során, a biztosítási szolgáltatások beszerzésekor is fontos az ajánlatkérőnek szem előtt tartania, hogy ugyan a beszerzési igényét szabadon határozhatja meg, annak valós beszerzési igényt kell tükröznie (lásd a Közbeszerzési Döntőbizottság D.293/24/2016. számú

határozatát). A gyakorlatban tehát – az bármennyire is szimpatikus az ajánlatkérőnek – nem lehet egy adott biztosító termékére kiírni az eljárást.

Az ajánlatkérőnek javasolt szem előtt tartania az alkalmassági követelmények meghatározásakor, hogy a 75 %-os szabály [Kbt. 65. § (5) bekezdése] alkalmazásakor próbáljon eleget tenni a közbeszerzési eljárásokban az alkalmasság és a kizáró okok igazolásának, valamint a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásának módjáról szóló 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet előírásainak [a továbbiakban: 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet].

A 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 22. § (3a) bekezdése alapján az ajánlatkérő a referenciaigazolásban csak abban az indokolt esetben követelheti meg az ellenszolgáltatás összegének feltüntetését, ha a korábbi teljesítéshez kapcsolódóan nem írható elő olyan mennyiségi meghatározás, amelyre a Kbt. 65. § (5) bekezdésében foglalt százalékos viszonyítás az ajánlatkérői előírás arányosságának megítélésére alkalmazható.

A biztosító korábbi szerződéseiben vállalt helytállási kötelezettségének mértéke mennyiségi paraméterként előírható, amellyel az ajánlatkérő meg fog felelni a 321/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 22. § (3a) bekezdésének, tekintettel arra, hogy maga a helytállási kötelezettség nem minősül ellenszolgáltatásnak.

Az értékelési szempontok meghatározása során gyakran merül fel kérdésként, hogy az ár mellett még mit lehet meghatározni. A biztosítási szolgáltatás specialitásából adódóan megjelenhetnek „testreszabott” értékelési szempontok is, mint például a magasabb kárlimit vagy az alacsonyabb önrész.

III. Az eljárás lefolytatása

A közbeszerzési eljárás lefolytatása során már nem igényel megkülönböztetett figyelmet önmagában arra a tényre tekintettel az eljárás, hogy biztosítási szolgáltatások beszerzéséről van szó.

Hellné Dr. Varga Anita

osztályvezető

Közbeszerzési Hatóság

Közszolgálati és Támogató Főosztály, Jogi Osztály

Az elektronikus közbeszerzési rendszer közbeszerzési hirdetményekkel kapcsolatos egyes kérdései

1. Az elektronikus közbeszerzés jogszabályi háttere, előzményei

a) Az elektronikus hirdetményfeladással kapcsolatos alapvető európai uniós szabályok

A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) (a továbbiakban: 2014/24/EU Irányelv) (52) preambulumbekzdése megállapítja, hogy az „elektronikus tájékoztatási és kommunikációs eszközök nagymértékben egyszerűsíthetik a szerződések közzétételét, és növelhetik a közbeszerzési folyamatok hatékonyságát és átláthatóságát. A közbeszerzési eljárásokban ezeknek kell a kommunikáció és az információcsere általánosan használt eszközeivé válniuk, mivel jelentősen növelik a gazdasági szereplők esélyeit arra, hogy az egész belső piacon részt vegyenek a közbeszerzési eljárásokban.”, azaz a preambulumbekzdés első fordulata azt hangsúlyozza, hogy a szerződésekkel kapcsolatos elektronikus közzététel egyszerűbb, mint a nem elektronikus forma, és növelheti a közbeszerzési eljárások folyamatának hatékonyságát, átláthatóságát. A 2014/24/EU Irányelv mindebből kiindulva ugyanebben a preambulumbekzdésben a fentiekből következőként rögzíti, hogy „kötelezővé kell tenni a hirdetmények elektronikus formában történő továbbítását, a közbeszerzési dokumentumok elektronikus formában való rendelkezésre bocsátását, valamint - 30 hónapos átmeneti időszakot követően - a teljes körű elektronikus kommunikációt, ami azt jelenti, hogy az eljárás minden szakaszában elektronikus úton kell folytatni a kommunikációt, beleértve a részvételi jelentkezések továbbítását és különösen az ajánlatok benyújtását (elektronikus benyújtás) is”.

A 2014/24/EU Irányelv 90. cikkének megfelelően minden tagállamnak biztosítania kellett az elektronikus kommunikációt valamennyi közbeszerzési eljárásban 2018. október 18-ig, így a hirdetmények elektronikus formában történő továbbítását is.

A 2014/24/EU Irányelv 51. cikkének (2) bekezdése a fent hivatkozott preambulumbekzdésnek megfelelően előírja, hogy a tájékoztatókat és hirdetményeket elektronikus úton kell továbbítani az Európai Unió Kiadóhivatalának (a továbbiakban: Kiadóhivatal), valamint elektronikus úton kell ezeket közzétenni. A Kiadóhivatal a hirdetmények elektronikus továbbítására két megoldást alakított ki: az egyik az eSender, a másik pedig az eNotices.

Az eSender szolgáltatás a felhasználók számára egy minősítési folyamat eredményeképpen, a hirdetmények szabványos XML fájlokban történő megküldését jelenti a Kiadóhivatal részére. Ehhez a folyamathoz az eSender szervezetnek szoftverfejlesztésben és átfogó tesztfázisokban kell részt vennie az XML fájlok elfogadható minőségének biztosítása érdekében. Az eSender tipikus felhasználói az Európai Unión belül például az egyes uniós tagállamok hivatalos lapjai, a nagyszámú elektronikus hirdetményt megküldő ajánlatkérők, az ajánlatkérők megbízásából eljáró állami intézmények vagy egyéb gazdasági szereplők, valamint közbeszerzési szoftverfejlesztők. A magyar közbeszerzési hirdetmények minősített eSender szervezete a Közbeszerzési Hatóság.

Az eNotices alkalmazás online űrlapok használatával biztosítja ajánlatkérők számára a hirdetmények feladását a Kiadóhivatal honlapján. Ezt a lehetőséget a Kiadóhivatal olyan ajánlatkérők számára ajánlja, akiknek/amelyeknek évente csak kevés számú hirdetményt kell közzétenniük, illetve akik nem kívánnak időt szánni és pénzt költeni arra, hogy testreszabott szoftvert fejlesszenek ki saját maguk számára. Az eNotices-ben a kötelezően kitöltendő mezők automatikus ellenőrzése és az elektronikus hirdetmények egyértelmű struktúrája biztosítja az európai uniós irányelvekkel való összhangot, és minimálisra csökkenti a hibák kockázatát. A magyar hirdetmények ajánlatkérői közvetlen feladására az eNotices-en keresztül kizárólag a *védelmi és biztonsági célú beszerzésekről szóló 2016. évi XXX. törvény* szerinti hirdetmények esetében kerülhet sor.¹

¹ Lásd: a védelmi és biztonsági célú beszerzésekről szóló 2016. évi XXX. törvény 31-32. §-ait.

b) Az elektronikus hirdetményfeladással kapcsolatos alapvető hazai szabályok

A közbeszerzési hirdetmények elektronikus feladásának kötelező jogi szabályozása egészen 2010-ig nyúlik vissza. A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: 2003. évi Kbt.) 2010-ben két fokozatban vezette be a hirdetmények kötelező elektronikus megküldését. Az uniós hirdetmények esetében a 2003. évi Kbt. 44. § (2) bekezdése 2010. január 1-től tartalmazta, hogy ajánlatkérőnek a hirdetményt külön jogszabályban meghatározott elektronikus úton és módon - a Közbeszerzések Tanácsán keresztül - kell megküldenie az Európai Közösségek Hivatalos Kiadványai Hivatalának. A nemzeti hirdetmények esetében a 2003. évi Kbt. 246. § (2) bekezdése 2010. szeptember 15-től tette kötelezővé, hogy ajánlatkérőnek a hirdetményt a külön jogszabályban meghatározott elektronikus úton és módon kell megküldenie a Közbeszerzések Tanácsának (a Tanács Titkárságának).

A közbeszerzésekről szóló 2011. évi CVIII. törvény 30. § (5) bekezdése, valamint a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 37. § (6) bekezdése már a kihirdetésekor tartalmazta, hogy az ajánlatkérőnek a hirdetményeket külön jogszabályban meghatározott elektronikus úton és módon kell megküldenie a Közbeszerzési Hatóságnak.

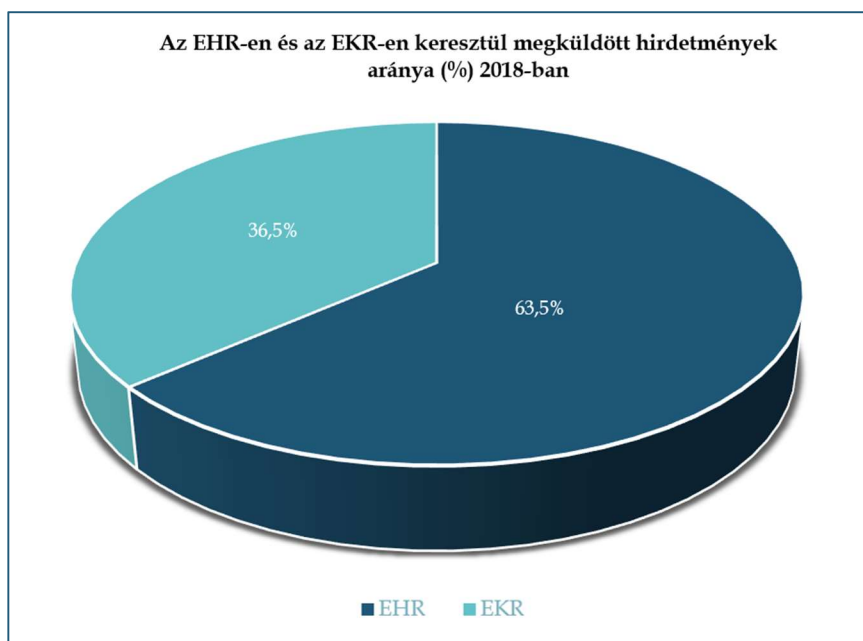
Az előzőek alapján látható tehát, hogy a 2014/24/EU Irányelv hirdetmények elektronikus továbbítására vonatkozó szabályainak a magyar közbeszerzési szabályozás és a hirdetmények megküldésének gyakorlata már 2010. január 1. óta megfelelt. A hirdetmények megküldésére a Közbeszerzések Tanácsa 2002-től kezdte fejleszteni, és 2004-ben elindította az elektronikus hirdetménykezelő rendszert (a továbbiakban: EHR), amely lehetővé tette a hirdetmények ajánlatkérők, vagy meghatalmazottjaik részéről történő elektronikus megküldését, valamint 2005-től a hirdetmények Kiadóhivatalnak elektronikus formában történő továbbítását is. Az EHR 2004-ben történt elindítását követően a hirdetmények papír alapon

(postai küldeményként, faxon, személyesen benyújtva) történő megküldése 2012-ben de facto teljesen megszűnt.

2. Az elektronikus közbeszerzési rendszer hirdetményekkel kapcsolatos jogszabályi keretei

a) Az elektronikus közbeszerzési rendszer indítása

Az elektronikus közbeszerzési rendszer (a továbbiakban: EKR) alkalmazhatóságának jogszabályi feltételeit legelőször a közbeszerzési eljárásokban elektronikusan

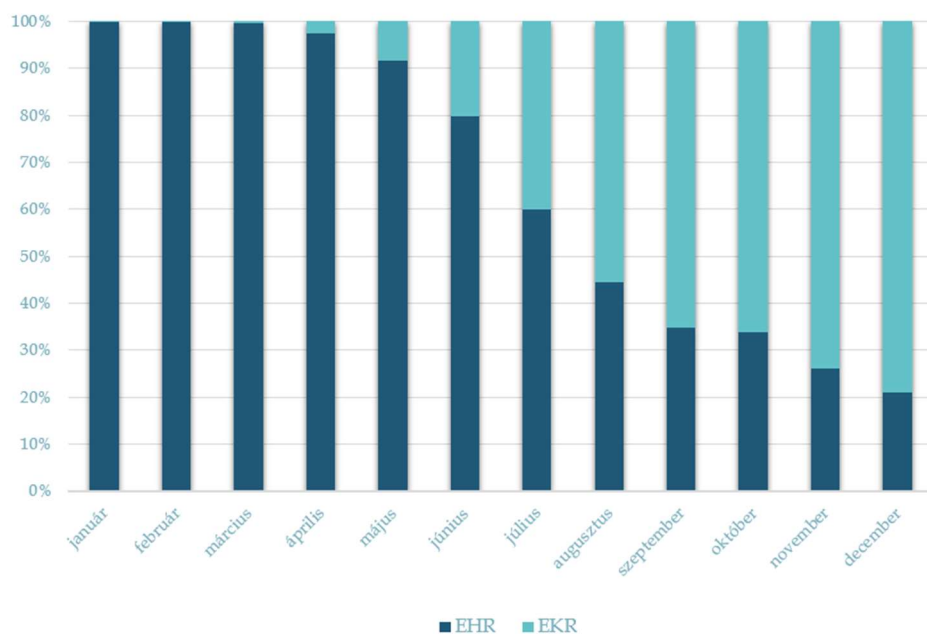

gyakorolható eljárási cselekmények szabályairól, valamint az elektronikus árlejtés alkalmazásáról szóló 257/2007. (X. 4.) Korm. rendelet 2017. november 15-től hatályos módosítása ugyan megteremtette, azonban a 2017. november 15. és 2017. december 31-e közötti időszakban az EKR iránti csekély érdeklődés miatt (a <https://ekr.gov.hu> oldal tanúsága szerint mindössze egy közbeszerzési eljárás került megindítás-ra) az erre az időszakra vonatkozó átmeneti szabályozással és gyakorlati kérdésekkel nem célszerű e cikk keretein belül foglalkozni.

b) Az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet hirdetményekkel kapcsolatos legalapvetőbb jogi kérdései

Az EKR jogi szabályozásának kereteit az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet (a továbbiakban: EKR rendelet) adja,

Az EHR-en és az EKR-en keresztül megküldött hirdetmények aránya (%) 2018-ban havi bontásban

hirdetmények statisztikai adatai alapján 2018-ban az egész évre vonatkozóan a hirdetmények 63,5%-a az EHR-en, 36,5 %-a az EKR-en keresztül került megküldésre.

A 2018. évi adatokat havi bontásban vizsgálva látható, hogy 2018. áprilistól lassan emelkedni kezdett az EKR-en keresztül megküldött hirdetmények aránya, és augusztusban a hirdetmények több, mint 50%-az EKR-en keresztül került megküldésre a Közbeszerzési Hatóságnak, míg 2018. decemberében ez az arány már majdnem elérte a 80%-ot.

A hirdetmények feladásához jogi szempontból csak közvetve

amely ugyan 2018. január 1-jén hatályba lépett, azonban a Kbt. 196. § (3) bekezdésének 2017. december 31-ei módosítása alapján a Kbt. 40. §-a, amely az EKR kötelező alkalmazására vonatkozó szabályt tartalmazza, csak 2018. április 15-én lépett hatályba, azaz az EKR-t csak 2018. április 15-től kellett kötelezően alkalmazni.

Az EKR rendelet megalkotásával, jogalkotói döntés alapján egy teljesen integrált EKR jött létre, azaz a hirdetmények elektronikus formában történő feltöltését, továbbítását, a közbeszerzési dokumentumok elektronikus formában való rendelkezésre bocsátását, valamint a teljes körű elektronikus kommunikációt, az eljárás minden szakaszában elektronikus úton folytatott kommunikációt, a részvételi jelentkezések és az ajánlatok benyújtását is egyetlen rendszer biztosítja, így az EHR 2018. április 15-től már csak az EKR melletti redundáns rendszer szerepét tölti be.

Annak ellenére, hogy az EKR-t 2018. április 15-től, azaz a második negyedévtől kötelezően alkalmazni kellett, 2018-ban az EKR-en keresztül a Közbeszerzési Hatóságnak megküldött hirdetmények aránya nem érte el a 40%-ot sem. Az EHR-ben és az EKR-ben megküldött

kapcsolódik ajánlatkérőknek az EKR-ben történő regisztrációjának kérdése, amely azonban az eljárások tekintetében a hirdetmény(ek) feladásának elengedhetetlen feltétele. Az EKR használatához az EKR-ben az arra jogosult személy részéről történő regisztráció szükséges. Az EKR-ben történő regisztráció egységes, ugyanazon természetes személy vagy jogi személy egy regisztrációval rendelkezhet.²

Az ajánlatkérők regisztrációja a Közbeszerzési Hatóság jóváhagyásához kötött, melyet a Közbeszerzési Hatóság köteles megadni, ha a szervezet önálló jogalanyisággal rendelkezik, és a Kbt. szerint önálló ajánlatkérőnek minősül.³ A jogalanyiség tekintetében különösen a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 2:1-2:4. §-ai, Ptk. 3:1. § (1)-(2) bekezdése, 3:3. § (3) bekezdése és a 3:32. §-a, míg a Kbt. szerinti önálló ajánlatkérői minőség esetében a Kbt. 5-7. §-ai az irányadók.

A Közbeszerzési Hatóság az EKR-ben létrejövő ajánlatkérői nyilvántartásban ellenőrizheti, hogy az ajánlatkérő részéről a megfelelő Kbt. szerinti jogalpnak megfelelően történt-e az ajánlatkérői minőség megjelölése, és felszólíthatja az ajánlatkérőt a nyilvántartásban szereplő adatok javítására. Amennyiben az ajánlatkérő

² Lásd: EKR rendelet 6. § (1) bekezdése.

³ Lásd: EKR rendelet 6. § (2) bekezdése.

ennek a felszólításnak nem tesz eleget, a Közbeszerzési Hatóság elnöke a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárását kezdeményezheti.⁴ Az EKR rendeletnek ez az egyébként diszpozitív szabálya a Kbt. 26. § (2) bekezdésének kógens szabályát egészíti ki, amely egyébként az ajánlatkérők bejelentési kötelezettségének elmulasztása, vagy a Kbt. hatálya alá tartozásának kétsége esetén kötelezi a Közbeszerzési Hatóság elnökét a Közbeszerzési Döntőbizottság eljárásának kezdeményezésére.

Az EKR-ben a hirdetések feladásával kapcsolatos legfontosabb szabályokat az EKR rendelet 11. alcíme (19. §-a) tartalmazza. Az EKR rendelet rögzíti, hogy a Kbt.-ben meghatározott hirdetések elektronikus úton történő benyújtására a *közbeszerzési és teropályázati hirdetmények feladásának, ellenőrzésének és közzétételének szabályairól, a hirdetmények mintáiról és egyes tartalmi elemeiről, valamint az éves statisztikai összegezésről* szóló 44/2015. (XI. 2.) MvM rendelet (a továbbiakban: MvM rendelet) rendelkezései szerint, az EKR rendeletben meghatározott eltérésekkel és követelményeknek megfelelően kerülhet sor.⁵

Az MvM rendelet 6. § (1) bekezdése alapján a Kbt. szerinti, az Európai Unió Hivatalos Lapja kiegészítésében, a hirdetések elektronikus napilapjában (Tenders Electronic Daily, a továbbiakban: TED) vagy a Közbeszerzési Értesítőben (a továbbiakban: Értesítő) közzéteendő vagy közzétehető hirdetések TED-en történő közzétételre való feladását, illetve az Értesítőben történő közzétételét a Közbeszerzési Hatóságnak megküldött kérelemmel kell kezdeményezni. Az MvM rendelet alapján a kérelemhez mellékelni kell a hirdetés egy példányát, adott esetben a minőségellenőrzési tanúsítványt, valamint a közbeszerzési dokumentumokat, ha a kérelmező a közbeszerzési dokumentumok ellenőrzését is kéri. Az EKR rendelet erre a kérelemre és mellékleteire vonatkozóan írja elő ajánlatkérőnek, hogy a kérelmet és mellékleteit az EKR-ben kell létrehozni és az EKR-en keresztül kell a Közbeszerzési Hatóság részére megküldeni.⁶

Az EKR rendelet rögzíti azt is, hogy a Közbeszerzési Hatóságnak - a Kbt.-ben és az MvM rendeletben meghatározott követelmények teljesülésének ellenőrzését megelőzően - a hirdetés közzétételére irányuló kérelmet először abból a szempontból kell megvizsgálnia, hogy az megfelel-e az EKR rendelet 19. §-a szerinti követelményeknek (azaz az EKR-en keresztül benyújtásnak és az elektronikus levélcím megadására vonatkozó előírásnak). Amennyiben azok nem felelnek meg az EKR rendelet 19. §-a szerinti követelményeknek, két munkanapon belül elektronikus úton vagy telefaxon fel kell hívnia az ajánlatkérőt a dokumentum ismételt benyújtására. A Kbt.-ben és az MvM rendeletben meghatározott határidők számítását az EKR rendelet szerinti követelmények teljesítésétől kell számítani.⁷

Egyebekben az EKR rendelet 19. §-ban foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a közzétételi kérelem visszavonására irányuló, valamint a helyesbítési kérelemre is.⁸

c) Az EKR üzemzavarával, üzemszünetével és működési hibájával kapcsolatos hirdetményfeladást érintő szabályok

Az EKR rendelet 3. § (1) bekezdése állapítja meg azokat a helyzeteket, amikor az ajánlatkérő az elektronikus úton történő kommunikáció és az EKR alkalmazásának mellőzéséről dönthet. A hivatkozott jogszabályhely e) pontja rögzíti azt az esetet, amikor az EKR üzemeltetője által - a honlapján - közzétett tájékoztatás alapján az EKR részben vagy egészben tartósan nem tudja biztosítani a Kbt.-nek és végrehajtási rendeleteinek megfelelő eljárást (*működési hiba*). A hivatkozott jogszabályhely f) pontja alapján ajánlatkérő akkor dönthet még az elektronikus úton történő kommunikáció és az EKR alkalmazása mellőzéséről, ha az EKR több napon keresztül fennálló üzemzavara miatt a Kbt. 98. § (2) bekezdés e) pontja szerinti hirdetés nélküli tárgyalásos eljárás a rendkívüli helyzet által megkívánt idő alatt nem lenne megvalósítható. Amennyiben az elektronikus úton történő kommunikáció mellőzését az előbb említett két helyzet indokolja, az ajánlatkérő ezekben az esetekben is köteles az eljárás eredményéről

⁴ Lásd: EKR rendelet 6. § (3) bekezdése.

⁵ Lásd: EKR rendelet 19. § (1) bekezdése.

⁶ Lásd: EKR rendelet 19. § (2) bekezdése.

⁷ Lásd: EKR rendelet 19. § (3) bekezdése.

⁸ Lásd: EKR rendelet 19. § (3) bekezdése.

szóló tájékoztatót az EKR-ben kitölteni, és - ha az a hirdetmény feladásának időpontjában lehetséges - az EKR-en keresztül, vagy - ha az üzemzavar miatt nem lehetséges - az MvM rendelet szerint nyilvánosan közzétenni. Az eddigi tapasztalatok alapján azonban, ha a közbeszerzési eljárásban az EKR működési hibája az eljárás során következett be, ajánlatkérő ezen jogszabályi kötelezettségének - az EKR működésének sajátosságai miatt - kizárólag az EHR alkalmazásával volt képes eleget tenni.

Az üzemszünet, üzemzavar definícióját az EKR rendelet tartalmazza, de a vonatkozó részletszabályokat, és az EKR üzemeltetőjének ezekkel kapcsolatos kötelezettségeit nem az EKR rendelet, hanem az *elektronikus közbeszerzési rendszer fenntartásával és működtetésével kapcsolatos szabályokról szóló 40/2017. (XII. 27.) MvM rendelet* (a továbbiakban: 40/2017. MvM rendelet) határozza meg.

Az üzemszünet minden olyan tervezhető technikai tevékenység, amely az EKR szolgáltatásainak szünetelését eredményezi,⁹ míg az üzemzavar az EKR üzemeltetője által megállapított és dokumentált, előre nem tervezett üzemszünet vagy előre nem tervezett, az EKR korlátozott működőképességét jelentő helyzet.¹⁰

A 40/2017. MvM rendelet alapján az EKR üzemeltetőjének az üzemszünetet munkanapokon este tizenkilenc óra és hajnali kettő óra közötti időszakra, vagy munkanapokon kívüli időszakra kell ütemeznie.¹¹ Az EKR üzemeltetője minden olyan előre tervezett technikai tevékenységről köteles az EKR honlapján és saját honlapján¹² tájékoztatót közzétenni legalább egy munkanappal a tevékenység megkezdése előtt, amely az EKR szolgáltatásainak szünetelését vagy korlátozott működőképességét eredményezi.¹³

Az üzemszünetre vonatkozó tájékoztatás tartalmát illetően a 40/2017. MvM rendelet előírja annak tartalmi követelményeit is, így az EKR üzemeltetőjének meg kell

adnia a technikai tevékenység tervezett kezdő és záró időpontját, az érintett szolgáltatások meghatározását, funkcionalitásukban bekövetkező változásokat, és ha a tervezett technikai tevékenység az EKR elektronikus szolgáltatásának módosulásával jár, a módosítás pontos leírását, valamint a felhasználásban bekövetkező változások leírását is.¹⁴

Az EKR rendelet szerinti üzemzavar esetén az EKR üzemeltetője az üzemzavar észlelését és beazonosítását követően haladéktalanul köteles az EKR honlapján - vagy annak működésképtelensége esetén a saját honlapján - tájékoztatást közzétenni, valamint a tájékoztatásnak a Közbeszerzési Hatóság honlapján történő közzétételét is kezdeményezni. A 40/2017. MvM rendelet az üzemzavarról szóló tájékoztatás tartalmát is meghatározza. Ez alapján az EKR üzemeltetőjének a tájékoztatásban meg kell adnia az üzemzavarral érintett szolgáltatások körét, és az EKR üzemeltetőjének az üzemzavar ideje alatt folyamatosan működő ügyfélszolgálati elérhetőségét.¹⁵

Az EKR üzemeltetője köteles az üzemzavar észlelésére vonatkozó bejelentések fogadását folyamatosan, az általa közzétett elérhetőségeken (legalább elektronikus úton, munkanapokon nyolc és tizenkilenc óra között telefonon is) biztosítani, és azokat kivizsgálni.¹⁶

Az EKR üzemeltetője az üzemszünetekről és üzemzavarokról köteles az EKR felületén és saját honlapján is elérhető nyilvántartást hozzáférhetővé tenni. A nyilvántartásnak tartalmaznia kell a technikai tevékenységeket, illetve az üzemzavarok pontos időpontját és időtartamát, illetve az EKR üzemeltetője által kiadott tájékoztatást.¹⁷

Az EKR rendelet az EKR üzemzavarával kapcsolatban a hirdetményeket is érintő különös szabályokat tartalmaz. Az EKR rendelet meghatározza az üzemzavar azon tartalmi feltételeit, amelyek bekövetkeztekor

⁹ Lásd: EKR rendelet 22. § (1) bekezdése.

¹⁰ Lásd: EKR rendelet 22. § (2) bekezdése.

¹¹ Lásd: 40/2017. rendelet 2. § (1) bekezdése.

¹² Az EKR üzemeltetője honlapjának elérhetősége: <https://nekszt.hu>.

¹³ Lásd: 40/2017. rendelet 2. § (2) bekezdése.

¹⁴ Lásd: 40/2017. rendelet 2. § (3) bekezdése.

¹⁵ Lásd: 40/2017. rendelet 3. § (1) bekezdése.

¹⁶ Lásd: 40/2017. rendelet 3. § (2) bekezdése.

¹⁷ Lásd: 40/2017. rendelet 4. §.

ajánlatkérőnek az EKR-ben eljárási cselekményt kell végeznie.

Az EKR rendelet a fentiek szerint kettő esetet rögzít, és egyúttal előírja azt is, hogy az éppen folyamatban lévő *ajánlattételi vagy részvételi határidő nem jár le*, abban az esetben, ha az EKR vagy annak az ajánlat elkészítését támogató része az EKR üzemeltetője által közzétett tájékoztatás alapján igazoltan folyamatosan legalább öt percig fennálló üzemzavar(ok) folytán az ajánlatkérő által meghatározott ajánlattételi vagy részvételi határidőt megelőző huszonnégy órában összesen legalább százhusz percig, vagy - anélkül, hogy a határidő meghosszabbítására ezt követően már sor került volna - üzemzavar folytán az ajánlattételi vagy részvételi határidő alatt folyamatosan legalább huszonnégy óráig nem elérhető.¹⁸

Fontos kiemelni, hogy ezekben az esetekben a jogszabály garanciális feltételt biztosít arra az esetre, ha a közbeszerzési eljárásban az ajánlattételi vagy részvételi határidő alatt bekövetkező súlyosabb üzemzavarok miatt nem állna megfelelő vagy elegendő időtartam rendelkezésre a gazdasági szereplőknek az ajánlatuk vagy jelentkezésük elkészítésére. A garanciális feltétel itt azt jelenti, hogy az éppen lejáró, vagy folyamatban lévő határidő annak ellenére sem jár le, ha az egyébként az eljárást megindító felhívás szerint már lejárt volna az üzemzavar kezdetét követően. Ebben az esetben a folyamatban lévő közbeszerzési eljárásban az EKR blokkolja az eljárási cselekményeket, egyúttal az EKR rendelet kötelezi ajánlatkérőt az ajánlattételi vagy részvételi határidő meghosszabbítására az EKR működésének helyreállítását követően. Az EKR rendelet az első eset [EKR rendelet 16. § (1) bekezdés a) pontja] vonatkozásában előírja, hogy a határidőt úgy kell meghosszabbítani, hogy ha a módosításról hirdetményt kell feladni, annak feladásától számított négy nap álljon rendelkezésre az ajánlat vagy részvételi jelentkezés benyújtására. A jogalkotó ebben az esetben nem tesz különbséget az uniós és nemzeti hirdetmények között, azonban kijelenthető, hogy mivel az uniós hirdetmények esetében az MvM rendelet 20. § (5) bekezdése alapján a Kiadóhivatal a hirdetményt a feladást követően legkésőbb öt napon belül teszi közzé, célszerű legalább hat nappal meghosszabbítani a

határidőt, ha az a hirdetmény feladásakor már lejárt, vagy a feladástól számítva kevesebb mint öt nap maradt hátra a határidőből. Az EKR rendelet a második esetben [EKR rendelet 16. § (1) bekezdés b) pontja] azonban nem rögzíti azt a kötelező minimális időtartamot, amellyel ajánlatkérő adott esetben köteles a határidőt meghosszabbítani, azonban a gyakorlati tapasztalatok alapján megfigyelhető volt, hogy ajánlatkérők jellemzően az üzemzavar időtartamával hosszabbították meg az ajánlattételi határidőt.

Amennyiben az ajánlattételi vagy részvételi határidő módosítása szükséges, de az EKR üzemzavara miatt módosító hirdetmény feladása vagy értesítés megküldése nem lehetséges a Kbt. 55. § (2)-(3) bekezdésében foglalt határidőknek megfelelően, az ajánlatkérő az ajánlattételi, illetve részvételi határidő módosításáról szóló hirdetményt az ajánlattételi vagy a részvételi határidő lejárta után is feladhatja az üzemzavar elhárulását követően haladéktalanul, de legkésőbb a következő munkanapon, erre a körülményre azonban a módosító hirdetményben utalni kell.¹⁹

A közbeszerzési és teropályázati hirdetmények feladásának, ellenőrzésének és közzétételének szabályairól, a hirdetmények mintáiról és egyes tartalmi elemeiről, valamint az éves statisztikai összegezésről szóló 44/2015. (XI. 2.) MvM rendelet módosításáról szóló 21/2018. (XII. 21.) MvM rendelet (a továbbiakban: Módr.) 1. §-a az MvM rendeletet 13. §-át a (2a) bekezdéssel egészítette ki, amely alapján a hirdetményellenőrzési díjat nem kell befizetni, ha a hirdetmény feladása az EKR jogszabályban meghatározott üzemzavara miatt, kizárólag az ajánlattételi és részvételi határidő kötelező meghosszabbítása céljából szükséges.

A Módr. 3. §-a értelmében az MvM rendelet 43. §-a a (8) bekezdéssel egészül ki, amely szerint az MvM rendelet 13. § (2a) bekezdését a Módr. hatálybalépését követően megkezdett hirdetmény-ellenőrzések tekintetében kell alkalmazni. Mivel a Módr. a kihirdetését követő napon lép hatályba, a hivatkozott jogszabály 2018. december 22-től alkalmazandó.

Fontos kiemelni, hogy az EKR működtetésében közreműködőket nem terheli kártérítési felelősség a felhasználókkal szemben az EKR működéséből,

¹⁸ Lásd: EKR rendelet 16. § (1) bekezdése.

¹⁹ Lásd: EKR rendelet 16. § (3) bekezdése.

működési zavaraiból, az üzemeltetés során felmerülő hibákból eredő károkért.²⁰

d) Az EKR-től eltérő informatikai rendszer alkalmazása

A hirdetményeket érintően az EKR rendelet a tervpályázati eljárásban is lehetővé teszi az EKR-től eltérő informatikai rendszer használatát,²¹ azonban ajánlatkérő ebben az esetben is köteles az eljárás eredményéről szóló tájékoztatót – az erre szolgáló űrlap alkalmazásával – az EKR-en keresztül nyilvánosan közzétenni még akkor is, ha itt az EKR rendelet a Kbt. 37. § (1) bekezdés h) pontja szerinti eljárás eredményéről szóló tájékoztatóra utal,²² de a tervpályázati eljárás eredményéről szóló tájékoztató közzétételére vonatkozó szabályt a Kbt. 37. § (1) bekezdés i) pontja tartalmazza.

Az EKR-től eltérő informatikai rendszer alkalmazása esetében a tervpályázati eljárás hirdetményeivel kapcsolatban jelenleg nem tartalmazza sem az EKR rendelet, sem az MvM rendelet, hogy azokat pontosan milyen módon kell megküldeni a TED-en vagy az Értesítőben történő közzétételre. Tekintettel azonban arra, hogy az MvM rendelet 9. § (1)-(3) bekezdései értelmében a tervpályázati kiírás, az annak módosítását tartalmazó, a pályaművek benyújtására vonatkozó határidő meghosszabbítását tartalmazó és a tervpályázati eljárás eredményéről szóló tájékoztatót tartalmazó hirdetmények ellenőrzése kötelező, továbbá különös tekintettel arra, hogy a Közbeszerzési Hatóságnak a hirdetményeket elektronikus úton – az EKR-től eltérő informatikai rendszer alkalmazása esetén – technikailag kizárólag az EHR-en keresztül lehetséges megküldeni, erre vonatkozó jogi szabályozás hiányában is kizárólag az EHR alkalmazásával lehetséges ezeknek a hirdetményeknek a TED-en vagy az Értesítőben történő közzétételre való megküldése.

Az EKR rendelet az EKR-től eltérő informatikai rendszer alkalmazását szigorú személyi és szolgáltatási feltételekhez köti. A hatályos közbeszerzési jogszabályoknak megfelelő elektronikus közbeszerzési szolgáltatást az a jogi személy nyújthat, amely

- rendelkezik külső, független rendszervizsgáló által folyamatosan ellenőrzött minőségirányítási és információbiztonsági irányítási rendszerrel;
- tevékenysége ellátásához felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadót vesz igénybe;
- a közbeszerzések elektronikus támogatásában felhasznált informatikai rendszer üzemzavarával kapcsolatos telefonhívások fogadását e célra fenntartott hívószámon folyamatosan biztosítja;
- saját honlapján közzéteszi
 - az informatikai biztonsági szabályzatát,
 - az általa biztosított szolgáltatások részletes szabályairól szóló szabályzatát,
 - általános szerződési feltételeit,
 - azt a hívószámot, amellyel a EKR-től eltérő informatikai rendszer üzemzavarával kapcsolatos telefonhívások fogadását biztosítja.²³

3. Az EKR rendelettel és az MvM rendelettel kapcsolatban várható további jogszabály-módosítások

Az EKR rendelet jelenleg nem szabályozza teljes körűen az üzemzavar, üzemszünet vagy működési hiba, valamint a tervpályázat eltérő informatikai rendszerben történő lefolytatása esetében a hirdetményekkel összefüggésben alkalmazandó szabályokat, különösen az ajánlatkérői regisztrációra és a hirdetmények megküldésére, feladására vonatkozó szabályokat, ezért várhatóan a következő időszakban, 2019. április 1-ig bezárólag a jogalkotási folyamatok eredményképpen az EKR rendelet és az MvM rendelet módosítása az ezekkel kapcsolatos kérdéseket tisztázni és rendezni fogja.

Dr. Berethalmi András
főosztályvezető
Közbeszerzési Hatóság

²⁰ Lásd: 40/2017. rendelet 5. §.

²¹ Lásd: EKR rendelet 2. § (5) bekezdése.

²² Lásd: EKR rendelet 2. § (7) bekezdés a) pontja.

²³ Lásd: EKR rendelet 2. § (8) bekezdése.

STATISZTIKA

Az elektronikus közbeszerzési rendszerben 2018-ban zárult eredményes közbeszerzési eljárások néhány főbb statisztikai adata

2018-ban a közbeszerzési eljárások terén bevezetésre került az elektronikus közbeszerzési rendszer (a továbbiakban: EKR). Az EKR a Miniszterelnökség által üzemeltetett központi közbeszerzési nyilvántartás és egyben a közbeszerzési eljárások elektronikus lebonyolítását támogató informatikai rendszer. A vonatkozó közösségi szabályozást a közbeszerzésekről szóló 2014/24/EU irányelv 22. cikke, illetve a 90. cikk (2) bekezdése tartalmazza. A hazai szabályozást a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (Kbt.) 40. § (1)-(2) bekezdése, az elektronikus közbeszerzés részletes szabályairól szóló 424/2017. (XII. 19.) Korm. rendelet (EKR rendelet), illetve az elektronikus közbeszerzési rendszer fenntartásával és működtetésével kapcsolatos szabályokról szóló 40/2017. (XII. 27.) MvM rendeletek tartalmazzák. A Közbeszerzési Hatóság által működtetett Közbeszerzési Adatbázis (továbbiakban KBA) a 2018. április 15-ét megelőzően, az EKR-en kívül indult közbeszerzési eljárások Kbt.-nek megfelelő, nyilvános adatainak elérhetőségét biztosítja továbbiakban is a Kbt.-ben foglalt időtartam alatt. 2018-ban a közbeszerzési eljárások statisztikai adatait így kettő adatbázis, az EKR, illetve KBA adatbázis adatai alapján vizsgáljuk meg a Közbeszerzési Hatóság adatgyűjtésének megfelelően.

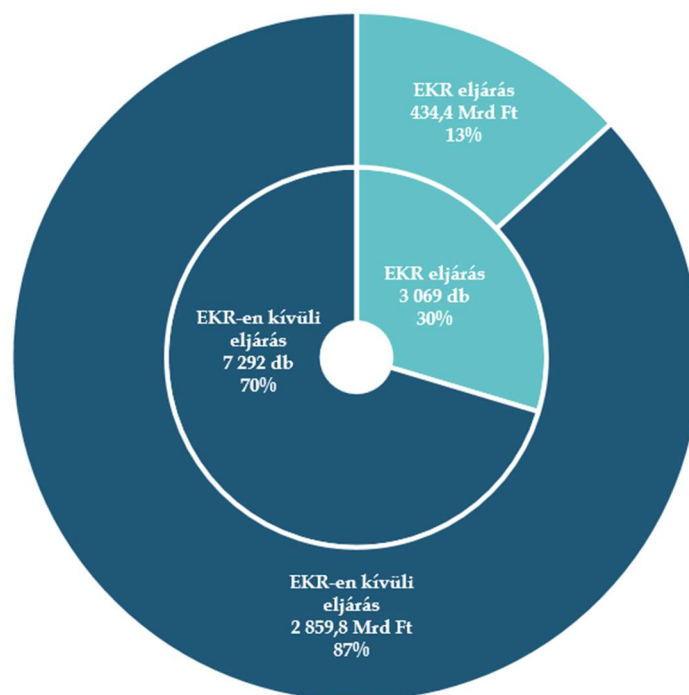
A továbbiakban az EKR-en kívül lefolytatott eljárásoknak nevezzük azokat az eljárásokat, ahol a hirdetmény feladása még az EKR-ben történt, illetve az adott időszakban befejezett eljárás adatait még a KBA-ban tették közzé, EKR eljárásnak pedig azokat, amely eljárások esetén a hirdetmények feladása az EKR-ben történt.

Az EKR létrehozásának és működtetésének a kötelező szabályozásnak történő megfelelésen kívül több célja is volt. Ezek közül a legjelentősebbek a közbeszerzési eljárások átláthatóságának fokozása, az eljárások gyorsabb lefolytatása, nagyobb verseny, informatívabb statisztikák előállítása. A továbbiakban a 2018-as év eredményes közbeszerzési eljárásainak főbb adatait, illetve az esetlegesen megfogalmazható előzetes tapasztalatokat mutatjuk be a Hatóság által gyűjtött EKR adatoknak, illetve a KBA adatainak alapján.

2018-ban az eredményes közbeszerzési eljárások közel 30 %-a, összesen 3 069 eljárás zárult az EKR rendszerben, az EKR-ben indított és eredményesen zárult eljárások értéke azonban az összes közbeszerzési eljárás értékének kisebb hányadát, 13,2 %-át érintette, 434,4 milliárd Ft értékben.

A közbeszerzési eljárások számát és értékét az EKR/EKR-en kívüli bontás szerint az 1. ábra szemlélteti:

1. ábra - 2018-ban az eredményesen zárult közbeszerzési eljárások száma (db) és értéke (Mrd Ft) EKR / EKR-en kívüli eljárások bontásaként

Az EKR 2018. január 1-jétől állt készen hirdetmények fogadására, április 15-éig összesen 10 eljárást indítottak meg az EKR-ben. A közbeszerzési eljárások eredményéről szóló tájékoztató hirdetmények április 15-ét követően első ízben május folyamán jelentek meg: összesen 2 db, egy nemzeti és egy uniós eljárásrendű eljárás zárult májusban eredményesen az EKR-ben (mindkét eljárás során árubeszerzés valósult meg). Júniusban az összes eredményes közbeszerzési eljárás 2,7 %-a (29 db eljárás) zárult az EKR-ben, az eredményes eljárások többsége továbbra is a Közbeszerzési Hatóság elektronikus hirdetménykezelő rendszerén keresztül bonyolódott le. Júniusban az eredményesen zárult eljárások 97,3%-a, összesen 1 050 db eljárás az EKR-en kívül folyt le. Az április 15-ei indítását követően a II. negyedévben így összesen

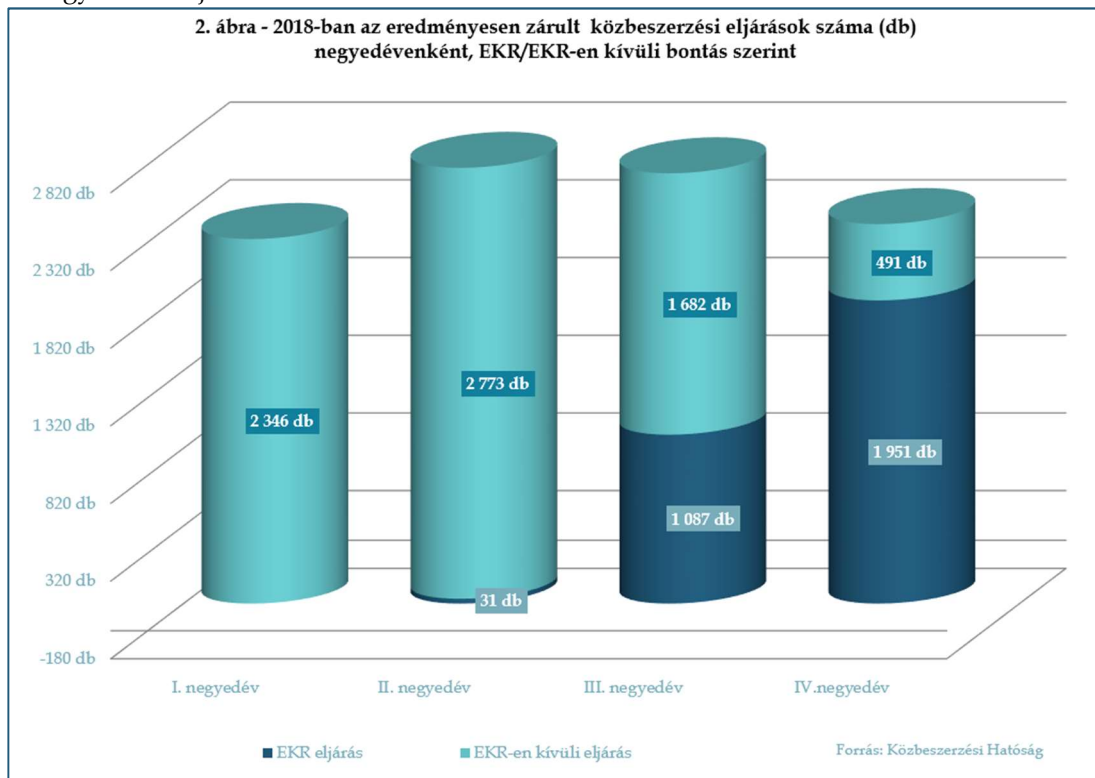
31 eredményes közbeszerzési eljárást folytattak le az ajánlatkérők az EKR keretén belül.

Az EKR rendszer május során az eredményesen zárult eljárások értékének kisebb hányadát bonyolította le, a 2 db eredményesen zárult eljárás összértéke ugyanis összesen 300,3 millió Ft volt, ami a májusi összes közbeszerzési érték 0,2 %-át jelentette (májusban az összes eredményes közbeszerzési eljárás összértéke 258,2 milliárd Ft volt, melyből az EKR-en kívüli eljárások értéke 257,9 milliárd Ft).

2018. III. negyedévében a közbeszerzési eljárások már jóval nagyobb aránya zárult eredményesen az EKR-ben megindított eljárásként, július-szeptember között az összes eredményes eljárás 39,3 %-át (1 087 db eljárás) az EKR -en belül folytatták le, összesen 137,1 milliárd Ft összértékben. A IV. negyedévben tovább erősödött az EKR-ben eredményesen lefolytatott eljárások száma és aránya, így a IV. negyedév során az eredményesen zárult közbeszerzési eljárások közel 80 %-a (1 951 db

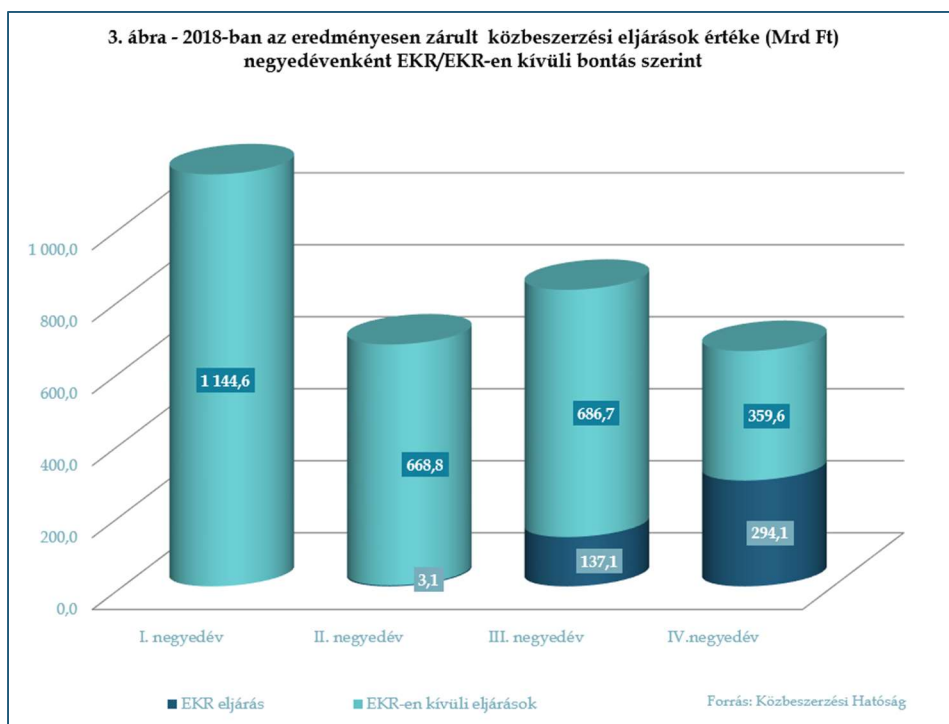
eljárás) az EKR rendszeren keresztül került lefolytatásra.

Az egyes eljárások EKR, illetve EKR-en kívüli negyedévenkénti alakulását a 2. ábra szemlélteti.

Az EKR-ben lefolytatott közbeszerzési eljárások összértéke II-IV. negyedévben lényegesen kisebb arányú volt az EKR-en kívüli eljárások összértékéhez viszonyítva. Ez azért is figyelemre méltó, mert míg az eljárások számának csupán 20 %-a volt EKR-en kívüli eljárás (491 db eljárás), az eljárások értékének ugyanakkor nagyobb aránya, 55 %-a zárult EKR-en kívüli eljárásként, (359,6 milliárd Ft összértékben). A IV. negyedévben az eljárások értékének kisebb aránya, 45 %-a (294,1 milliárd Ft összértékben) folyt az EKR rendszeren keresztül.

Az eljárások értékének negyedévenkénti alakulását a 3. ábra szemlélteti.

Az átlagos értéket tekintve azt tapasztaljuk, hogy az EKR-ben lefolytatott eredményes közbeszerzési eljárások átlagos értéke 2018-ban valamennyi negyedévben jelentősen alacsonyabb volt, mint az EKR-en kívüli eljárások átlagos értéke. Ugyanakkor tapasztalható az is, hogy az EKR eljárások átlagos értéke 2018. év végére kismértékben megnőtt: egy EKR rendszerben lefolytatott közbeszerzés átlagos értéke a II. negyedévi 101 millió Ft-ról IV. negyedév végére 150,8 millió Ft-ra emelkedett (4. ábra).

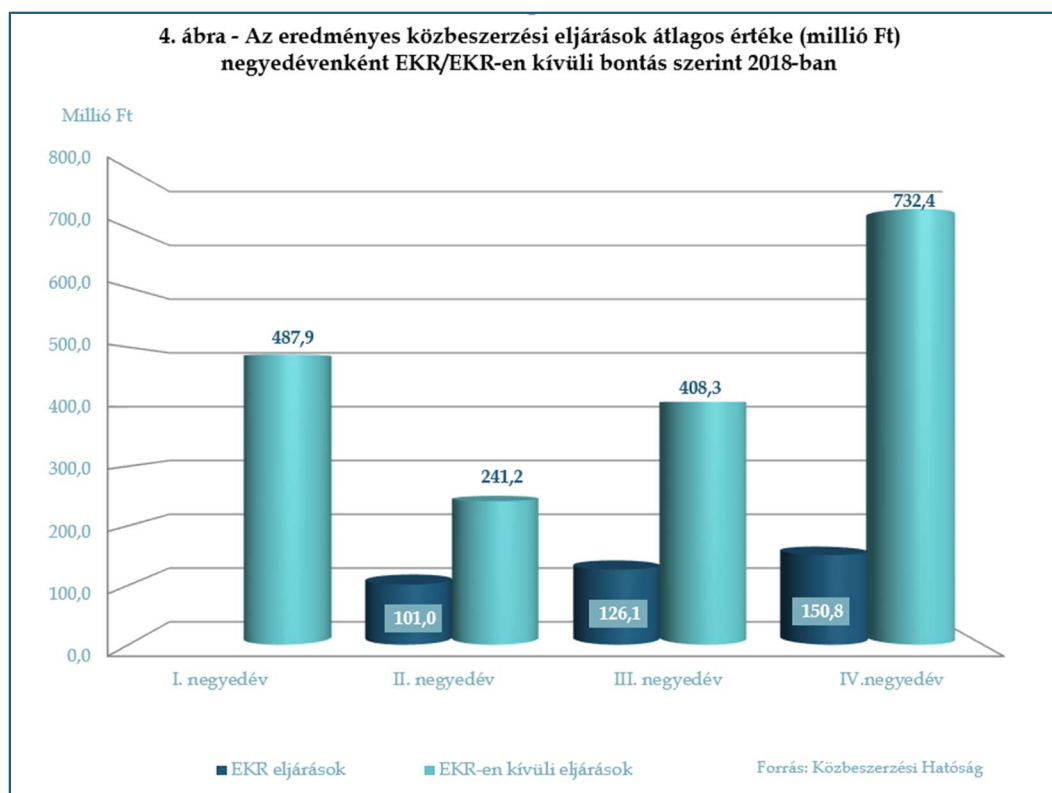
Az átlagos érték alakulásának tényét egyrészt a korábban, EKR-en kívül megindított eljárások nagyobb átlagos értéke határozza meg, illetve esetlegesen feltételezhető az EKR rendszerrel kapcsolatos kezdeti óvatosság: az ajánlatkérők 2018. első negyedévében igyekeztek -

még az EKR kötelező bevezetést megelőzően - a közbeszerzési eljárásaikat minél hamarabb megindítani,

félve esetlegesen az EKR rendszer gyermekbetegségeitől.

Ha az eljárás eredményéről szóló tájékoztató hirdetések eredményes eljárásainak adatait eljárásrendenként vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy a kisebb átlagos értékű nemzeti eljárásrend szerint lefolytatott eredményes közbeszerzések elektronikus közbeszerzési rendszerben lefolytatott száma és aránya nagyobb, mint az uniós eljárásrendű közbeszerzések száma, aránya. Mindként eljárásrend esetén az eredménytájékoztatók adatai alapján ugyanakkor jól látható az EKR rendszer térnyerése, mind az eljárások számát, mind pedig az eljárások

összértékét tekintve.

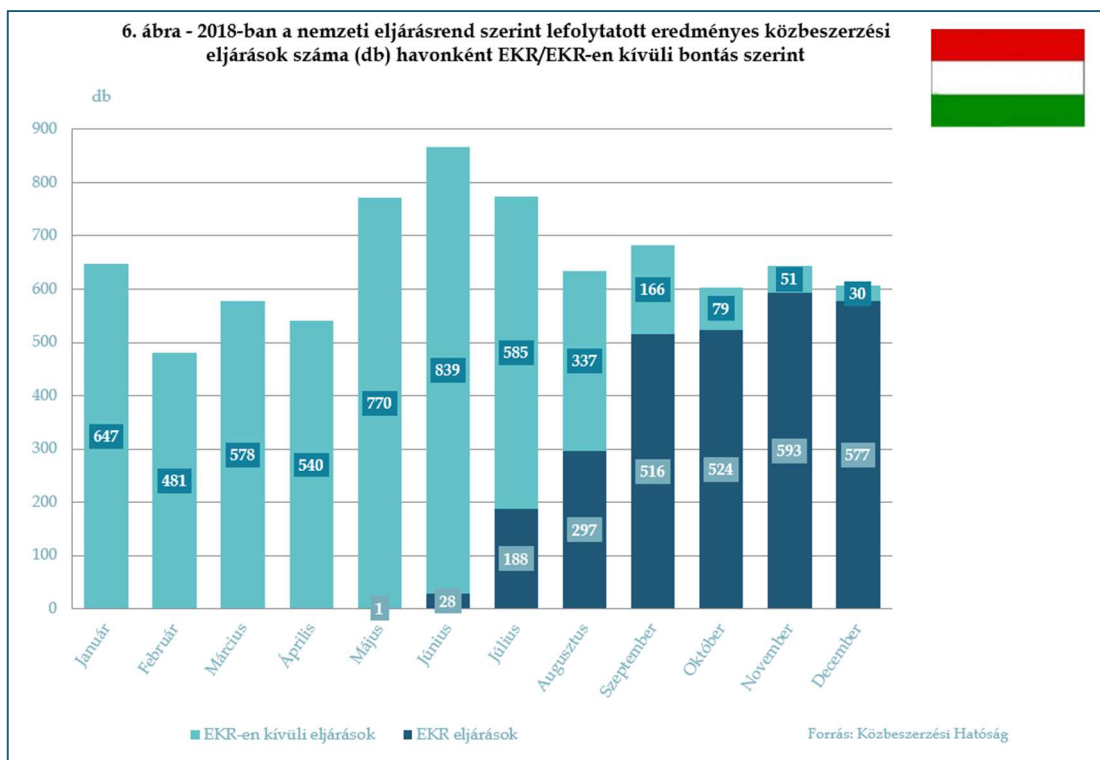
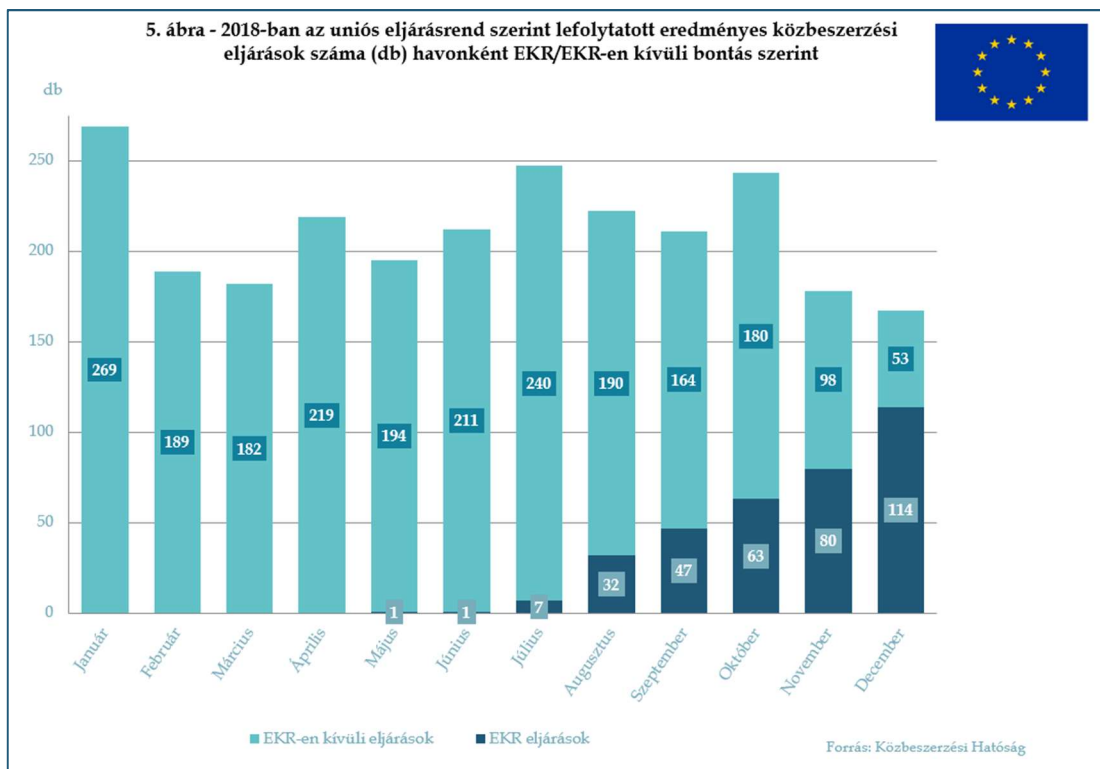

2018-ban az eredményesen zárult uniós eljárásrendű eljárásoknak az EKR, illetve EKR-en kívüli bontása szerinti számát az 5. ábra szemlélteti:

2018-ban az eredményesen zárult nemzeti eljárásrendű eljárásoknak az EKR, illetve EKR-en kívüli számát a 6. ábra szemlélteti:

A havonkénti adatokat tekintve a kötelező bevezetést követően júliusban az uniós eljárásrend szerint lefolytatott és eredményesen zárult eljárások 2,8%-a (7 db eljárás) volt EKR-ben megindított és lezárt, a nemzeti eljárásrend esetén ez az arány lényegesen nagyobb, 24,3 % (188 db eljárás) volt

2018. decemberben az uniós eljárásrendben az eredményesen zárult eljárások 68,3 %-a (114 db eljárás) volt az EKR-ben megindítva, a nemzeti eljárásrendű eljárások esetén ez az arány 2018. decemberben 95,1 % (577 db eljárás) volt.

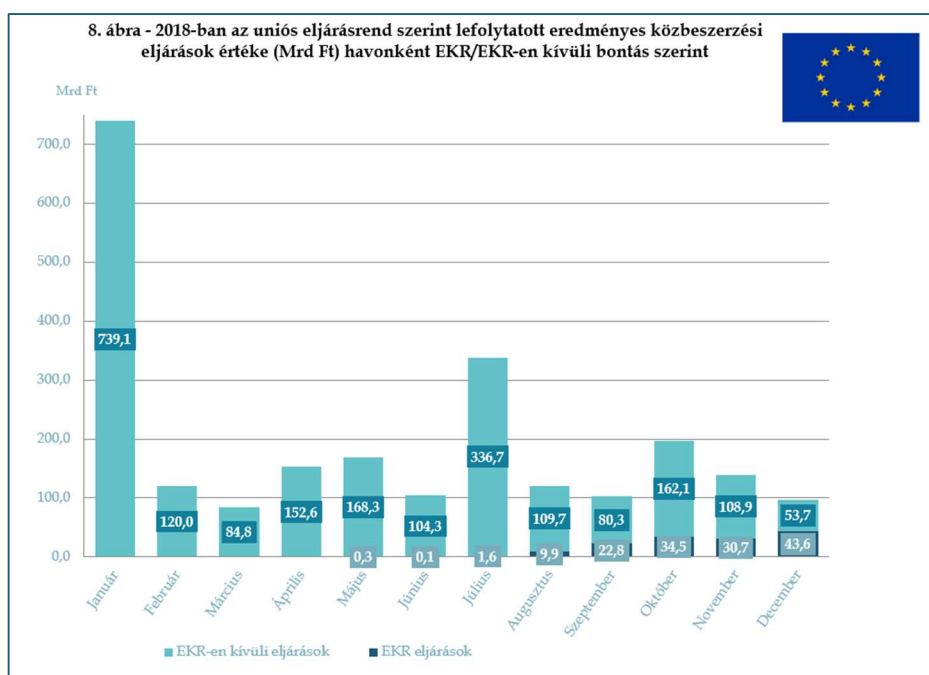
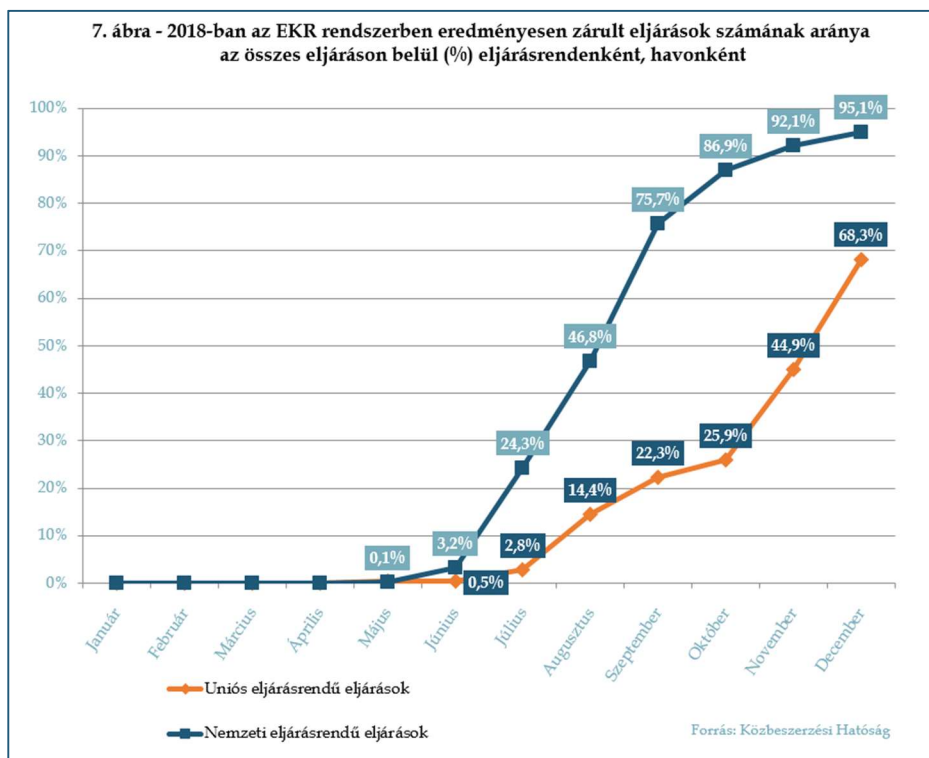

2018-ban az EKR-ben eredményesen zárult eljárások számának arányát az összes közbeszerzési eljárásból, eljárásrendenként, illetve havonként bontva a 7. ábra adatai szemléltetik:

2018-ban az EKR-ben uniós eljárásrend szerint lefolytatott eredményes közbeszerzési eljárások összértéke 143,6 milliárd Ft volt, amely az összes uniós eljárásrendű közbeszerzési érték 6,1%-át jelenti. Ezen értékarányának a havonkénti alakulása ugyanakkor folyamatos emelkedést mutat, azonban 2018. decemberre is csupán az összes uniós eljárásrendű közbeszerzési érték 44,8 %-át (43,6 milliárd Ft) tette ki.

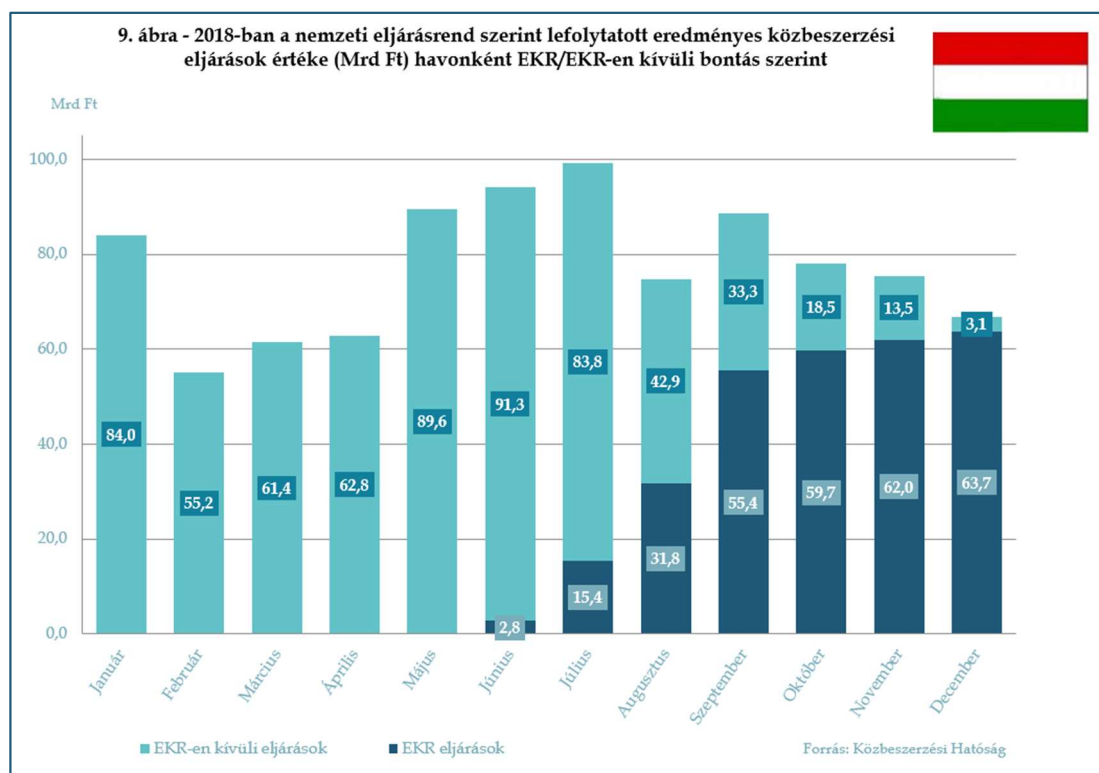
Az uniós eljárásrend szerint lefolytatott eredményes közbeszerzési eljárások értékének havonkénti alakulását EKR/EKR-en kívüli bontás szerint a 8. ábra szemlélteti:

A nemzeti eljárásrend szerint 2018-ban az EKR-ben lefolytatott eredményes közbeszerzési eljárások összértéke 290,8 milliárd Ft volt, amely az összes nemzeti eljárásrendű közbeszerzési érték közel harmadát, 31,3%-át jelenti. Ezen értékarányának a havonkénti alakulása - hasonlóan az uniós eljárásrendű eljárások esetén - folyamatos emelkedést mutat, 2018. decemberre az összes nemzeti eljárásrend szerint lefolytatott közbeszerzési érték többsége, 95,4 %-a (63,7 milliárd Ft) az EKR-en keresztül került lefolytatásra.

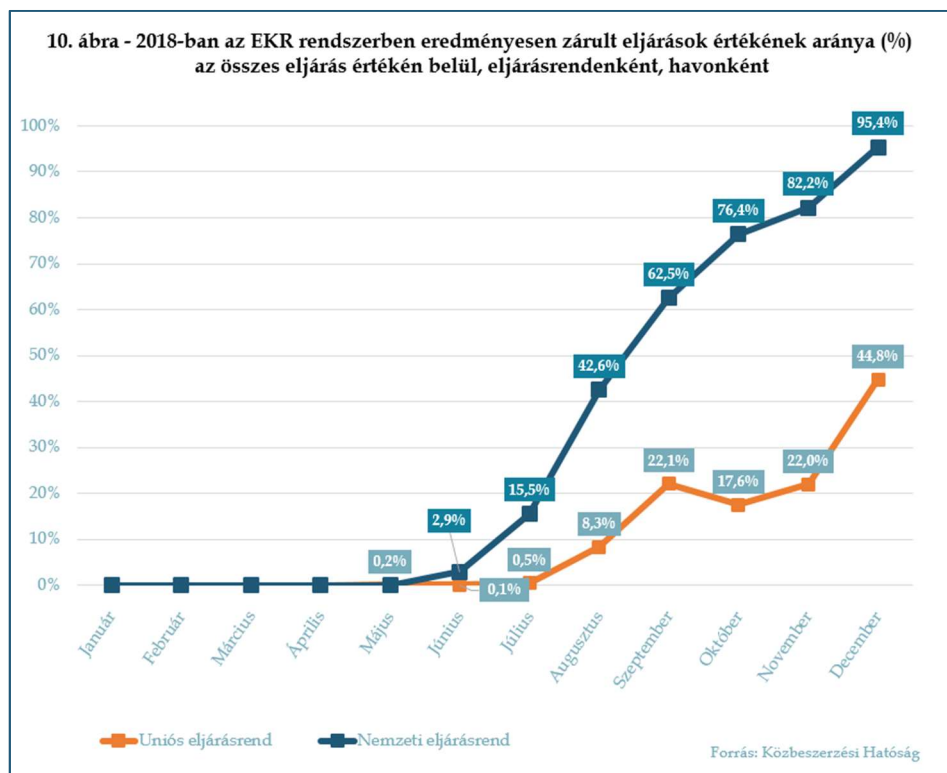

A nemzeti eljárásrend szerint lefolytatott eredményes közbeszerzési eljárások értékének havonkénti alakulását EKR/EKR-en kívüli bontás szerint a 9. ábra szemlélteti:

2018-ban az EKR rendszerben eredményesen zárult eljárások értékének arányát az összes közbeszerzési eljáráson belül, eljárásrendenként, illetve havonként bontva a 10. ábra adatai szemléltetik:

Az EKR rendszer bevezetésétől az egyes közbeszerzési eljárások gyorsaságát várták a szakértők. Ennek megítélésére az eljárások hosszának mérését mutatjuk be a következőkben. A közbeszerzési eljárások hosszát többféle mutatóval lehetséges mérni. Az Európai Bizottság belső piaci eredménytáblájának 6. mutatója („Decision speed”) méri a közbeszerzési eljárások (átlagos) hosszát. A bizottsági mutató az átlagos döntéshozatali időszakot az az időszakot számítja, amely az ajánlattételi határidő és a szerződés odaítélésének időpontja között telik el. A mutató értékét a Bizottság 2015 óta jelenteti meg és teszi közzé az egyes tagállamokra vonatkozóan az uniós eljárásrend szerint lefolytatott közbeszerzések esetén.

A közbeszerzésekre vonatkozóan a statisztikai adatok eddigiekben az eredménytájékoztatók adataiból kerültek gyűjtésre, így jelenleg a rendelkezésre álló statisztikai adatok a teljes hazai közbeszerzések esetén a fenti bizottsági módszer szerint

meghatározott átlagos eljárási hossz mérését korlátozottan teszik csak lehetővé. A statisztikai adatokból azonban kiszámítható az a mutató, amely az eljárás megindítási dátuma (az ajánlati/részvételi felhívás megjelenési időpontja) és a szerződés

megkötésének időpontja közötti eltelt napokat összegzi. Az utóbbiak szerint meghatározott közbeszerzési eljárások hosszát mind az EKR-en kívüli, mind az EKR-ben megindított eljárások esetén meg tudjuk állapítani, így össze tudjuk hasonlítani az EKR, illetve EKR-en kívüli eljárások hosszát.

Ha a fentiek szerint számítjuk ki a közbeszerzések átlagos hosszát, akkor azt látjuk, hogy az EKR-ben megindított és 2018-ban lezárt eljárások rövidebbek, mint a 2018-ban az EKR-en kívül megindított és eredményesen lezárt eljárások.

2018-ban az EKR-en kívüli eljárások 44,3 %-át (3 232 eljárás) 2017-ben indították, 2,3 %-át (168 eljárás) 2017-et megelőzően. Az EKR-en kívül lefolytatott eljárások 53,4 %-át, 3 892 db eljárást indítottak meg 2018-ban. Ha érték szerint vizsgáljuk az eljárásokat a megindítási év szerint, akkor azt tapasztaljuk, hogy az eljárások értékének 61,3 %-át indították meg 2017-ben, míg az eljárások értékének 31,3 %-a esetén volt a megindítás éve 2018.

Az EKR-en kívüli eljárások számát és értékét az eljárások megindítási éve szerint a következő táblázat foglalja össze:

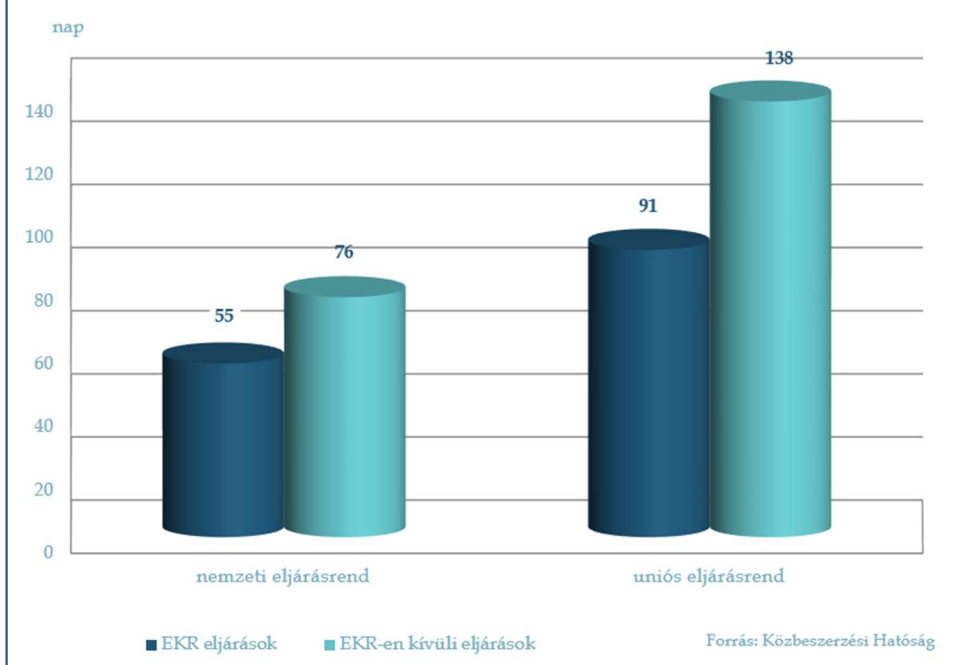
1. táblázat - 2018-ban az eredményesen zárult EKR-en kívüli eljárások száma (db) és értéke (Mrd Ft) az eljárás megindításának éve szerint

Az eljárás megindításának éve	Eljárások száma (db)	% arány	Eljárások értéke (Mrd Ft)	%-os arány
2012	1	0,0%	0,1	0,0%
2013	15	0,2%	1,2	0,0%
2014	14	0,2%	3,2	0,1%
2015	36	0,5%	51,9	1,8%
2016	102	1,4%	157,2	5,5%
2017	3 232	44,3%	1 751,7	61,3%
2018	3 892	53,4%	894,5	31,3%
Összesen	7 292	100,0%	2 859,8	100,0%

Ahhoz, hogy az EKR, illetve az EKR-en kívüli közbeszerzések átlagos hosszát össze tudjuk hasonlítani, az EKR-en kívüli eljárások esetén azokat vesszük figyelembe, ahol az eljárást 2018-ban indították.

A közbeszerzési napok száma 2018-ban mind az uniós, mind a nemzeti eljárásrend esetén az EKR rendszerben kisebb volt, mint az EKR-en kívüli eljárások esetén. Az uniós eljárásrend szerint lefolytatott eljárások esetén a 2018-ban megindított és eredményesen zárult EKR-en kívüli eljárások esetén a közbeszerzések átlagos hossza 138 nap volt, ez a mutató az EKR rendszerben megindított eljárások esetén 91 nap volt. A nemzeti eljárásrend szerint lefolytatott eljárások átlagos hossza az EKR-en kívüli eljárások adatai szerint 76 nap volt, az EKR-ben ez az átlagos hossz 55 napot jelentett.

11. ábra - 2018-ban indított és lezárt eredményes közbeszerzési eljárások átlagos hossza (napokban) eljárásrendenként, EKR/EKR-en kívüli bontásban

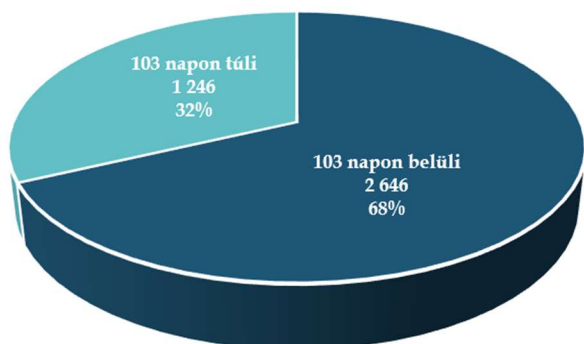

A közbeszerzések átlagos hosszát szemlélteti a 11. ábra adatai.

Az EKR-en kívüli eljárások esetén azok az eljárások, amelyek 2018. január 1 - április 14-e között indultak és le is zárultak eredményesen, a 2018. évi összes EKR-en kívüli eljárás 68 %-át jelentették (2 646 db eljárás). Ezen eljárások esetén az ún. közbeszerzési napok száma tehát 103 vagy kevesebb volt.

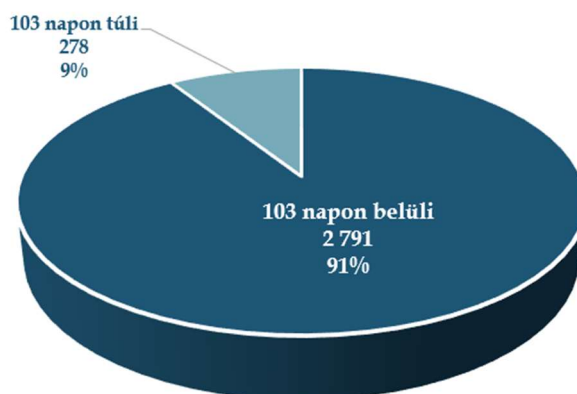
A 2018-ban megindított és 2018. során eredményesen zárult EKR eljárások esetén azoknak az eljárásoknak az aránya, ahol a közbeszerzési napok száma maximum 103 nap volt, az EKR eljárások 91 %-át jelentette (2 791 db eljárás) (Lásd: 12. és 13. ábra).

12. ábra - 2018-ban indult és eredményesen zárult EKR-en kívüli eljárások száma a közbeszerzési napok száma szerint

Ha az EKR és az EKR-en kívüli eljárások esetén a 2018-ban indult és eredményesen zárult eljárásokat közbeszerzési naponként csoportosítjuk, azt tapasztaljuk, hogy a 31-60 nap alatt lezárult eljárások aránya az EKR rendszerben lényegesen nagyobb, mint az EKR-en kívüli eljárások esetén: míg az EKR rendszerben 31-60 nap között 1 356 eljárás zárult le eredményesen, addig ez a szám az EKR-en kívül 1 141 eljárást mutat. Azoknak az eljárásoknak az aránya is nagyobb az EKR rendszerben, amelyek 30 napnál rövidebb idő alatt zárultak le: 2018-ban az EKR rendszerben 30 napnál rövidebb ideig az eljárások számának 15,6 %-a (478 db eljárás) zárult eredményesen, az EKR-en kívül a 30 napnál rövidebb ideig tartó közbeszerzési eljárások aránya 5,8% volt (227 db eljárás). A 90 napnál hosszabb ideig tartó közbeszerzési eljárások arányai ugyanakkor az EKR rendszerben lefolytatott eljárások esetén kisebb arányt képviselnek, mint az EKR-en kívüli eljárások esetén: az

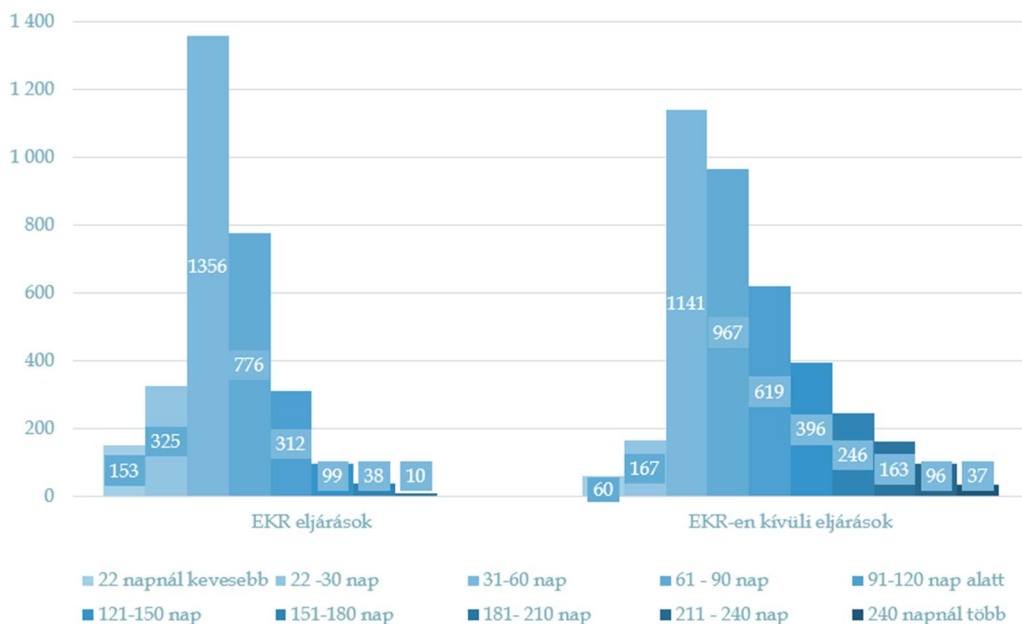
13. ábra - 2018-ban az eredményesen zárult EKR eljárások száma a közbeszerzési napok száma szerint

EKR rendszerben a 90 napnál hosszabb ideig tartó eljárások aránya 15 % volt (459 db eljárás), az EKR-en kívüli eljárások esetén ezen eljárások aránya 40 % (1 557 db eljárás).

Az EKR és az EKR-en kívüli eljárások számát közbeszerzési napok szerinti csoportosításban a 14. ábra adatai szemléltetik:

14. ábra - 2018-ban indult és eredményesen zárult eljárások száma (db) közbeszerzési napok száma szerint az EKR-ben és EKR-en kívüli eljárások esetén

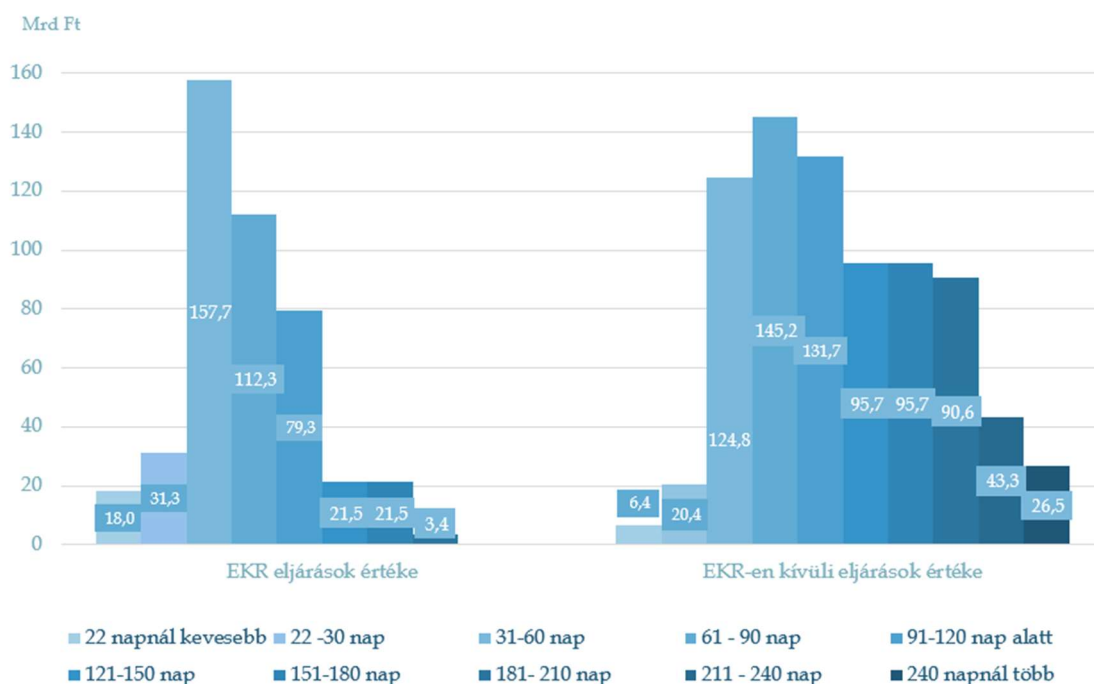
A helyzetelemzés során azt is meg kell jegyeznünk, hogy a 2018-ban EKR-ben zárult eljárások átlagos értéke, illetve összértéke lényegesen kisebb volt (a 2018-ban indult és zárult eljárások 32,7%-a, 434,4 milliárd Ft összértékben), mint a 2018-ban indult és eredményesen zárult EKR-en kívüli eljárások átlagos értéke, illetve

összértéke (utóbbi 894,5 milliárd Ft volt). Ha az eljárások közbeszerzési napjainak számát az eljárások értéke szerint vizsgáljuk, azt látjuk, hogy az eljárások értéke jelentős hatással lehet a közbeszerzések hosszára: vélelmezhető, hogy a nagyobb összértékű eljárások

általában valamivel összetettebb eljárásokat jelentenek, ami hosszabb ajánlattételi és bírálati szakasszal párosul.

Az EKR és az EKR-en kívüli eljárások értékét közbeszerzési napok szerinti csoportosításban a 15. ábra adatai szemléltetik:

15. ábra - 2018-ban indult és eredményesen zárult eljárások értéke (Mrd Ft) közbeszerzési napok száma szerint az EKR-ben és az EKR-en kívüli eljárások esetén

Hagymásy Tünde
 statisztikai elemző
 Közbeszerzési Hatóság